

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za kroatistiku
Katedra za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti

Zagreb, 8. studenoga 2016.

**UČENIČKI STAVOVI O LEKTIRI: ČITATELJSKE NAVIKE, RECEPCIJA
LEKTIRNIH DJELA I ODNOS PREMA NASTAVI LEKTIRE ZAGREBAČKIH
SREDNJOŠKOLACA**

DIPLOMSKI RAD

8 ECTS bodova

Mentor:

Izv. prof. dr. sc. Dean Slavić

Studentica:

Ines Petrović

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Lektira u srednjoškolskom obrazovanju	5
3. Tijek istraživanja: prikupljanje i analiza podataka	7
4. Rezultati istraživanja	9
4.1. Učenici prvih razreda	9
4.1.0. Uvodna napomena	9
4.1.1. Učenik i nastava lektire	9
4.1.2. Stav o lektiri	11
4.1.3. Stav o lektirnim djelima	14
4.1.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika	20
4.1.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru	25
4.2. Učenici drugih razreda	26
4.2.0. Uvodna napomena	26
4.2.1. Učenik i nastava lektire	26
4.2.2. Stav o lektiri	28
4.2.3. Stav o lektirnim djelima	31
4.2.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika	37
4.2.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru	41
4.3. Učenici trećih razreda	42
4.3.0. Uvodna napomena	42
4.3.1. Učenik i nastava lektire	42
4.3.2. Stav o lektiri	44
4.3.3. Stav o lektirnim djelima	47
4.3.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika	52
4.3.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru	57
4.4. Učenici četvrtih razreda	58
4.4.0. Uvodna napomena	58
4.4.1. Učenik i nastava lektire	58

4.4.2. Stav o lektiri	60
4.4.3. Stav o lektirnim djelima	64
4.4.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika	69
4.4.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru	74
5. Usporedna analiza rezultata	75
5.1. Učenik i nastava lektire	75
5.2. Stav o lektiri	77
5.3. Stav o lektirnim djelima	78
5.3.1. Što se učenicima (ne) sviđa u lektiri?	78
5.3.2. Problem starije hrvatske književnosti u srednjoškolskom obrazovanju	79
5.3.3. Omiljene lektire	81
5.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika	81
5.4.1. Koliko srednjoškolci čitaju?	81
5.4.2. Književni interesi srednjoškolaca	82
6. Moguće promjene	85
6.1. Nastava književnosti ne mora biti kronološka	85
6.2. „Kombinirana lektira“	86
6.3. Kurikularna reforma	88
7. Zaključak	91
8. Popis literature	93
9. Sažetak	95
10. Prilozi	96
10.1. Anketni listić	96
10.2. Statistički prikaz ankete	99
10.2.1. Opća gimnazija	99
10.2.2. Jezična gimnazija	124
10.2.3. Upravna škola Zagreb	145

1. Uvod

Lektira je sastavni dio nastave književnosti hrvatskoga jezika u svim razredima osnovne i srednje škole. Obuhvaća popis književnih djela za samostalno čitanje kod kuće, a naziva se još domaćom ili školskom lektinom.¹

Uloga lektire u nastavi hrvatskoga jezika je višestruka. Cilj čitanja književnih djela u odgojno-obrazovnom procesu je književnoteorijski i književnopovijesni, ali je istodobno i kreativni te emocionalno-spoznajni čin.² Učenik učenjem književnosti i čitanjem djela razvija estetsku recepciju,³ te osvještava procese i postupke pomoću kojih književno djelo postaje umjetnički fenomen.⁴ Za pozitivan doživljaj književnosti i čitanja ključna je komunikacija s djelom koja uključuje „akt identifikacije, participacije, asocijacije, fantazijsko mišljenje, kreativnost, kao neometane psihičke mehanizme i djelovanja poruka djela.“⁵

U osnovnoj školi popis lektira prilagođen je učeničkim interesima i njihovim doživljajno-spoznajnim mogućnostima, dok je u srednjoj školi naglasak na književnopovijesnim sadržajima koji strogo slijede kronologiju i dijakronijski pregled. Tako osnovnoškolci čitaju lektire koje su im bliske po uzrastu i temama, a pred srednjoškolcima je popis djela iz povijesti hrvatske i svjetske književnosti koji im može predstavljati poteškoće u razumijevanju. Predviđena djela za čitanje često ne slijede njihove intelektualno-spoznajne mogućnosti i nisu primjerena njihovoj dobi. U javnom diskursu lektira se uglavnom opisuje kao dosadna i naporna, a predodžba o njoj obično je vrlo negativna o čemu svjedoči i izjava jedne učenice o tome zašto su joj se neke lektire svidjele: *činjenica da su uopće zanimljive, a na popisu su obveznih lektira*⁶.

No, prije bilo kakvih promjena valja istražiti koje su pozitivne, a koje negativne strane sadašnjeg pristupa lektiri te što bi učenici htjeli promijeniti. S obzirom na to da su učenici u središtu nastavnog procesa, trebalo bi prije svega istražiti njihove stavove. Zbog toga sam odlučila ispitati što srednjoškolci misle o lektiri: koliko čitaju, što im se u lektiri sviđa, a što bi promijenili. O odnosu srednjoškolaca prema lektiri provedeno je nekoliko sličnih istraživanja.

---

¹ Rosandić 2005: 50.

² Kremek-Sredanović 1985: 13.

³ Kovačević 1997: 49.

⁴ Isto, 89.

⁵ Isto, 55.

⁶ Učenica je odgovorila na anketni upit koji će biti objašnjen u nastavku teksta.

Lazzarich je ispitivao interese srednjoškolskih učenika za sadržaje lektire⁷, Novaković stavove učenika prema lektiri, pripremi za nastavu i čitateljske interese⁸, a Grakalić-Plenković književne interese gimnazijalaca⁹. Poznata su i neka starija istraživanja o čitateljskim interesima mladih, obično provedena u knjižnicama.¹⁰

Ovaj rad rezultat je istraživanja provedenog u trima zagrebačkim srednjim školama: dvjema gimnazijama i jednoj strukovnoj. Učenici svih četiriju razreda ispitani su metodom anonimne ankete. Na početku teksta iznijet ću osnovne teme iz nastavnoga plana i programa za hrvatski jezik, tijekom istraživanja te što je sve anketom ispitano. U središnjem dijelu objasniti ću dobivene rezultate koji će biti podijeljeni po razredima i tematski prema onom što ispituju. U završnom dijelu usporedit ću razlike i sličnosti među generacijama i školama te predložiti moguće promjene.

---

⁷ Lazzarich 2001: 7.

⁸ Novaković 2011: 71.

⁹ Grakalić-Plenković 2002: 44.

¹⁰ Kermek-Sredanović istraživala je književne interese predškolaca, osnovnoškolaca i srednjoškolaca. (Kremek-Sredanović 1985.) U knjižnicama Istarske i Primorsko-goranske županije istraženi su čitateljski interesi mladih. (Plavšić, Ljubešić 2009: 125.) Zanimljivo je usporediti i sa starijim istraživanjem iz 1988. o književnim interesima mladeži u Koprivnici te uočiti sličnosti i razlike u odnosu na današnju mladež. (Sabolović-Krajina 1989: 71.)

2. Lektira u srednjoškolskom obrazovanju

Srednjoškolska nastava književnosti temelji se na dijakronijskom pregledu povijesti književnosti od temeljnih civilizacijskih djela i antike pa sve do suvremenosti. U prvom polugodištu prvog razreda uči se teorija književnosti. Slijedi povijest književnosti koja se izlaže kronološki po razredima: u drugom polugodištu prvog razreda uči se o klasičnoj književnosti te srednjovjekovlju, drugi razred obuhvaća nastavne sadržaje od humanizma i predrenesanse do romantizma, treći razred od hrvatskog narodnog preporoda i protorealizma do moderne, a četvrti razred književnost od avangarde do suvremenosti.¹¹ Hrvatska i svjetska književnost podjednako su zastupljene te se naizmjenice uči o domaćoj i stranoj književnosti.

U Programu se ne navode obvezna lektirna djela, već samo naslovi i autori koji se uče u pojedinom razredu i književnopovijesnom razdoblju. Nastavnici obično individualno, na razini škole (svi nastavnici hrvatskoga jezika u pojedinoj školi zajednički se dogovore) ili u dogovoru s učenicima određuju lektire.

Glede nastavnog područja *Hrvatska i svjetska književnost* piše: „Najvažnije spoznaje o književnom djelu, njegovu stvaranju, ustrojbi, raščlambi, tumačenju (interpretaciji), recepciji i proučavanju – učenici stječu na reprezentativnim djelima iz hrvatske i antologijskim djelima iz svjetske književnosti. Uspostavlja se komunikacijski model: pisac – djelo – primatelj (recipijent).“¹² Učenici znanje o književnosti stječu na kanonskim djelima, a ističe se i komunikacijski trokut u kojem se ponekad zaboravlja na ključnu figuru u obrazovnom procesu, učenika koji u ovom slučaju predstavlja recipijenta.

Nadalje, zanimljivo je uočiti razlike između gimnazijskog i strukovnog programa. Program za strukovne škole predviđa manje djela, no popis autora i naslova uglavnom je isti u svim razredima. Valja izdvojiti da su za prvi razred predviđena djela kojih nema u gimnazijskom programu (za lektiru se može izabrati između Orwellove *Životinjske farme* ili Kunderine *Šale* te Zagorkine *Gričke vještice* ili Mrtvacima *ulaz zabranjen* Nenada Brixija¹³).

---

¹¹ Nastavni program za Hrvatski jezik za gimnazije.

http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/gimnazije/obvezni/hrvatski.pdf (pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

¹² Isto.

¹³ Nastavni program za Hrvatski jezik za četverogodišnje strukovne škole.

http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/strukovne/hrvatski-4-4-3-3.pdf (pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

Prigodom proučavanja lektire u srednjim školama u obzir valja uzeti i *Ispitni katalog za državnu maturu* koji se podudara s nastavnim programom. Tako su za školsku godinu 2015./2016. na popisu djela za višu razinu esejskog dijela ispita sljedeći naslovi: *Prokleta avlija*, *Stranac*, *Bijeg*, *Zločin i kazna*, *Dundo Maroje*, *Preobrazba*, *Gospoda Glembajevi*, *Povratak Filipa Latinovicza*, *Kiklop*, *Posljednji Stipančići*, *Lovac u žitu*, *Hamlet*, *Antigona* i Šimićeva *Preobraženja*.¹⁴ Na osnovnoj razini esejskog dijela ispita mogla su biti sljedeća djela: *Prokleta avlija*, *Patnje mladog Werthera*, *Nora*, *Gospoda Glembajevi*, *Matoševe Pjesme*, *Posljednji Stipančići*, *Hamlet*, *Antigona*.¹⁵ U *Katalogu* su također navedena i područja, autori i djela koje učenici moraju poznavati za teorijski dio ispita u kojem se ispituje njihovo poznavanje književnopovijesnih i književnoteorijskih sadržaja. Dakle, učenici moraju pročitati određena djela tijekom srednjoškolskog obrazovanja jer bi se mogla naći na ispitu državne mature.

Osim toga, problematično je određenje broja djela koja učenici moraju pročitati u jednoj školskoj godini. Pritom bi u obzir valjalo uzeti različite čimbenike poput toga koliko učenici stignu čitati uz svakodnevnu pripremu za ostale predmete. Neki programi predlažu pedeset djela za cjelokupno srednjoškolsko obrazovanje. Rosandić ističe da prosječan broj djela u jednoj školskoj godini koji bi ulazio u sat lektire ne bi smio biti manji od petnaest što bi značilo da učenici imaju lektiru dvaput mjesečno.¹⁶

Sadašnjim programom pred učenicima je velik opseg gradiva koje moraju savladati tijekom četiriju godina, a nastavnicima i učenicima se ne omogućava gotovo nikakva izbornost i fleksibilnost u odabiru tema, posebice lektirnih naslova. Ako se i dogodi da učenici neka djela ne pročitaju (npr. ako neki učenici umjesto *Hamleta* pročitaju *San ivanjske noći*), morat će to nadoknaditi jer djelo može biti esejsko pitanje na državnoj maturi.

---

¹⁴ *Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2015./2016. Hrvatski jezik*. <https://www.ncvvo.hr/wp-content/uploads/2015/08/HRVATSKI-2016.pdf> (pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

¹⁵ Isto.

¹⁶ Rosandić 2005: 51.

3. Tijek istraživanja: prikupljanje i analiza podataka

Istraživanje je provedeno u trima zagrebačkim srednjim školama: općoj gimnaziji¹⁷, XVI. jezičnoj gimnaziji te Upravnoj školi Zagreb.

Ispitivanje je provedeno metodom anketiranja¹⁸ koje se provelo u razdoblju od 15. travnja do 10. lipnja 2016. Anketirani su učenici svih četiriju razreda te je ukupno prikupljeno 1075 anketa. Ispitana su 593 učenika opće gimnazije¹⁹, 247 učenika jezične gimnazije i 235 učenika Upravne škole.

Nažalost, pravilno raspoređen uzorak, tj. da je ispitan približno jednak broj učenika po razredima nije bio moguć zbog nedostatka vremena, nepredvidljivosti nastave i različitog broja učenika u svakoj školi. Osim toga, prevladavaju učenice zbog manjeg broja učenika kako u gimnazijama tako i u Upravnoj školi.

Učenici su ispunjavali anonimnu anketu od šesnaest upita.²⁰ Anketa se sastoji od triju upita otvorenog tipa, osam upita zatvorenog tipa (pitanja višestrukog izbora) te pet upita kombiniranog tipa (četiri pitanja višestrukog izbora s mogućnošću pisanja vlastitog odgovora i jedan upit u kojem uz višestruki izbor moraju navesti i djela koja bi čitali).²¹ Podaci su analizirani statističkom metodom na način da su odvojeno računati rezultati za svaku školu, razred i spol.

Pitanja iz ankete mogu se podijeliti u pet osnovnih tema te ću tim redoslijedom iznositi rezultate. Prva dva upita odnose se na učenikov odnos prema nastavi lektire, kako se priprema za sat i koliko je djela pročitao u protekloj školskoj godini. Općenit stav učenika o lektiri ispituje se trećim, petim i jedanaestim upitom: misle li da je popis lektira prevelik ili premalen, zašto je po njihovu mišljenju čitanje lektira važno i što bi promijenili u nastavi lektire.

Najviše upita (od šestog do desetog) ispituje učenički stav o djelima s popisa lektire: koja djela su im se svidjela, koja nisu i koji su razlozi tomu. S obzirom na to da je čitanje lektira povezano i sa samim čitateljskim navikama učenika, za istraživanje je bilo bitno ispitati koliko učenici uopće čitaju, koji su njihovi književni interesi te što bi po svom izboru

---

¹⁷ Nastavničko vijeće je izrazilo molbu da škola ostane anonimna u istraživanju.

¹⁸ Mužić 1999.

¹⁹ U nastavku teksta iznijet ću točan broj učenika i učenica po razredima i školama.

²⁰ Anketa sa svim upitima dostupna je u Prilogu 9.1.

²¹ Mužić 1999: 84.

željeli čitati za lektiru (četvrti, dvanaesti i šesnaesti upit). Posljednji, šesnaesti upit u kojem su imali mogućnost napisati svoje prijedloge za lektiru donijelo je mnoge zanimljive naslove.

Na kraju, trinaestim, četrnaestim i petnaestim upitom pokušalo se ispitati što učenici misle o lektiri po vlastitom izboru. Iz rezultata je vidljivo da velik broj učenika nije shvatio upit o lektiri po vlastitom izboru: dio učenika je pod tim upitom razumio lektiru koju sami žele čitati i za koju su zainteresirani ili lektiru koju nemaju obvezu pročitati, odnosno sami biraju hoće li ju čitati ili neće. U razredima u kojima sam bila prisutna prigodom ispunjavanja anketa, učenicima sam objasnila pojam lektire po vlastitom izboru te su mogli valjano odgovoriti na upit. No, u razredima u kojima nisam bila prisutna ostaje upitno na koji su način protumačili pojam. U petnaestom pitanju uz ponuđen odgovor „lektire po vlastitom izboru“ piše objašnjenje u zagradi: „slobodan odabir između više ponuđenih naslova“ što znači da su učenici mogli ispravno protumačiti upit i odgovoriti na njega tako da će se ti rezultati uzeti u obzir.

4. Rezultati istraživanja

4.1. Učenici prvih razreda

4.1.0. Uvodna napomena

U ovom poglavlju iznijet ću rezultate anketa učenika prvih razreda svih triju škola. Ispitana su 132 učenika opće gimnazije (94 učenice i 38 učenika), 26 učenika jezične gimnazije (15 učenica i 11 učenika) te 53 učenika Upravne škole (46 učenica i 7 učenika).

4.1.1. Učenik i nastava lektire

Prvim upitima istraženo je na koji se način učenici pripremaju za lektiru i koliko su djela pročitali u protekloj školskoj godini.

Upit: *Za sate lektire pripremate se:*

- a. *čitanjem lektire*
- b. *čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)*²²
- c. *čitanjem drugih izvora o lektiri*
- d. *ne pripremam se za sat lektire*

Većina učenika prvih razreda za sat lektire priprema se čitanjem lektire i drugih izvora o djelu. Tako je odgovorilo 65 % učenika²³ i 50 % učenika opće gimnazije, 47 % učenica i 36 % učenika jezične gimnazije te 48 % učenica i četiri učenika (57 %)²⁴ Upravne škole. U jezičnoj gimnaziji isti broj učenika (47 % učenica i 36 % učenika) priprema se isključivo čitanjem lektire.

Učenici koji se uopće ne pripremaju za sat lektire bivaju u manjini: 1 % učenica i 8 % učenika opće gimnazije, nijedna učenica i samo jedan učenik (9 %) jezične gimnazije te 11 % učenica i 29 % učenika Upravne škole.

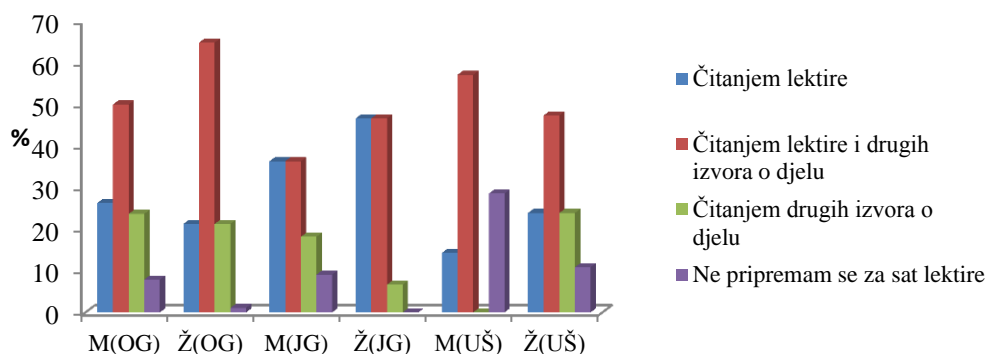
---

²² U odgovoru „čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)“ nisam razlikovala pojedine stavke jer je cilj pitanja istražiti koliko se samostalno učenici pripremaju i čitaju li samo djelo, a ne istraživati prepisuju li lektiru s interneta ili od drugih učenika.

²³ Na ovom mjestu napominjem da u središnjem dijelu neću iznositi točnu statistiku za svaki odgovor već samo ono što držim relevantnim za rezultate i daljnju raspravu. Detaljna statistika s točnim postocima za svaki odgovor nalazi se u Prilogu 10.2.

²⁴ Budući da je ispitano samo sedam učenika, u tekstu ću osim postotka pisati i broj učenika.

Priprema za sat lektire

Grafički prikaz 1. (U prikazima su odgovori učenika označeni kraticama: M - učenici, Ž - učenice, OG - opća gimnazija, JG - jezična gimnazija, UŠ - Upravna škola)

S tim u svezi je i upit o broju pročitanih lektira u protekloj školskoj godini.

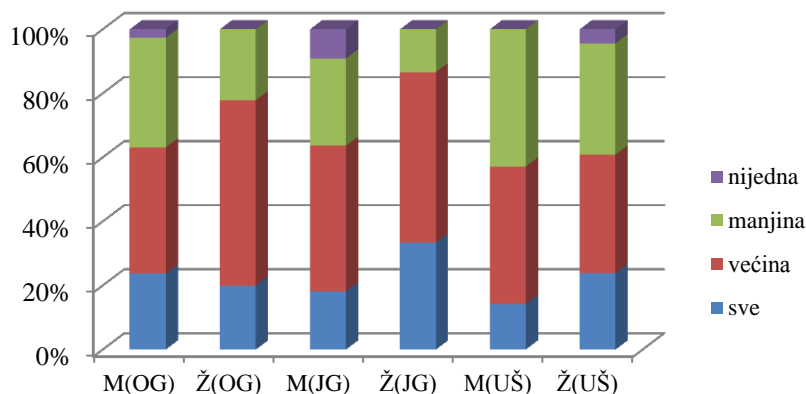
Upit: *Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire²⁵ pročitali u protekloj školskoj godini?*

- a. sva
- b. većinu (2 – 3 nisam)
- c. manjinu (2 – 3 jesam)
- d. nijedno

Rezultati pokazuju da učenici koji čitaju lektire prevladavaju nad onima koji ne čitaju. Najveći broj učenika pročitao je veći dio lektira: 59 % učenica i 39 % učenika opće gimnazije, 53% učenica i 45 % učenika jezične gimnazije te 37 % učenica i tri učenika Upravne škole. Isti broj učenika Upravne škole odgovorio je da je pročitao manji dio lektira.

²⁵ Zadani popis lektire ovdje označava onaj popis djela koji nastavnik ili skupina nastavnika (na razini škole) odredi da učenici u jednoj školskoj godini moraju pročitati. Nastavnim planom i programom za Hrvatski jezik nisu određene točne lektire.

Pročitane lektire u protekloj školskoj godini

Grafički prikaz 2.

4.1.2. Stav o lektiri

Zasad smo uočili da učenici prvih razreda čitaju lektire, pritom se često služe i drugim pomoćnim sredstvima. Sljedeći upiti ispituju stav učenika o lektiri, broju djela koja moraju pročitati te važnosti lektire.

Upit: *Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:*

- prevelik*
- premalen*
- ni prevelik ni premalen*

Učenici su složni u tome da je broj lektira koje moraju pročitati u jednoj školskoj godini prevelik. Učenici opće gimnazije odgovorili su ovako: 59 % učenica i 58 % učenika drži da je popis prevelik, 40 % učenica i 39 % da nije ni prevelik ni premalen, a samo je jedna učenica (1 %) odgovorila da je popis premalen. Da je popis prevelik misli i 73 % učenica i 63 % učenika jezične gimnazije, dok je 27 % učenica i 36 % učenika odgovorilo da popis nije ni prevelik ni premalen. Nijedan učenik prvog razreda jezične gimnazije nije odgovorio da je popis premalen. Učenici Upravne škole imaju isto mišljenje: 54 % učenica i 57 % učenika misli da je popis prevelik, 43 % učenica i 43 % učenika da nije ni prevelik ni premalen, a samo je jedna učenica (2 %) odgovorilo da je popis premalen.

Budući da se često govori o lošem položaju književnosti te kako učenici ne čitaju ni lektire ni druge knjige, sljedeći upit istražuje vide li uopće važnost u čitanju lektire.

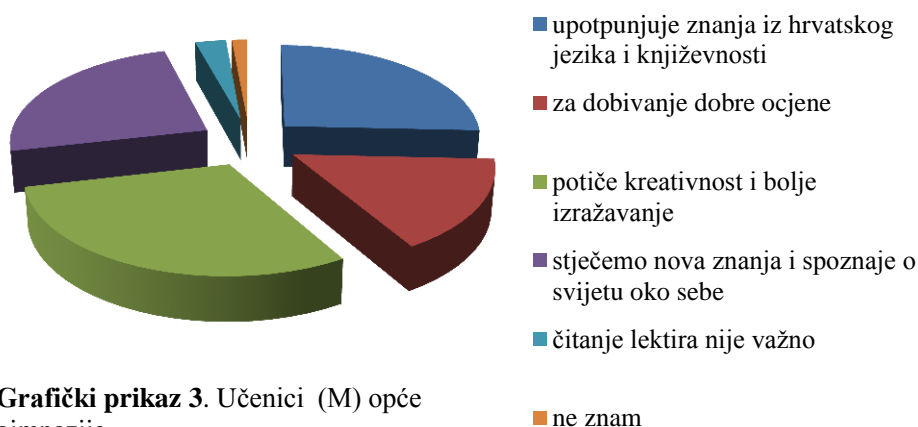
Upit: *Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti*
- b. *za dobivanje dobre ocjene*
- c. *potiče kreativnost i bolje izražavanje*
- d. *stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe*
- e. *čitanje lektira nije važno*
- f. *ne znam*

Učenici najveću važnost u čitanju lektira vide u tome što ono „potiče kreativnost i bolje izražavanje“ (55 % učenika i 46 % učenica opće gimnazije, 45 % učenika i 53 % učenica jezične gimnazije, 43 % učenika i 54 % učenica Upravne škole) te čitanjem „stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“ (45 % učenika i 51 % učenica opće gimnazije, 45 % učenika i 47 % učenica jezične gimnazije, 43 % učenika i 39 % učenica Upravne škole).

Zanimljivo je da vrlo malen broj gimnazijalaca misli kako čitanje lektira nije važno: 5 % učenika i 4 % učenica opće te nijedan učenik ni učenica u jezičnoj gimnaziji. S druge strane, 11 % učenica i 43 % učenika Upravne škole ne drži lektiru važnom što i ne začuđuje jer je riječ o školi strukovnog usmjerenja zbog čega su učenici koncentriraniji na stručne predmete.

Zašto je čitanje lektira važno?

Grafički prikaz 3. Učenici (M) opće gimnazije

Dakle, učenici prvih razreda srednje škole uočavaju važnost čitanja lektire, ali misle kako je popis djela prevelik. Nakon toga valja istražiti što bi učenici promijenili u nastavi lektire.

Upit: *Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *popis lektire (izbor djela koja se čitaju)*
- b. *broj lektira u jednoj školskoj godini*
- c. *način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu*
- d. *način ocjenjivanja*
- e. *ništa ne bih promijenio*
- f. *nešto drugo: _____*

Učenici svih triju škola najveće nezadovoljstvo izražavaju popisom lektire; promijenilo bi ga 61 % učenika i učenica opće gimnazije, 36 % učenika i 80 % učenica jezične gimnazije te 86 % učenika i 59 % učenica Upravne škole. Na drugom mjestu je broj lektira u jednoj školskoj godini (58 % učenika i 42 % učenica opće gimnazije, 27 % učenika i 73 % učenica jezične gimnazije, 29 % učenika i 41 % učenica Upravne škole).

Učenici su relativno zadovoljni načinom tumačenja i interpretacije kao i načinom ocjenjivanja. Kako smo vidjeli u prethodnom pitanju, otprilike četvrtini učenika lektira je prilika da dobiju dobru ocjenu. Sporno u nastavi jest provjeravanje jesu li učenici pročitali lektiru ili nisu. S jedne strane, neprovjeravanje pročitanoosti, odnosno nastavnikovo nerazlikovanje učenika koji jesu od onih koji nisu pročitali lektiru može dovesti do smanjenja motivacije za čitanje.²⁶ S druge strane, nastavnici mogu preozbiljno shvatiti taj zadatak te od učenika tražiti odgovore koje ni oni sami ne bi uočili u pročitanoom tekstu.²⁷ Učenici su nezadovoljni provjerama pročitanoosti te su u anketama nekoliko puta napisali kako bi ih htjeli izbaciti iz nastave lektire.

Od dopunjenih odgovora ponuđenih pod „nešto drugo“ izdvojit ću neke od najzanimljivijih.²⁸

Učenik jezične gimnazije:

ukinuo bih ih;

---

²⁶ O tom problemu piše Turk u studiji slučaja: učenik trećeg razreda gimnazije ne želi čitati školsku lektiru. „(...) ali dominantno zbog stava da predmetna nastavnica svojim pristupom u procjeni i analizi književnog djela s učenicima nije u mogućnosti diferencirati učenike koji su zaista pročitali književno djelo od onih koji su se služili različitim mrežnim sažetcima, priručnicima i slično.“ (Turk 2014: 164.)

²⁷ Jerkin 2012: 114.

²⁸ Učeničke odgovore donosim u cijelosti, samo su neke pravopisne i gramatičke pogreške ispravljene.

učenice opće gimnazije:

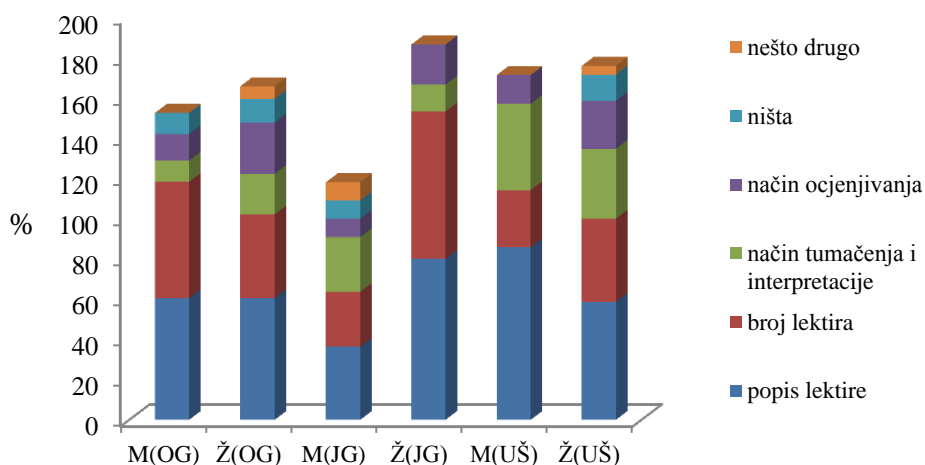
ostavila bih djela bitna zbog opće kulture, a ostatak bih stavila nešto što je zanimljivo učenicima;

profesoricu + da nas ne uče samo činjenice;

više grupnog rada;

modernije i prilagođeno našim godinama.

Što biste promijenili u nastavi lektire?

Grafički prikaz 4.

4.1.3. Stav o lektirnim djelima

Kako je to prethodni upit pokazao, učenici su nezadovoljni popisom lektire, odnosno djelima koja moraju čitati. Sljedeći upiti ispituju stav učenika o konkretnim lektirnim djelima: zašto su im se djela svidjela, zašto nisu te koje su im omiljene lektire, a koje im se najmanje sviđaju. Tako smo za svaki razred dobili neku vrstu ljestvice popularnosti književnih djela.

Upit: *Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- zanimljive radnje i likova*
- jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)*
- ideja i poruka sadržanih u djelu*
- zanimljiva stila kojim su pisane*
- nijedna lektira mi se nije svidjela*
- nešto drugo: _____*

Pokazalo se da na doživljaj djela presudno utječu radnja i likovi. Da su im se lektire svidjele zbog „zanimljive radnje i likova“ odgovorilo je 76 % učenika i 81 % učenica opće gimnazije, 72 % učenika i 87 % učenica jezične gimnazije te 57 % učenika i 65 % učenica Upravne škole. Podjednako na doživljaj lektire utječu jezik i stil djela, a potrebno je svakako izdvojiti i „poruke i ideje sadržane u djelu“ što je zaokružilo 35 % učenica Upravne škole te 39 % učenika i 43 % učenica opće gimnazije.

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

*doživljaja života u posve drugom vremenu i razdoblju;
radnju mogu usporediti sa svojim životom;
lako se čitaju, nemaju arhaizama;
napetost;
razumljiv jezik;*

učenik opće gimnazije:

smiješne su;

učenica jezične gimnazije:

povezivanje naših stavova i stavova autora;

učenik jezične gimnazije:

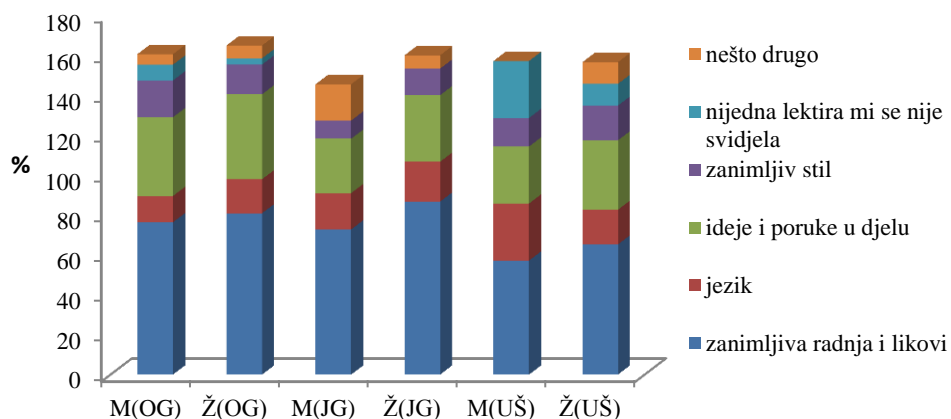
nisu mi se svidjele;

učenice Upravne škole:

*već sam pročitala jednu knjigu pa sam znala o čemu se radi;
zato što me takne i počnem razmišljati o toj knjizi;
zbog nekih informacija koje su vezane uz opću kulturu i povijest;
zato što su kratke.*

Lektire su vam se svidjele zbog...

Grafički prikaz 5.

Upit: *Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. nerazumljiva ili arhaična jezika
- b. nezanimljiva sadržaja
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu
- d. dužine (preopširne su)
- e. sve lektire su mi se svidjele
- f. nešto drugo: _____

Učenicima se uglavnom ne sviđaju lektire u kojima im jezik otežava razumijevanje. Tako je odgovorilo 87 % učenika i 88 % učenica opće gimnazije, 73 % učenika i 80 % učenica jezične gimnazije te svi (100 %) učenici i 74 % učenica Upravne škole. Zatim slijedi „nezanimljiv sadržaj“ što je u skladu s prethodnim upitom u kojem je većina odgovorila da im je sadržaj najbitniji kako bi im se neko djelo svidjelo. Odgovor je zaokružilo 63 % učenika i 76 % učenica opće gimnazije, 55 % učenika i 60 % učenica jezične gimnazije i 71 % učenika i 74 % učenica Upravne škole.

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

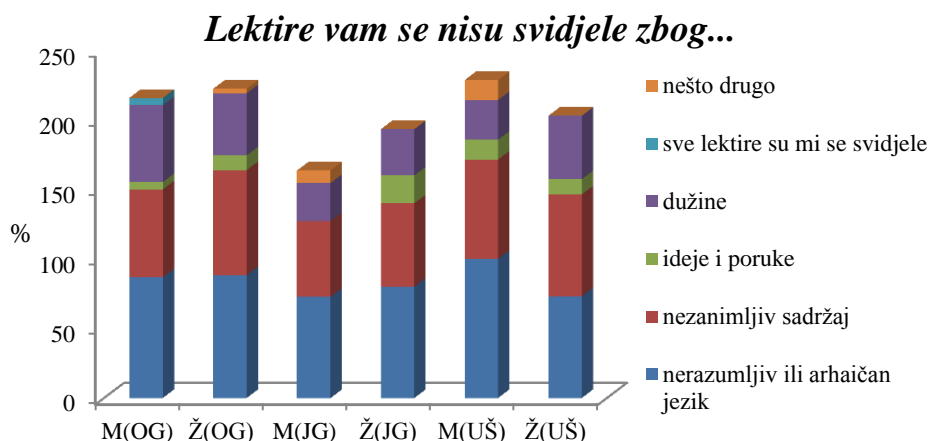
nezanimljiv način pisanja;

nisu prilagođene našoj dobi, prezahtjevne su za čitanje, nisu zanimljive;

dosadne su i prastare;

učenik Upravne škole:

neke su totalno nepotrebne i nema razloga da ih čitam.

Grafički prikaz 6.

Sljedećim upitima saznajemo koje su se lektire najviše svidjele učenicima, a koje najmanje.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?*

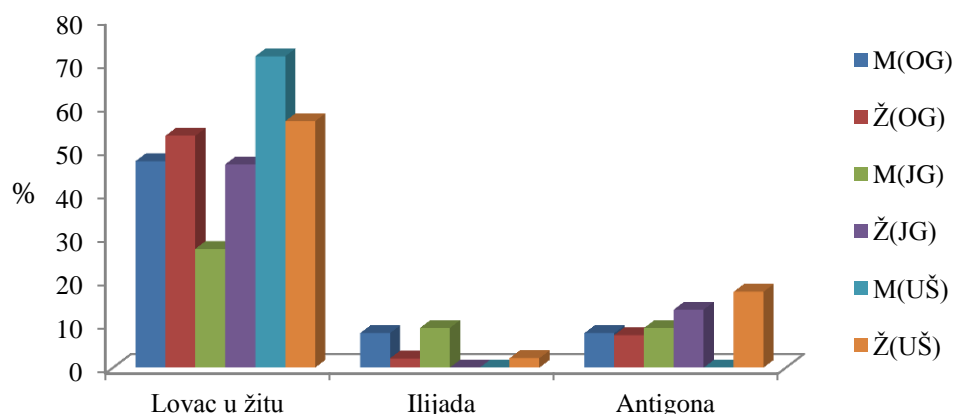
Među učenicima prvih razreda, a i nakon toga, najveću popularnost ima roman *Lovac u žitu*. Stoga ga kao omiljenu lektiru navodi 53 % učenica i 47 % učenika opće gimnazije. U jezičnoj gimnaziji *Lovca u žitu* navelo je 27 % učenika i 47 % učenica, a u Upravnoj školi 71 % učenika i 57 % učenica. Učenicama Upravne škole na drugom mjestu po popularnosti je *Antigona* (17 %), a učenicama opće gimnazije Plautov *Škrtac* (13%) te *Kralj Edip* i *Antigona* (7%). Učenicima opće gimnazije na drugom mjestu su *Ilijada* i *Antigona* (8%).²⁹

Lovac u žitu učenicima je bliska knjiga zbog teme, ali i stila kojim je pisana. Salingerov jezik je razumljiv te tekst čini lako prohodnim što učenicima olakšava čitanje i razumijevanje. Glavni lik je tinejdžer s kojim se učenici mogu poistovjetiti, što iz odgovora vidimo da im je vrlo bitno kako bi pozitivno doživjeli neko djelo. Učenici žele čitati djela koja su im bliska i koja im mogu pružiti odgovore na pitanja koja ih u tom razdoblju života muče.³⁰

²⁹ Ostali odgovori nalaze se u Prilogu 10.2. Zbog malog uzorka u jezičnoj gimnaziji naslovi su uglavnom jedanput napisani.

³⁰ Istraživanje provedeno u Gimnaziji Eugena Kumičića u Opatiji u šk. god. 2000./2001. pokazuje kako je učenicima prvih i drugih razreda *Lovac u žitu* omiljena lektira, ali i jedna od najdražih pročitanih knjiga uopće. (Grakalić-Plenković 2002: 51.)

Omiljene lektire u prvim razredima

Grafički prikaz 7.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?*

Ovaj upit nam omogućava da na konkretnim primjerima uočimo što sve učenike odbija od lektira. Za razliku od prethodnog upita u kojem su učenici bili složni oko lektire koja im se najviše svidjela, u ovom upitu pronalazimo raznolike odgovore.

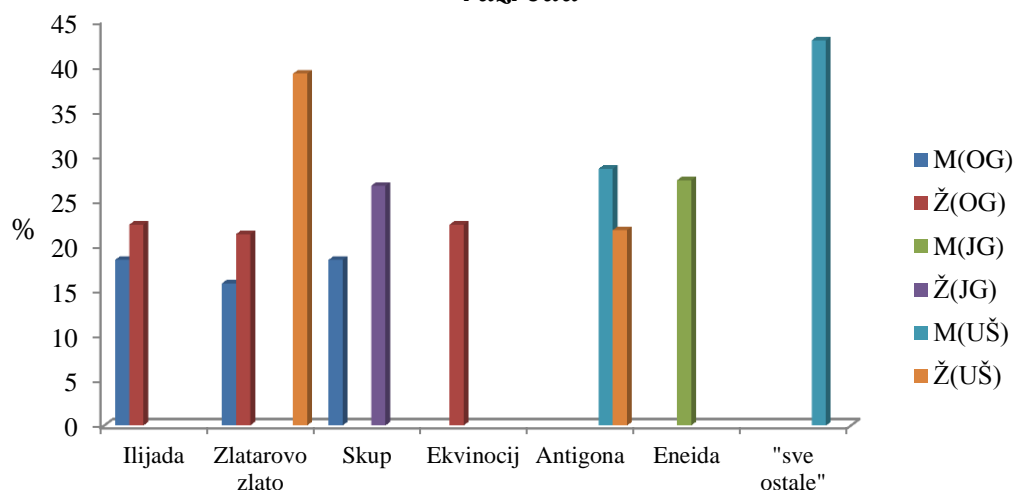
Najviše učenica opće gimnazije napisalo je da su im se najmanje svidjele *Ilijada* i Vojnovićev *Ekvinocij* (oba odgovora 22 %), a slijedi *Zlatarovo zlato* (21 %). Učenicima opće gimnazije najmanje su se svidjeli *Ilijada* i Držićev *Skup* (18 %) te *Zlatarovo zlato* (16 %). Komediju *Skup* navelo je i 27 % učenica jezične gimnazije, a 27 % učenika *Eneidu*. Tri učenika Upravne škole (43 %) napisala su da su im se najmanje svidjele „sve ostale ili većina lektira“, a *Antigonu* su izdvojila dvojica učenika. Učenicama se najmanje svidjelo *Zlatarovo zlato* (39 %) te *Antigona* (22 %).

Postavlja se pitanje što je zajedničko djelima koja izazivaju otpor u recepciji učenika prvih razreda. S jedne strane, jasno je kako su djela poput *Ekvinocija* i *Skupa* teže razumljiva zbog jezika, a učenici su upravo nerazumljiv jezik naveli kao glavni uzrok negativne recepcije nekih djela. Antička djela poput *Ilijade*, *Antigone* i *Eneide* također učenicima mogu izazvati otpor zbog stiha i neprirodnog jezika.

No, posebno je zanimljivo proučiti status *Zlatarova zlata*. Šenoin roman drži se početkom modernog romana u hrvatskoj književnosti, a istodobno je i najčitaniji hrvatski

roman u posljednjih 150 godina³¹. Učenici su tada, kao i danas, bili najbrojniji recipijenti. Učenici su u prošlosti dobro poznavali ovo djelo koje je bilo uzorno i s književne i s jezične strane, a i gradivo iz povijesti ispitivalo se iz njega.³² Zanimljivo je kako je danas to jedno od najnezanimljivijih djela učenicima. Ne sviđa se ni ženskom dijelu razreda čije se književne interese katkada svodilo samo na ljubavne teme.³³

Lektire koje su se najmanje svidjele učenicima prvih razreda

Grafički prikaz 8.

³¹ Pandžić 2001: 47.

³² Isto.

³³ Pandžić ističe kako su učenice htjele čitati *Zlatarovo zlato*, ali ne i *Seljačku bunu* jer „jače odbacuju romane s didaktičkim obilježjima“, a „bjelodano se očituje kod djevojaka u tim godinama želja za nježnom ljubavlju, zajedničkim razumijevanjem, divljenje „spretnom konjaniku“ koji dojuri kako bi spasio voljenu djevojku.“ (Pandžić 2001: 39.)

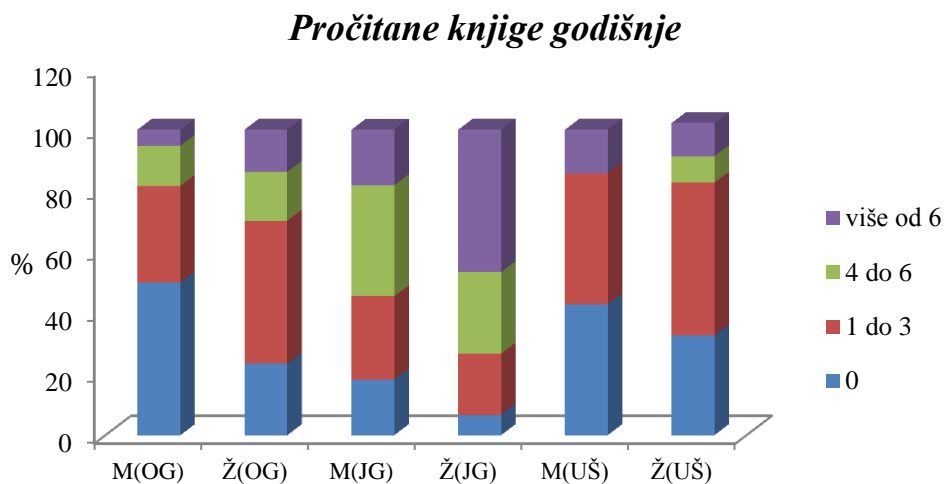
4.1.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika

U istraživanju učeničkih stavova o lektiri bilo je potrebno ispitati koliko učenici općenito čitaju te koji su njihovi književni interesi, a u skladu s time što bi sami izabrali za lektiru.

Upit: *Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?*

- a. 0
- b. 1 – 3
- c. 4 – 6
- d. više od 6

Učenici jezične gimnazije najviše čitaju: 36 % učenika pročita od četiri do šest knjiga godišnje, a 47 % učenika pročita više od šest knjiga godišnje. Nasuprot tomu, 18 % učenika i gotovo 7 % učenika ne pročita nijednu knjigu (osim lektire) godišnje. S druge strane, 50 % učenika opće gimnazije ne pročita nijednu knjigu godišnje, dok ih 32 % pročita jednu do tri knjige. Isto toliko godišnje pročita i 47 % učenika, a 23 % ne pročita nijednu. Učenice Upravne škole ipak više čitaju tako da 50 % učenika pročita jednu do tri knjige, a 33 % ne pročita nijednu. Učenici Upravne škole čitaju jednu do tri knjige (tri učenika ili 43 %) dok ih isto toliko nije pročitalo nijednu knjigu.

Grafički prikaz 9.

Odgovorima na upite o lektirama koje su se učenicima najviše i najmanje svidjele možemo zaključiti što ih privlači, a što odbija u čitanju lektira. Pritom nam dodatna objašnjenja mogu dati i odgovori na sljedeći upit.

Upit: *U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *više suvremenih djela*
- b. *više djela iz starije književnosti*
- c. *manje djela iz starije književnosti*
- d. *više djela hrvatskih autora*
- e. *manje djela hrvatskih autora*
- f. *ne znam*
- g. *nešto drugo:* _____

U svim školama prevladava odgovor kako bi željeli čitati „više suvremenih djela“. Tako je odgovorilo 74 % učenika i 72 % učenica opće gimnazije, 45 % učenika i 73 % učenica jezične gimnazije te 86 % učenika i 57 % učenica Upravne škole. Zatim slijedi odgovor „manje djela iz starije književnosti“ (čak 52 % učenica te 57 % učenika Upravne škole, 45 % učenika i 36 % učenica opće gimnazije i 36 % učenika i 27 % učenica jezične gimnazije).

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

*više bitnih djela, razolikih djela, da nas potiču na razmišljanje i vlastiti doživljaj djela;*³⁴
*razumljiva, ali poučna djela;*³⁵

učenici opće gimnazije:

nemam ništa protiv trenutnog popisa;
nerealno i fantastično, fikcija;
nešto što bi nam pomoglo u daljnjem životu;
više stranih autora;

učenice Upravne škole:

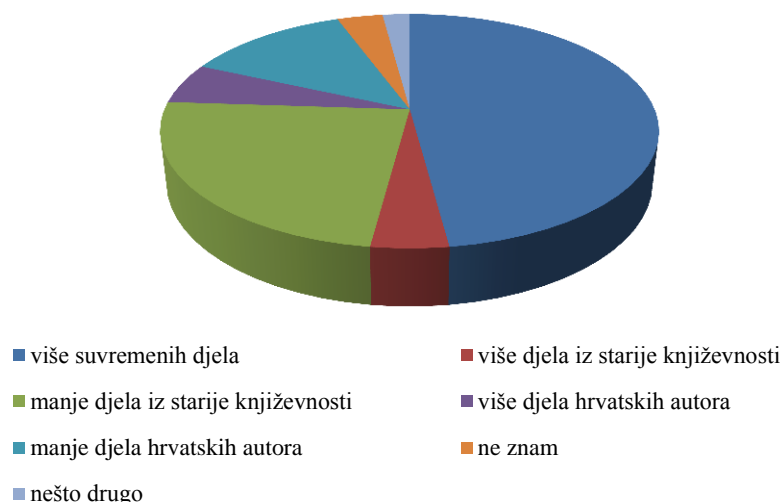
više ljubavnih knjiga;
korisna djela s jasnom porukom.

---

³⁴ Postavlja se pitanje kritičkog promišljanja djela u nastavi: koliko je učenicima dopušteno iznositi svoje mišljenje i prijedloge, a ne samo prihvaćati nastavnikove interpretacije.

³⁵ Učenici svih razreda i škola više puta su istaknuli kako bi djelo trebalo biti razumljivo, ali i njima blisko te poučno. Učenici ne žele samo zabavno djelo koje će ih nasmijati, nego i djela iz kojih mogu nešto naučiti.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati...

Grafički prikaz 10. Učenice opće gimnazije

S tim u svezi je i upit o tome što bi učenici po svom izboru čitali za lektiru.

Upit: *Što biste po svom izboru čitali za lektiru?*

- suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti*
- djelo koje se spominju u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire*
- i jedno i drugo*
- ne znam*

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):

Očekivano se najviše učenika odlučilo za „suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“. Takvo djelo čitalo bi 63 % učenika i 59 % učenica opće gimnazije, 64 % učenika i 40 % učenica jezične gimnazije te 52 % učenica Upravne škole. Za odgovor „i jedno i drugo“ odlučilo se 43 % učenika Upravne škole.

U drugom dijelu pitanja učenici su sami morali napisati naslove koje bi željeli čitati za lektiru.³⁶ Učenici opće gimnazije željeli bi čitati serijal knjiga o Harryju Potteru što je napisalo 18 % učenika. Njih 16 % čitalo bi Tolkienov *Hobit*, 13 % trilogiju *Gospodar prstenova*, dok bi 11 % čitalo *Pjesmu leda i vatre*. Učenici su izdvojili i sljedeća djela: *1984.*, *Pisma starijeg đavla mlađem*, *Da Vinci je kod*, *Koraljna vrata*, *Rat i mir*, *Ana Karenjina*,

³⁶ U ovom dijelu teksta neću navoditi sva djela, već samo ona spomenuta više puta te djela koja mi se čine zanimljiva za raspravu. Cijeli popis odgovora je u Prilogu 10.2.

Idiot, *Dom gospođice Peregrine za čudnovatu djecu* itd. Uz to, učenici su napisali i da bi čitali: „kriminalističke romane; ZF romane; djela s filozofskim i općeljudskim temama; djela s psihološkom karakterizacijom.“

Najviše učenica opće gimnazije također bi čitalo *Harryja Pottera* (9.6 %). Roman *Mi djeca s kolodvora Zoo* čitalo bi 7 %, trilogiju *Igre gladi* 6 %, a svjetsku uspješnicu *Greška u našim zvijezdama* 5 % učenica. Uz to, čitale bi i *Sumrak sagu* i trilogiju *Različita* čime se potvrđuje da na tinejdžerske književne interese uvelike utječu filmske uspješnice i svjetski popularna književna djela. Učenice su napisale i da bi čitale sljedeća djela: *Gospodar prstenova*, *Biblija (NZ)*, *Pjesma leda i vatre*, Marulićeva *Judita*, *Kad jaganjci utihnu*, *Fahrenheit 451*, *Romeo i Julija*, *Alkemičar*, *Dnevnik Anne Frank*, Zagorkina djela (*Grička vještica*, *Tajna krvavog mosta*), djela Agathe Christie, djela Johna Greena. U lektiri bi željele čitati i ova djela: „klasike suvremene književnosti; knjige primjerene nama, s likovima naše dobi s našim načinom razmišljanja; psihološke knjige.“ Možemo uočiti težnju za identifikacijom i poistovjećivanjem s likovima, kao i interes za djela s naglašenom psihologizacijom likova.

Učenice jezične gimnazije napisale su da bi po svom izboru čitale trilogiju *Gospodara prstenova*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Pjesma leda i vatre*, *Romeo i Julija*³⁷ i djela Jane Austen. Također su napisale da bi čitale: „kriminalističke romane; više romana, a manje pjesama; suvremene i moderne romane, više romana, a manje pjesama i epova.“³⁸

Učenici Upravne škole čitali bi između ostaloga sljedeće: romane Pavla Pavličića (*Zeleni tigar*³⁹ i *Tužni bogataš*), *Tajni dnevnik Adriana Molea*, *One misle da smo male* itd. Jedan učenik je iskreno napisao da želi čitati: „neke knjige koje će mi tumačiti nešto, a ne gluposti koje ničemu ne služe“.

Učenice Upravne škole žele čitati: *Tračericu*, *Gregov dnevnik* i *50 nijansi sive* (6.5 %). Uz to, izdvojile su sljedeće naslove: *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Romeo i Julija*, *Greška u našim zvijezdama*, Zagorkina djela (*Grička vještica* i *Plameni inkvizitori*), *Božanstvena*

---

³⁷ Shakespeareova tragedija predviđena je za osnovnoškolsku lektiru. Jedna učenica u anketi je napisala kako bi htjela pročitati *Romea i Juliju* jer tu lektiru nisu čitali u osnovnoj školi.

³⁸ Uočava se otpor učenika prema poeziji i epovima. O negativnoj recepciji poezije piše i Grakalić-Plenković (Grakalić-Plenković 2002.), a Kermek-Sredanović je istraživanjem pokušala otkriti metodičke postupke koji bi učenike motivirali za čitanje i proučavanje poezije. (Kermek-Sredanović 1985.)

³⁹ Učenici su često navodili i djela koja su na popisu osnovnoškolskih lektira. Možemo pretpostaviti da su im ta djela ostala u dobrom sjećanju kao pozitivni primjeri lektire i da bi ih htjeli ponovno pročitati.

*komedija, Život Apolonija iz Tijane*⁴⁰, *Dnevnik Anne Frank*, *Dnevnik Pauline P.*, *Moby Dick*, *Harry Potter* itd. Učenice su iskreno odgovarale i napisale: „radije pogledam film; gotovo uopće ne čitam“, dok bi neke učenice čitale: „bilo koju, samo da nije dosadna; ljubavne romane; krimiće; djela suvremenih i poznatih autora;“⁴¹ djela prema istinitim događajima“.

---

⁴⁰ Filostrat je u obliku romana prikazao život grčkog filozofa Apolonija iz Tijane o kojem se govorilo kao proroku i čudotvorcu. Ovaj prijedlog samo potvrđuje raznovrsnost učeničkih interesa kojima treba ponuditi određenu samostalnost u odabiru lektira.

Usp. *Apolonije iz Tijane*. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=3349> (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

⁴¹ S obzirom na dijakronijski pregled povijesti književnosti u nastavnom programu, suvremena djela su u potpunosti nezastupljena. Možemo postaviti pitanje je li srednjoškolska nastava književnosti zapravo nastava povijesti književnosti.

4.1.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru

Posljednji niz upita vezan je uz pojam lektire po vlastitom izboru. Lektira po vlastitom izboru označavala bi ona djela koja učenici izaberu za čitanje ili iz nekog predloženog popisa ili potpuno samostalno. U školama i razredima u kojima postoji neki oblik izbornog čitanja učenici biraju između dvaju ponuđenih djela ili više njih ili u dogovoru s nastavnikom odluče što će čitati. No, u anketnom upitu o lektiri po vlastitom izboru uočila sam da su neki učenici pod time razumjeli djelo koje oni žele pročitati (npr. *Lovac u žitu*, s obzirom na popularnost među učenicima, bio bi za njih lektira po vlastitom izboru). Osim toga, neki učenici su upit shvatili kao lektiru koja nije obvezna, već je izbor na njima hoće li ju pročitati ili neće.

Zbog toga je jasno da odgovori na upit: „Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?“ nisu valjani i neću ih iznositi u ovom dijelu rada.⁴²

Iz istoga razloga odgovore na upit jesu li lektire po vlastitom izboru poticajnije za čitanje ili nisu ne mogu uzeti kao valjane jer je upitno što su učenici shvatili pod tim pojmom.

Upit: *Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?*

- a. *obvezne lektire*
- b. *obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru*
- c. *lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)*
- d. *ne znam*

Očekivano bi učenike najviše potaknule lektire po vlastitom izboru. Tako je odgovorilo 66 % učenika i 66 % učenica opće gimnazije, 45 % učenika i 53 % učenica jezične gimnazije te 71 % učenika i 65 % učenica Upravne škole. Najmanje bi ih potaknule obvezne lektire: 8 % učenika i 13 % učenica opće gimnazije, nijednog učenika i nijednu učenicu jezične gimnazije te nijednog učenika i 6.5 % učenica Upravne škole.

---

⁴² Svi rezultati su u Prilogu 10.2.

4.2. Učenici drugih razreda

4.2.0. Uvodna napomena

Ispitano je ukupno 270 učenika drugih razreda. U općoj gimnaziji anketirano je 150 učenika: 108 učenika i 42 učenika. U jezičnoj gimnaziji anketirana su 42 učenika: 27 učenika i 15 učenika. U Upravnoj školi ispitano je 78 učenika: 67 učenika i 11 učenika.

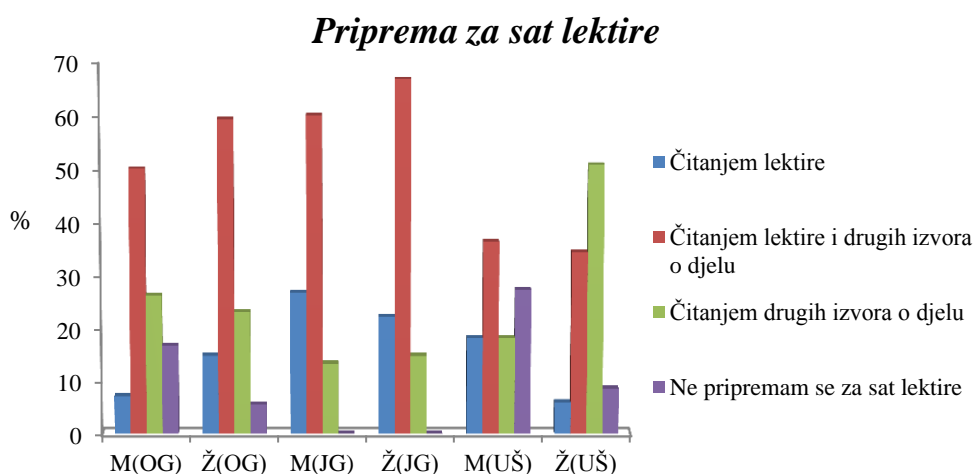
4.2.1. Učenik i nastava lektire

Upit: *Za sate lektire pripremate se:*

- čitanjem lektire*
- čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)*
- čitanjem drugih izvora o lektiri*
- ne pripremam se za sat lektire*

Većina učenika drugih razreda za sat lektire priprema se čitanjem lektire i drugih izvora o djelu: 50 % učenika i 59 % učenika opće gimnazije, 60 % učenika i 67 % učenika jezične gimnazije te 36 % učenika Upravne škole. Najveći broj učenika Upravne škole (51 %) priprema se čitanjem drugih izvora o lektiri.

Od ispitanih učenika i učenika jezične gimnazije nitko nije odgovorio da se ne priprema za sat lektire. U općoj gimnaziji 17 % učenika i 5.6 % učenika ne priprema se za sat lektire, dok se u Upravnoj školi ne priprema 27 % učenika te 9 % učenika.

Grafički prikaz 11.

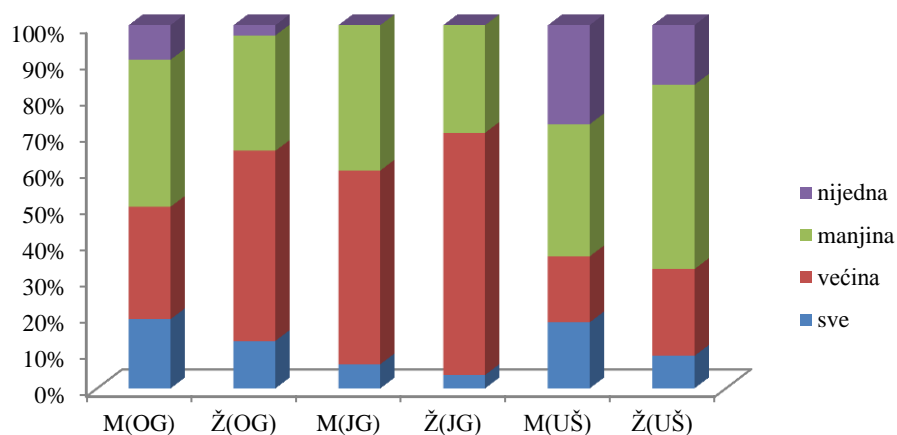
Upit: *Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?*

- a. *sve*
- b. *većinu (2 – 3 nisam)*
- c. *manjinu (2 – 3 jesam)*
- d. *nijednu*

Ankete u trima školama pokazale su da se broj pročitanih lektira u drugom razredu smanjuje u odnosu na učenike prvih razreda.

Veći dio lektira pročitao je 52 % učenika opće gimnazije, a 13 % učenika sve lektire s popisa. Najviše učenika (40 %) pročitao je dvije do tri lektire, a sve zadane 19 %. Većina učenika jezične gimnazije (67 %) pročitala je veći dio lektira, a samo jedna učenica sve lektire s popisa. Nadalje, 53 % učenika pročitao je veći dio lektira. Pokazalo se da učenici Upravne škole ipak manje čitaju od gimnazijalaca. Tako je 51 % učenika i 36 % učenika pročitao manji dio lektira. Sve lektire pročitao je 9 % učenika i 18 % učenika. U jezičnoj gimnaziji nema nijednog učenika koji nije pročitao nijednu lektiru.

Pročitane lektire u protekloj školskoj godini

Grafički prikaz 12.

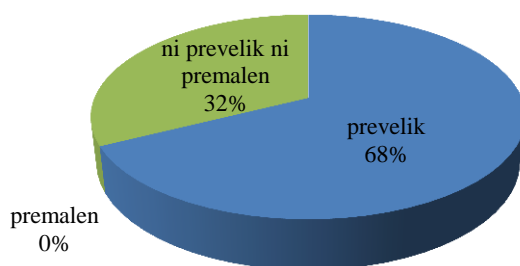
4.2.2. Stav o lektiri

Upit: *Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:*

- a. *prevelik*
- b. *premalen*
- c. *ni prevelik ni premalen*

Učenici drugih razreda svih triju škola također se slažu u tome da je popis lektira za jednu školsku godinu prevelik. Tako misli 62 % učenika i 68 % učenica opće gimnazije, 67 % učenika i 70 % učenica jezične gimnazije te 91 % učenika i 84 % učenica Upravne škole. Samo je jedna učenica Upravne škole zaokružila da je popis lektira premalen.

Popis lektira u jednoj školskoj godini je...

Grafički prikaz 13. Učenice opće gimnazije

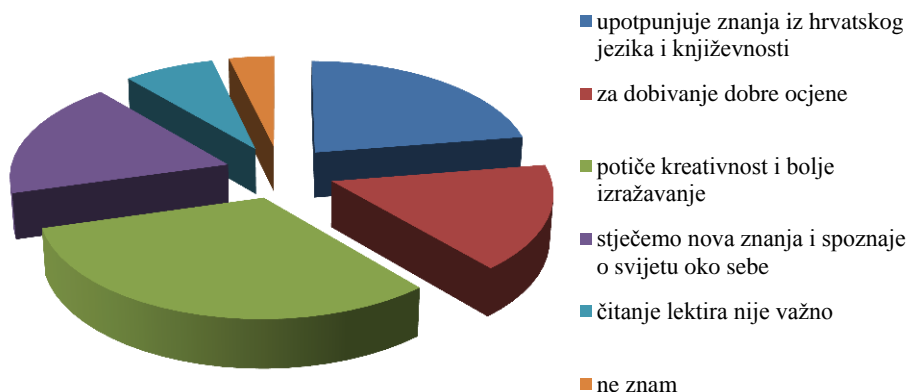
Upit: *Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti*
- b. *za dobivanje dobre ocjene*
- c. *potiče kreativnost i bolje izražavanje*
- d. *stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe*
- e. *čitanje lektira nije važno*
- f. *ne znam*

Slično kao i učenici prvih razreda, veći broj učenika (45 %) opće gimnazije važnost lektire vidi u tomu što „upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti“, dok je najviše učenica (47 %) odgovorilo da „potiče kreativnost i bolje izražavanje“. Učenici jezične gimnazije podjednako misle da „upotpunjuje znanja“ i „potiče kreativnost“ (40 %). Većina učenica (59 %) misli kako čitanjem lektira „stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“.

Dok smo za učenike prvih razreda utvrdili kako su pozitivan primjer mladih koji čitaju i književnost drže važnom u obrazovanju, učenici drugih razreda Upravne škole pokazuju nam suprotno. Čak sedam od jedanaest ispitanih učenika misli kako čitanje lektira nije važno. Učenice najveću važnost daju poticanju kreativnosti (37 %), a da čitanje lektira nije važno misli 12 % učenica Upravne škole.

Zašto je čitanje lektira važno?

Grafički prikaz 14. Učenice opće gimnazije

Usporedivši rezultate prvih i drugih razreda, možemo uočiti kako se povećava broj učenika koji misle da čitanje lektira nije važno.

Budući da su za drugi razred srednje škole predviđena zahtjevnija djela starije hrvatske književnosti, možemo pretpostaviti da će većina učenika izraziti nezadovoljstvo popisom lektira koje moraju čitati, ali i brojem djela.

Upit: *Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)*

- popis lektire (izbor djela koja se čitaju)*
- broj lektira u jednoj školskoj godini*
- način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu*
- način ocjenjivanja*
- ništa ne bih promijenio*
- nešto drugo: _____*

Među ispitanim učenicima prevladava mišljenje da bi promijenili popis lektire. Odgovor je zaokružilo 69 % učenika i 81 % učenica opće gimnazije, 80 % učenika i 67 % učenica jezične gimnazije, 45 % učenika i 63 % učenica Upravne škole. Najviše učenika Upravne škole ipak

je zaokružilo „broj lektira u jednoj školskoj godini“ (64 % učenica i 55 % učenika) što je s jedne strane i očekivano s obzirom na to da je riječ o učenicima strukovne škole koji su usmjereni stjecanju stručnih specijaliziranih znanja te im česte lektire mogu stvarati problem. Svi ostali učenici drugih razreda uz popis lektira najradije bi promijenili i broj lektira.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenici opće gimnazije:

predetaljno obrađujemo;

bez provjera čitanosti;

učenice opće gimnazije:

više sati za lektire;

da nema provjera čitanosti;

manje djela istih (hrvatskih) autora;

učenik jezične gimnazije:

da su sve lektire bez obzira na razdoblje iz kojeg potječu prevedena na standardni jezik blizak učenicima;

učenik Upravne škole:

izbacio bih lektire;

učenice Upravne škole:

lektire s razumljivijim jezikom (sličnim standardu);

da ih nema;

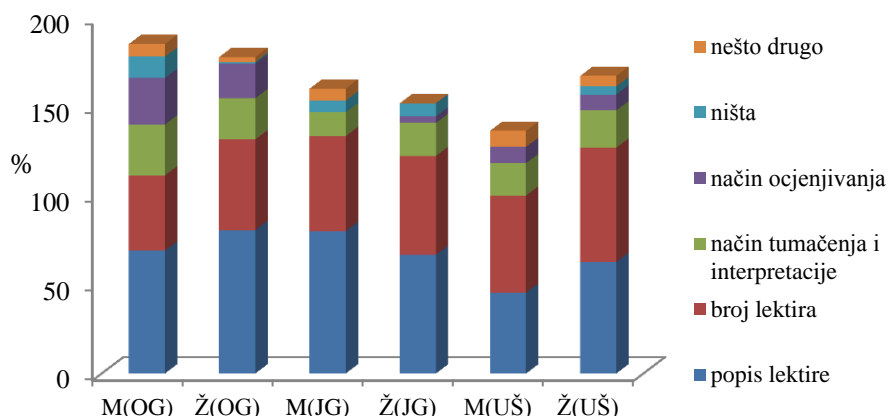
lektire su nepotrebne.⁴³

Možemo zaključiti kako je u drugim razredima više učenika koji se otvoreno protive lektiri i drže ju nepotrebnom u nastavi. Osim toga, učenici su nezadovoljni djelima starije hrvatske književnosti koja su im nerazumljiva i teško čitljiva te su time nemotivirani za čitanje što se može nastaviti i u sljedećim razredima. S druge strane, učenici uočavaju književnopovijesnu i kulturnu važnost tih djela te pokazuju interes i želju za čitanjem standardiziranih prepjeva prilagođenih suvremenom čitatelju.

---

⁴³ Snažan otpor pojedinaca i negativan stav o lektirama potvrđuje visok postotak onih koji misle da lektire nisu važne.

Što biste promijenili u nastavi lektire?

Grafički prikaz 15.

4.2.3. Stav o lektirnim djelima

Upit: *Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- zanimljive radnje i likova*
- jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)*
- ideja i poruka sadržanih u djelu*
- zanimljiva stila kojim su pisane*
- nijedna lektira mi se nije svidjela*
- nešto drugo: _____*

Zanimljiva radnja i likovi najvažniji su učenicima drugih razreda. Odgovor je zaokružilo 79 % učenika i 65 % učenica opće gimnazije, 45 % učenika i 69 % učenica Upravne škole i 67 % učenika jezične gimnazije. Učenice jezične gimnazije prednost su dale „idejama i porukama u djelu“ (85 %), ali i „zanimljivoj radnji i likovima“ (78 %). Da su im se lektire svidjele zbog „ideja i poruka u djelu“ odgovorilo je 27 % učenika jezične gimnazije, 31 % učenika i 44 % učenica opće gimnazije, 36 % učenika i 43 % učenica Upravne škole. Da im se nijedna lektira nije svidjela odgovorilo je najviše učenika Upravne škole: 16 % učenica i četiri učenika.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenici opće gimnazije:

- uvid u ponašanje i dogme ljudi iz prošlosti;*
- blisko životu mladih;*

razumljiva jezika;

učenice opće gimnazije:

duhovito su napisane;

navele su me na dublje promišljanje o nekoj temi;

kratkoća i razumljiv jezik;

jednostavnije su pisane;

lagane su za čitati;

učenici jezične gimnazije:

razvijam svoje mišljenje;

zbog normalnog jezika;

jer su me potaknule da temeljitije proučim vrijeme u kojem su napisane ili koje opisuju;

učenik Upravne škole:

nove informacije;

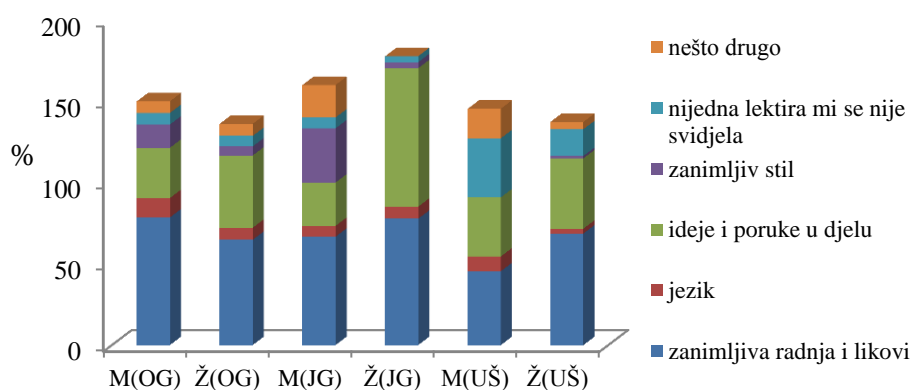
učenice Upravne škole:

citata koji su mi se urezali u pamćenje;

proširuju vokabular.

Učenicima drugih razreda jasnoća i razumljivost teksta ključni su za doživljaj djela. Dakle, učenicima jezik starije hrvatske književnosti onemogućava razumijevanje, a samim time i pozitivnu recepciju djela. S druge strane, učenici žele učiti iz književnih djela koja čitaju, žele saznati nove informacije i proširiti svoje spoznaje.

Lektire su vam se svidjele zbog...

Grafički prikaz 16.

S obzirom na prethodne odgovore lako je pretpostaviti da se većini učenika ne sviđaju lektire nerazumljiva jezika.

Upit: *Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. nerazumljiva ili arhaična jezika*
- b. nezanimljiva sadržaja*
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu*
- d. dužine (preopširne su)*
- e. sve lektire su mi se svidjele*
- f. nešto drugo: _____*

Učenicima drugih razreda najveći problem u savladavanju lektirnih djela predstavlja jezik starije hrvatske književnosti. U skladu s time su i odgovori na upit zašto im se lektire nisu svidjele. Zbog „nerazumljiva ili arhaična jezika“ zaokružilo je čak 93 % učenika i 95 % učenica opće gimnazije, svi učenici i 93 % učenica jezične gimnazije te 85 % učenica i 45 % učenika Upravne škole. Zbog „nezanimljiva sadržaja“ lektire se nisu svidjele 73 % učenika Upravne škole, dok je među drugim učenicima taj odgovor na drugom mjestu (72 % učenica Upravne, 60 % učenika i 67 % učenica jezične gimnazije, 74 % učenika i 67 % učenica opće gimnazije).

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenik opće gimnazije:

političke nastrojenosti;

učenica opće gimnazije:

prevelikih digresija;

učenik jezične gimnazije:

apsolutne nepovezanosti sa stvarnim životom učenika;

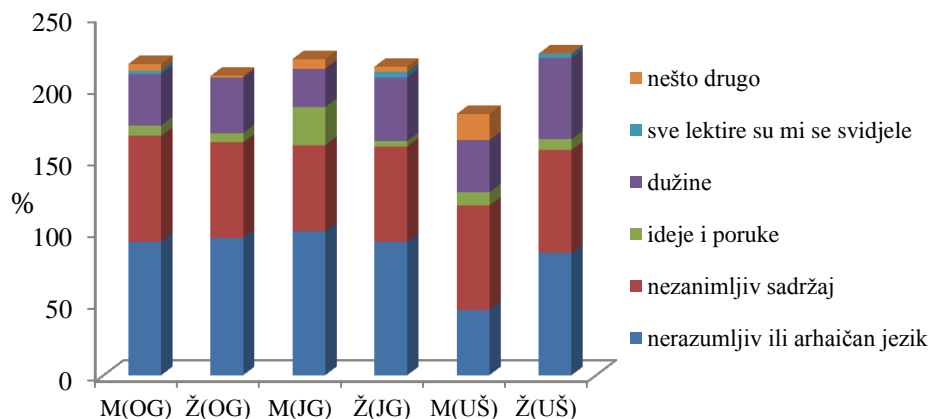
učenica jezične gimnazije:

neprimjenjivosti na život i beskorisnosti;

učenik Upravne škole:

užasno dosadne i nerazumljive.

Lektire vam se nisu svidjele zbog...

Grafički prikaz 17.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?*

Veći broj učenika opće gimnazije napisao je da im se najviše svidjela *Božanstvena komedija* (17 %) i *Dundo Maroje* (17 %) te drama *Život je san* (14 %). Učenicama opće gimnazije najviše se svidio *Život je san* (33 %), *Hamlet* (14 %) i *Božanstvena komedija* (12 %). Čak 12 % učenika napisalo je da im se nije svidjela nijedna lektira.

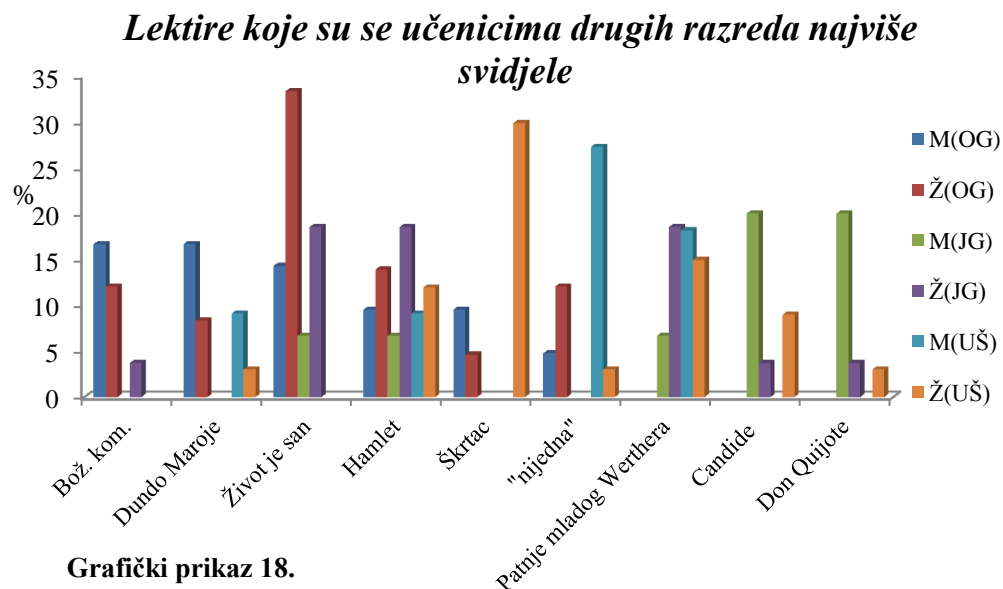
Učenici jezične gimnazije napisali su da su im se najviše svidjeli *Candide ili Optimizam* i *Don Quijote* (oba naslova napisala su tri učenika). Učenice imaju slične interese kao učenice opće gimnazije te ih je 18.5 % napisalo djela *Život je san*, *Hamlet* i *Patnje mladog Werthera*.

Učenici Upravne škole iskazali su nezadovoljstvo lektirama u drugom razredu tako da su samo dvojica učenika napisala *Patnje mladog Werthera*, dok su ostali napisali „nijedna“ ili „ne znam“. Učenicama Upravne škole najviše se svidio Molièreov *Škrtac* (30 %), a 15 % učenika odlučilo se za *Patnje mladog Werthera*.

Usput valja napomenuti da nisu svi učenici čitali iste lektire te da su *Patnje mladog Werthera* vjerojatno bila posljednja pročitana lektira do trenutka ispunjavanja anketa, a učenici opće gimnazije nisu je još čitali. U svezi s tim može se postaviti pitanje koliko je učenika napisalo tu lektiru jer im je kao zadnja pročitana ostala u najboljem sjećanju. No, u prilog pozitivnoj recepciji ide i Lazzarichevo istraživanje provedeno 2001. koje pokazuje kako učenici pozitivno doživljavaju Goetheov roman.⁴⁴

⁴⁴ Lazzarich 2001: 7.

Pozitivna recepcija *Božanstvene komedije* učenika opće gimnazije začuđuje jer se pretpostavlja da bi im Danteov stih predstavljao poteškoće u razumijevanju. Uz to, uočavamo i interes učenika svih triju škola za Shakespeareovu tragediju. S tim u svezi, jasno je da među učenicima drugih razreda nema toliko podudarnosti kako je to bilo s *Lovcem u žitu* u prvom razredu.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?*

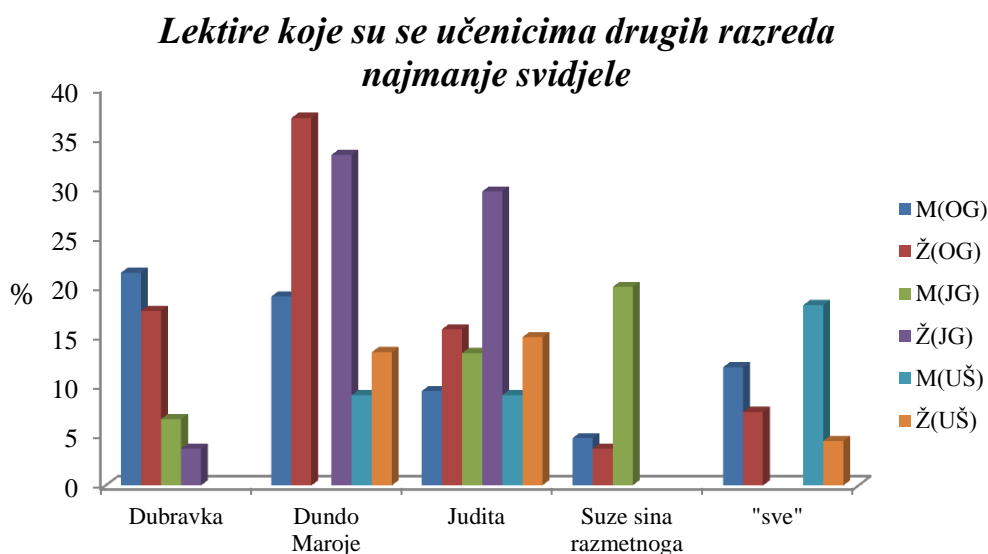
Uzevši u obzir prethodne odgovore, može se pretpostaviti da su se učenicima najmanje svidjele lektire iz starije hrvatske književnosti. Učenicima opće gimnazije nisu se svidjeli Gundulićeva *Dubravka* (21%) i *Dundo Maroje* (19%). Učenicama je na prvom mjestu *Dundo Maroje* (37%), zatim *Dubravka* (18%) te *Judita* (16%).

S obzirom na to da je ispitano samo jedanaest učenika Upravne škole, u ovom pitanju svatko je napisao drugi naslov. Dvaput su napisani (18%) „sve lektire“ i „ne znam“. Učenicama su se najmanje svidjele *Judita* (15%), *Dundo Maroje* (13%) i *Dubravka* (12%).

Malo je ispitanih i učenika jezične gimnazije pa su naslovi uglavnom navedeni samo jedanput, no mogu se izdvojiti *Suze sina razmetnoga* (tri učenika) te dvaput napisani (13%) *Judita* i *Božanstvena komedija*. Učenicama se najmanje svidio *Dundo Maroje* (33%) te *Judita* (29.6%).

Učenicima se nisu svidjela djela koja pripadaju starijoj hrvatskoj književnosti i koja su pisana na njima teško razumljivoj inačici hrvatskoga jezika. Učenici zbog nerazumijevanja

iskazuju otpor prema takvim djelima. O tome govore i odgovori učenica koje su napisale da im se najmanje svidjelo: „sve na dubrovačkom; sve Držićevo.“

Grafički prikaz 19.

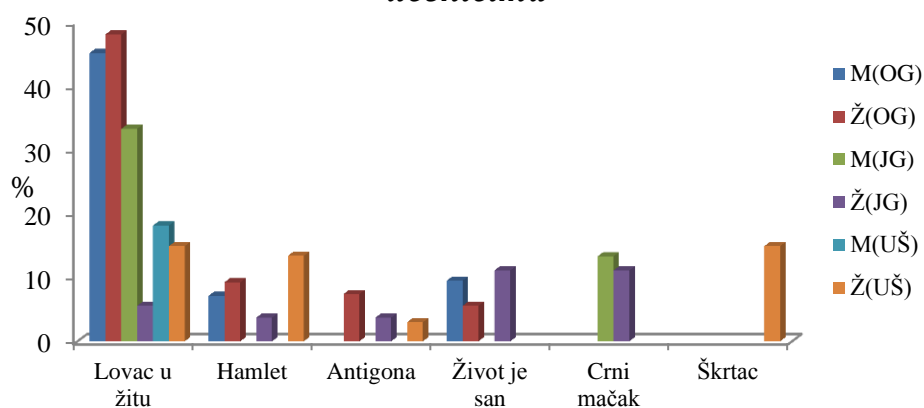
Upit: *Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?*

U analizi rezultata učenika prvih razreda ovaj upit nije bio značajan s obzirom na to da bi odgovori trebali biti jednaki odgovorima na pitanja o lektiri koja im se najviše svidjela u ovoj školskoj godini. Rezultati učenika drugih razreda pokazat će podudaraju li se njihovi interesi s odgovorima učenika prvih razreda.

Ankete su pokazale da se popularnost *Lovca u žitu* nastavlja i među učenicima drugih razreda. Tako je 45 % učenika opće gimnazije napisalo da im se ta lektira najviše svidjela, dok je 9.5 % navelo *Život je san* ili napisalo „ne znam“. *Lovca u žitu* napisalo je i 48 % učenika opće gimnazije, a 9 % napisalo je da im se najviše svidio *Hamlet*. Salingerov roman izdvojilo je 33 % učenika i 56 % učenika jezične gimnazije. Učenici Upravne škole (četiri učenika ili 36 %) „ne znaju“ koja im se lektira najviše svidjela, a dvaput su napisani *Lovac u žitu* i „nijedna“. Isto tako, 21 % učenika „ne zna“ koja im se lektira najviše svidjela, a 15 % odlučilo se za Molièreova *Škrtca* i *Lovca u žitu*.

Čini se kako je učenicima *Lovac u žitu* jedna od rijetkih zanimljivih lektira, a njegovu popularnost tek će djelomično nadmašiti romani realizma u trećem razredu.

Srednjoškolske lektire koje su se najviše svidjele učenicima

Grafički prikaz 20.

4.2.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika

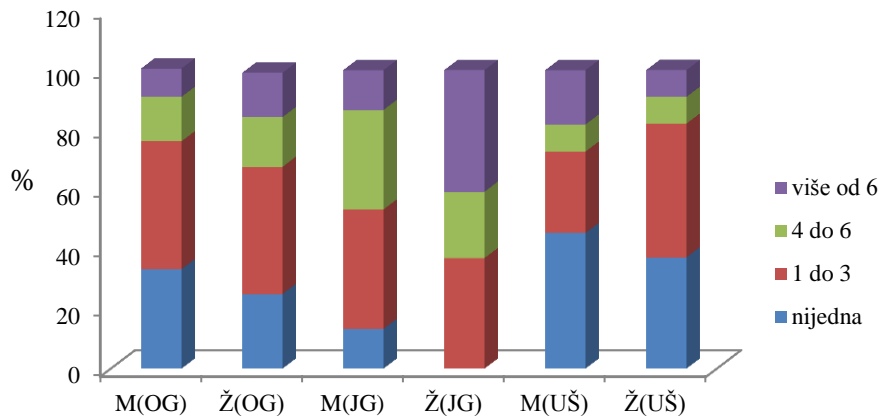
Utvrđili smo kako se učenicima drugih razreda smanjuje motivacija za čitanje lektira, a proučit ćemo odnosi li se to i na čitanje općenito, tj. kakve su čitateljske navike učenika drugih razreda.

Upit: *Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?*

- a. 0
- b. 1 – 3
- c. 4 – 6
- d. više od 6

Učenici prosječno čitaju jednu do tri knjige godišnje. Toliko pročita 43 % učenika te 43 % učenika opće gimnazije. Uopće ne čita 33 % učenika i 25 % učenika. Jednu do tri knjige godišnje pročita 40 % učenika jezične gimnazije, dok nijednu knjigu ne pročita 13 %. Sve učenice čitaju, a 41 % pročita više od šest knjiga godišnje. Među učenicima Upravne škole 45 % je onih koji ne pročitaju nijednu knjigu, dok ih 27 % pročita jednu do tri godišnje. Isto toliko pročita 45 % učenika Upravne škole, dok ih 37 % ne pročita nijednu knjigu godišnje.

Broj pročitanih knjiga godišnje

Grafički prikaz 21.

Upit: *U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *više suvremenih djela*
- b. *više djela iz starije književnosti*
- c. *manje djela iz starije književnosti*
- d. *više djela hrvatskih autora*
- e. *manje djela hrvatskih autora*
- f. *ne znam*
- g. *nešto drugo:* _____

Većina učenika opće gimnazije željela bi čitati više suvremenih djela (81 % učenika i 70 % učenica). Manje djela iz starije književnosti čitalo bi 36 % učenika i 46 % učenica. Slično mišljenje dijele i učenici jezične gimnazije: 93 % učenika i 81 % učenica željelo bi čitati više suvremenih djela. Manje djela iz starije književnosti čitalo bi 47 % učenika i 33 % učenica, a isti broj učenica želio bi manje djela hrvatskih autora. Više suvremenih djela željelo bi čitati 45 % učenika i 54 % učenica Upravne škole. Za manje djela iz starije književnosti odlučilo se 43 % učenica, dok bi 36 % učenika željelo čitati manje djela hrvatskih autora.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

više djela iz 20. i 21. st. i više djela istih autora;

više modernih djela;

učenice Upravne škole:

manje djela iz starije književnosti zbog jezika;

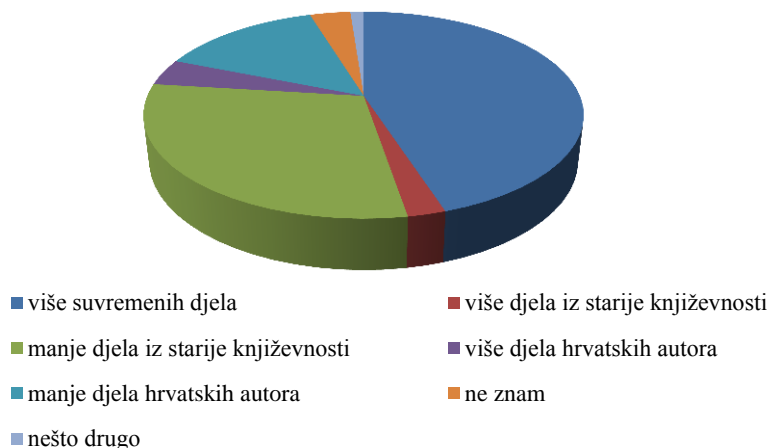
*ništa;*⁴⁵

lakše shvatljiva djela;

učenik jezične gimnazije:

djela starije hrvatske književnosti, ali prevedena na suvremeni standardni jezik.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati:

Grafički prikaz 22. Učenice opće gimnazije

Upit: *Što biste po svom izboru čitali za lektiru?*

- suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti*
- djelo koje se spominju u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire*
- i jedno i drugo*
- ne znam*

Koji biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):

_____

Većina učenika po svom bi izboru čitala „suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“. Tako je odgovorilo 58 % učenika i 51 % učenica opće gimnazije, 67 % učenika i 48 % učenica jezične gimnazije te 55 % učenika i 37 % učenica Upravne škole.

Mnoštvo naslova u učeničkim prijedlozima lektira pokazuje raznolike književne interese. Na popisu lektire 12 % učenika opće gimnazije željelo bi vidjeti romane iz ciklusa *Pjesma leda i vatre*, a 9 % romane o Harryju Potteru i trilogiju *Gospodar prstenova*. Učenici

⁴⁵ Odgovor „ništa“ u ovome pitanju napisale su čak četiri učenice i jedan učenik Upravne škole.

su naveli još i sljedeće naslove: *Igre gladi*, *Don Quijote*⁴⁶, *Moja borba*⁴⁷, *Otkrivenje (Biblija)*, *Hobit*, *Mali princ*, *Metro 2033*, *Rat i mir* itd. Osim toga, učenici su napisali da bi rado čitali: „pustolovne i avanturističke romane; romane koji su predlošci za filmove“.

Učenice opće gimnazije željele bi čitati knjige o Harryju Potteru (10 %), *Gospodara prstenova* (5.6 %), *Mi djeca s kolodvora Zoo* (4 %) te *50 nijansi sive* (4 %). Učenice su između ostalih napisale i ove naslove: *Dnevnik Anne Frank*, *Veliki Gatsby*, *Kradljivica knjiga*, *Greška u našim zvijezdama*, *Ana Karenjina*, *Ponos i predrasude*, *Kum*, *Ubiti pticu rugalicu*, *Tračerica*, *Zločin i kazna*, *Biblija*, *Tajna krvavog mosta*, *Shakespeareova Oluja*. Zanimljivo je da je od navedenih knjiga čak pet lektirnih djela što potvrđuje tezu da učenici klasična djela drže važnima za svoje obrazovanje. Od autora su izdvojile Ceciliu Ahern, Agathu Christie, Dana Browna, Johna Greena i Zorana Ferića. Napisale su i da bi željele čitati: „suvremene knjige s dobrim porukama; knjige bez arhaičnog jezika; suvremena djela u kojima je jezik razumljiviji srednjoškolskoj dobi; zanimljiva i razumljiva lektira koja nema 300 stranica jer imamo previše za učenje i ne stignemo čitati lektire (zato čitamo kratke sadržaje na internetu)⁴⁸; suvremene hrvatske autore sa zanimljivim i razumljivim sadržajem“. Jedna je učenica iskreno napisala: „ne bih htjela čitati lektire.“

Učenici jezične gimnazije izdvojili su ciklus o Harryju Potteru (13 %), *Sumrak sagu*, *50 nijansi sive* i *P. S. Ljubav ili ništa* M. Grubeše⁴⁹ (13 %). Osim toga, naveli su još i sljedeća djela: *Kradljivica knjiga*, *Dnevnik Pauline P.*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, Machiavellijev *Vladar*, *Duše robova*, *Pjesma leda i vatre*, *Gospodar prstenova* itd. Učenici su napisali da bi htjeli čitati: „suvremene knjige koje se bave nadnaravnim pojavama i likovima; koje se bave problemima mladih u suvremeno doba.“ Iz ovih dvaju odgovora možemo tumačiti čitateljske interese učenika: s jedne strane žele čitati fantastične romane i pripovijesti (poput *Gospodara*

---

⁴⁶ Usporedivši s odgovorima na pitanja o lektirama koje su im se svidjele, odnosno nisu, zaključujem da *Don Quijotea* nisu morali čitati za lektiru.

⁴⁷ *Moju borbu* ili *Mein Kampf* napisalo je više učenika. Držim da se taj odgovor ne smije tumačiti u ideološkom smislu ili kao izraz političkih stavova učenika. Pisanjem tog naslova učenici su se pokušali našaliti i izraziti svoju „buntovnu stranu“, kao što su to činili predlaganjem *Gole istine* ili nečega sličnog za lektiru.

⁴⁸ Učenica je ovim odgovorom jasno sažela neke od osnovnih problema srednjoškolske lektire: djela koja moraju čitati nisu primjerena njihovoj dobi, zahtijevaju veliku pripremu te napor pri čitanju i savladavanju teksta što mnoge učenike udaljava od knjige, a istovremeno imaju i niz drugih obveza za ostale školske predmete zbog čega se često ne mogu ni posvetiti lektiri u potrebnoj mjeri.

⁴⁹ Autor djela je vjeroučitelj u XVI. gimnaziji, a predstavljanje knjige je bilo u školi isti mjesec u kojem su učenici ispunjavali ankete.

prstenova, Pjesme leda i vatre, Harryja Pottera), a s druge strane žele djela u čijim će se likovima prepoznati, koja će im odabirom tema biti bliska i iz kojih će nešto naučiti (poput *Lovca u žitu*). Dakle, srednjoškolce zanimaju fantastični svjetovi, ali i teme iz svakodnevice koje se bave uobičajenim tinejdžerskim problemima.

Učenice jezične gimnazije rado bi čitale djelo svoga vjeroučitelja: 19 % učenica napisalo je *P.S. Ljubav ili ništa*. Izdvojile su još i sljedeća djela: *Harry Potter, Kome zvono zvoni, Veliki Gatsby, Kuća škorpiona, Franny i Zooey*, te od autora Zagorku i Tolkiena.

Učenici Upravne škole odgovorili su kako bi željeli čitati: *Harryja Pottera, Jurassic Park* te strip *Zagor*. Učenice su dale više primjera: 3 % učenica željelo bi čitati *Gospodara prstenova* i *Moju borbu*. Osim toga, navele su još i sljedeća djela: *Veliki Gatsby, Životinjska farma, Greška u našim zvijezdama, Charliejev svijet, Mi djeca s kolodvora Zoo, Tajni leksikon* itd. Napisale su i da bi rado čitale: „tinejdžerske knjige; djela iz 21. st. koja su mi po stilu i načinu života razumljivija; modernija djela u kojima se spominje svakodnevni život jer se tako lakše zaintrigiram i poistovjetim; više djela hrvatskih autora kako bi se promicala hrvatska književnost; humoristična djela.“

4.2.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru

Upit: *Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?*

- a. obvezne lektire
- b. obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru
- c. lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)
- d. ne znam

Kao i učenike prvih razreda, lektire u kojima učenici slobodno biraju između više ponuđenih naslova najviše bi ih potaknule na čitanje. Odgovor je zaokružilo 57 % učenika i 69 % učenica opće gimnazije. I 60 % učenika i 59 % učenica jezične gimnazije bilo bi motivirano lektirama po vlastitom izboru, kao i 55 % učenika i 63 % učenica Upravne škole.

4.3. Učenici trećih razreda

4.3.0. Uvodna napomena

Ukupno su ispitana 273 učenika trećih razreda. U općoj gimnaziji ispitano je 157 učenika: 110 učenica i 47 učenika. U jezičnoj gimnaziji anketirano je 70 učenika: 57 učenica i 13 učenika. U Upravnoj školi ispitano je 46 učenika: 40 učenica i 4 učenika.

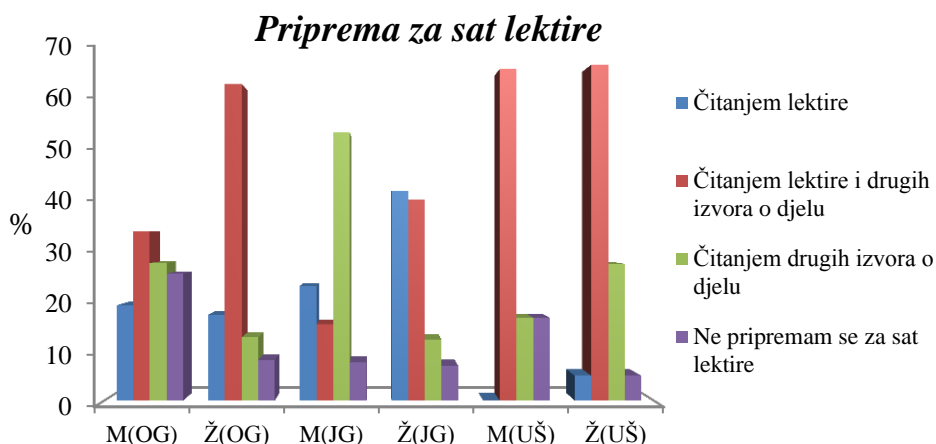
4.3.1. Učenik i nastava lektire

Uočili smo da se redovitost u čitanju lektira i pripremi za sat smanjuje među učenicima drugih razreda. Vidjet ćemo nastavlja li se negativan trend i u višim razredima srednje škole.

Upit: *Za sate lektire pripremate se:*

- a. čitanjem lektire*
- b. čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)*
- c. čitanjem drugih izvora o lektiri*
- d. ne pripremam se za sat lektire*

Kao i u prethodnim dvama razredima najveći broj učenika opće gimnazije (34 %) za sat lektire priprema se čitanjem lektire i drugih izvora o djelu. Na isti način priprema se 64 % učenica. S druge strane, za sat lektire uopće se ne priprema 26 % učenika i 8 % učenica. Više od polovice učenika jezične gimnazije (54 %) priprema se čitanjem drugih izvora o lektiri, dok se 42 % učenica priprema isključivo čitanjem lektire. U Upravnoj školi 67 % učenika i 67.5 % učenica priprema se čitanjem lektire i drugih izvora o djelu. Dvije učenice i samo jedan učenik odgovorili su da se ne pripremaju za sat lektire.

Grafički prikaz 23.

Upit: *Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?*

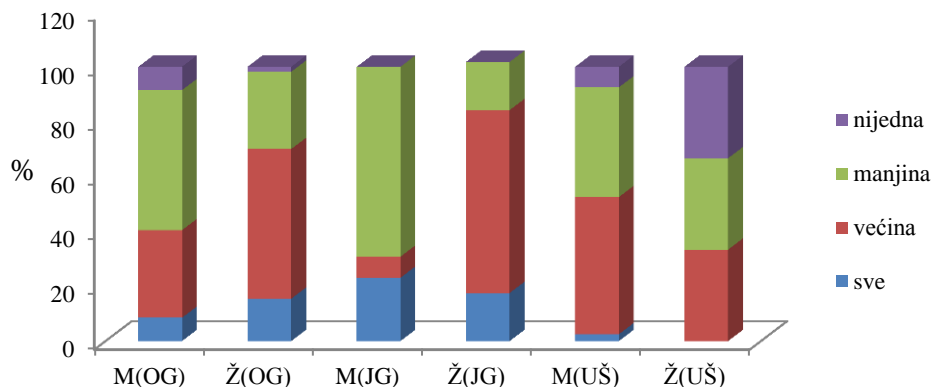
- a. sve
- b. većinu (2 – 3 nisam)
- c. manjinu (2 – 3 jesam)
- d. nijednu

U općoj gimnaziji manji dio lektira pročitalo je 51 % učenika, dok je 55 % učenica pročitalo veći dio lektira. Još jednom se potvrdilo da učenice više čitaju lektire. Tako je 15 % pročitalo sve lektire u protekloj školskoj godini, dok 2 % učenika nije pročitalo nijednu.

Slična je situacija u jezičnoj gimnaziji: 69 % učenika pročitalo je dvije do tri lektire, a 67 % učenica veći dio. No, svi ispitani učenici i učenice jezične gimnazije pročitali su barem jednu lektiru. S druge strane, sve lektire s popisa pročitalo je 18 % učenica i 23 % učenika.

Polovica ispitanih učenica Upravne škole pročitala je veći dio lektira s popisa, dok je samo jedna učenica (2.5 %) pročitala sve. Nijednu lektiru nije pročitalo 7.5 % učenica. Od samo šest ispitanih učenika Upravne škole nijedan učenik nije pročitao sve lektire s popisa, dok su preostali odgovori zaokruženi dvaput.

Pročitane lektire u protekloj školskoj godini

Grafički prikaz 24.

4.3.2. Stav o lektiri

Upit: *Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:*

- a. *prevelik*
- b. *premalen*
- c. *ni prevelik ni premalen*

Učenici prvih i drugih razreda složni su u tome da je popis lektira prevelik. S njima se slažu i njihovi kolege iz trećih razreda. Čak 79 % učenika i 68 % učenica opće gimnazije misli kako je popis prevelik. Ponovno nitko od ispitanih ne misli da je popis premalen. Učenici jezične gimnazije dijele isto mišljenje: 69 % učenika i gotovo 60 % učenica drži popis prevelikim. U Upravnoj školi 83 % učenika i 93 % učenica misli da je popis prevelik.

Lektirna djela u drugom razredu učenicima predstavljaju poteškoće zbog teško razumljivog jezika, dok u trećem razredu slijede lakše čitljivi romani. No, novi zahtjevi su pred srednjoškolcima. Predviđeni romani za lektirno čitanje vrlo su ospežni, a od učenika se često traži da svaki tjedan pročitaju jednu lektiru što im zbog ostalih školskih obveza može biti prezahtjevno.

Učenici prvih dvaju razreda srednje škole drže nastavu lektire važnom iz više razloga, a vidjet ćemo imaju li učenici i dalje isti stav o važnosti lektire u njihovu obrazovanju.

Upit: *Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)*

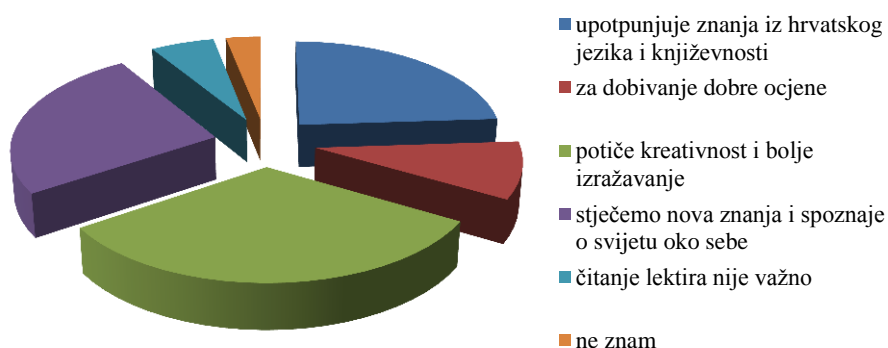
- a. *upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti*
- b. *za dobivanje dobre ocjene*
- c. *potiče kreativnost i bolje izražavanje*
- d. *stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe*
- e. *čitanje lektira nije važno*
- f. *ne znam*

Učenici opće gimnazije važnost lektire vide u tomu što „upotpunjuje znanja iz hrvatskog jezika i književnosti“ te „potiče kreativnost i bolje izražavanje“ (oba odgovora zaokružilo je 38 % učenika), dok njih 34 % misli kako lektirama „stječu nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“. Da čitanje lektira nije važno misli 17 % učenika. Učenice opće gimnazije najveću važnost vide u tomu što lektira „potiče kreativnost i bolje izražavanje“ (56 %), a zatim da čitanjem „stječu nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“ (45 %). Da čitanje lektira nije važno misli 10 % učenica.

U jezičnoj gimnaziji 46 % učenika važnost daje „upotpunjivanju znanja iz hrvatskog jezika i književnosti“, a samo dva učenika misle kako čitanje lektira nije važno. Da čitanje lektira „upotpunjuje znanja“ misli i 53 % učenica, a 37 % da čitanjem „stječu nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“. Samo 3.5 % misli kako čitanje lektira nije važno.

Da čitanjem lektira „stječu nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe“ misli 50 % učenika Upravne škole. Zanimljivo je da nijedan učenik nije odgovorio da čitanje lektira nije važno. S druge strane, 15 % učenica ne vidi važnost u lektiri, a njih 45 % važnost pridaje „poticanju kreativnosti i boljeg izražavanja“.

Zašto je čitanje lektira važno?

Grafički prikaz 25. Učenice opće gimnazije

Upit: Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)

- a. popis lektire (izbor djela koja se čitaju)
- b. broj lektira u jednoj školskoj godini
- c. način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu
- d. način ocjenjivanja
- e. ništa ne bih promijenio
- f. nešto drugo: _____

Najviše učenika željelo bi promijeniti popis i broj lektira. Tako bi 70 % učenika opće gimnazije promijenilo broj lektira, a popis 64 %. Učenice su nezadovoljnije popisom lektira što je zaokružilo 72 %, dok bi broj lektira u jednoj školskoj godini promijenilo 55 %. Učenicima jezične gimnazije veći je problem broj lektira (69 %) od samog popisa djela (62 %). Kao i u općoj gimnaziji, učenice su nezadovoljnije popisom lektire (61 %), dok bi broj obveznih djela promijenilo 47 %. Dakle, učenicama je veći problem kvaliteta, odnosno sadržaj lektirnog popisa od samog broja obveznih djela. S druge strane, možemo uočiti da velik broj lektira predstavlja veći problem učenicima koji općenito manje čitaju. U svezi s tim su i odgovori učenika Upravne škole: broj lektira promijenilo bi 67 % učenika, a popis 50 %. No, odgovori učenica razlikuju se od njihovih gimnazijskih kolegica te bi čak 80 % promijenilo broj lektira, a 62.5 % popis.

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenik opće gimnazije:

svima pet iz lektire;

učenice opće gimnazije:

neke su preduge, trebalo bi raditi na ulomcima;

da djela ne čitamo u originalnom obliku, već prevedena na standardni jezik;

prevesti na standardni jezik;

da čitanje bude izborno;

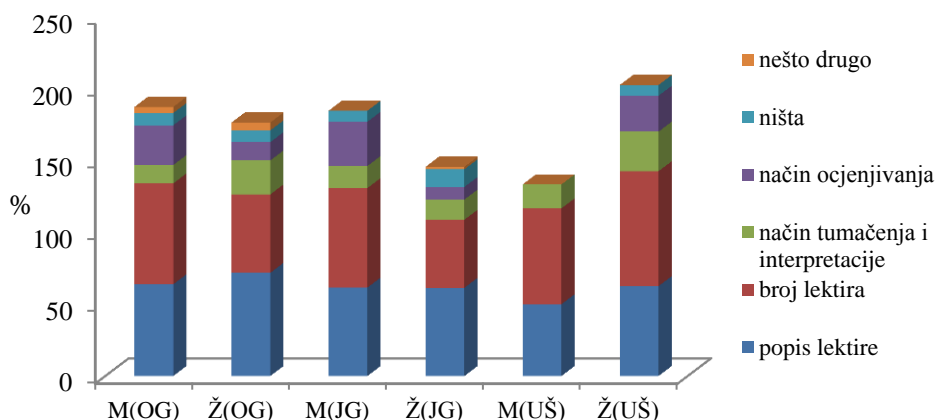
profesoru;

popis lektire u kojem nema izbora i koji nije podložan promjenama, neke dijelove lektira bismo trebali zajedno na satu čitati i interpretirati (pokazati da je pročitano razumljivo);

učenica jezične gimnazije:

previše lektira u jednom mjesecu, a u sljedećem nijedna.

Što biste promijenili u nastavi lektire?

Grafički prikaz 26.

4.3.3. Stav o lektirnim djelima

Upit: *Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- zanimljive radnje i likova*
- jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)*
- ideja i poruka sadržanih u djelu*
- zanimljiva stila kojim su pisane*
- nijedna lektira mi se nije svidjela*
- nešto drugo: _____*

Kao i u nižim razredima učenicima se najviše sviđaju zanimljiva djela koja ih privuku svojim sadržajem. Čak 85 % učenika i 89 % učenica opće gimnazije djelo se svidjelo zbog „zanimljive radnje i likova“, a 32 % učenika i 59 % učenica zbog „ideja i poruka“. Gotovo svim učenicima (92 %) i 72 % učenica jezične gimnazije lektire su se svidjele zbog „zanimljive radnje i likova“, a 62 % učenika i 58 % učenica zbog „ideja i poruka sadržanih u djelu“. Učenici Upravne škole jednaku važnost daju radnji i likovima te idejama i porukama u djelu što se vidi po tome što je pola učenika zaokružilo ta dva odgovora (oba odgovora dobila su 50 %), dok je dvoje učenika reklo da im se nijedna lektira nije svidjela. Zanimljiva radnja ključna je i za 57.5 % učenica, a ideje i poruke presudno utječu na njih 50 %.

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenik opće gimnazije:

stimulirajuća pitanja koja tjeraju na razmišljanje;

učenice opće gimnazije:

činjenice o svijetu koje su mi prenijele;

zanimljivih obrata;

knjige u prvom licu i pisane u slengu;

nisam čitala lektire;

činjenica da su uopće zanimljive, a na popisu su obveznih lektira;

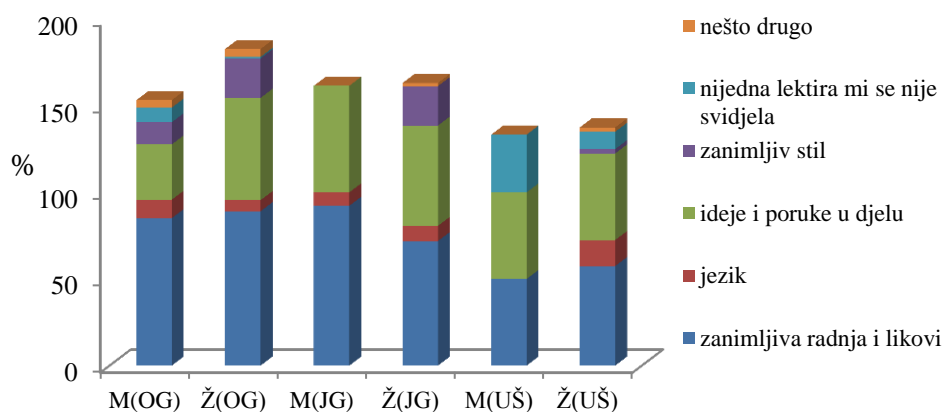
učenica jezične gimnazije:

psihološke analize likova;

učenica Upravne škole:

bile su čitljive i razumljive, neki likovi su mi i dalje u sjećanju.

Lektire su vam se svidjele zbog...

Grafički prikaz 27.

Učenicima svih triju razreda za pozitivnu recepciju djela presudni su radnja i likovi koji će im privući zanimanje te poruke i ideje u samom tekstu. Dakle, učenici žele čitati nešto zanimljivo, ali istodobno i poučno, djelo iz kojeg mogu naučiti nešto novo, ali i zabaviti se.

Upit: *Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. nerazumljiva ili arhaična jezika
- b. nezanimljiva sadržaja
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu
- d. dužine (preopširne su)
- e. sve lektire su mi se svidjele
- f. nešto drugo: _____

Dok su radnja i likovi presudni da se učenicima svidi neka lektira, negativan doživljaj djela najčešće je uvjetovan nerazumljivim ili arhaičnim jezikom. Tako je odgovorilo 81 % učenika

opće gimnazije, dok se za „nezanimljiv sadržaj“ odlučilo 77 %. No, učenice ističu „nezanimljiv sadržaj“ što je zaokružilo njih 87 %, a „nerazumljiv jezik“ 82 %. U jezičnoj gimnaziji učenicima su se najmanje svidjele lektire s „nerazumljivim ili arhaičnim jezikom“ (92 % učenika i 84 % učenica) te „nezanimljiva sadržaja“ (69 % učenika i 77 % učenica). Učenice Upravne škole slažu se kako im se lektire nisu svidjele zbog „nerazumljiva jezika“ i „nezanimljiva sadržaja“: oba odgovora zaokružilo je 85 % učenica. Čak pet (od šest) ispitanih učenika djelo se nije svidjelo zbog „nerazumljiva jezika“, dok je sadržaj utjecao na negativnu recepciju dvojice učenika.

Od odgovora pod „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenici opće gimnazije:

nedostatak umjetničke vrijednosti;

ne da mi se čitati;

preduge su;

učenice opće gimnazije:

duga štiva koja se sporo čitaju, pisana nerazumljivo čak i na hrvatskom (dogodi mi se da prevodim prijevod);

nemaju smisla, dosadne su i nerazumljive (nećemo trebati koristiti te riječi i ne upotpunjuju nam vokabular ako ih ne možemo ni zapamtiti);

nebitne stvari poput naširokog opisivanja;

ne sviđa mi se ideja i uloga književnosti u naturalizmu i realizmu;

Šenoa nije pisac;

učenik jezične gimnazije:

preopširni i dosadni opisi;

učenica jezične gimnazije:

premalo vremena za čitanje;

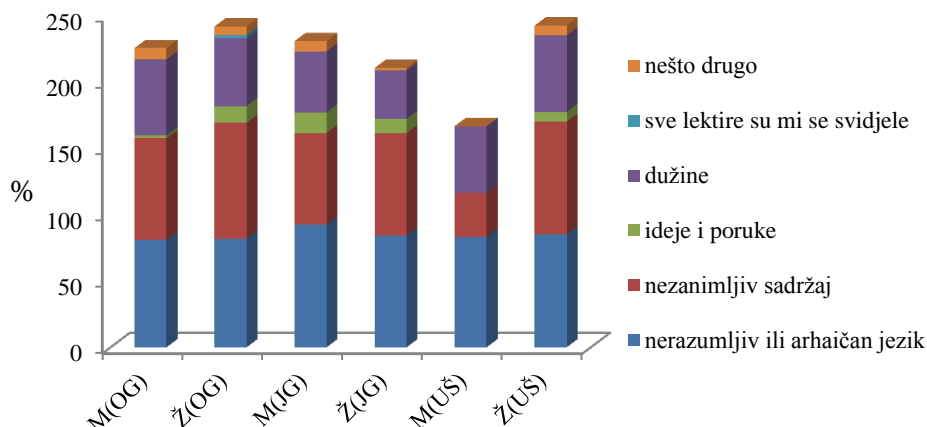
učenice Upravne škole:

zastarjele su;

teško čitljive;

neke lektire su potpuno nerazumljive i nečitljive, neprimjerene za našu dob.

Lektire vam se nisu svidjele zbog...

Grafički prikaz 28.

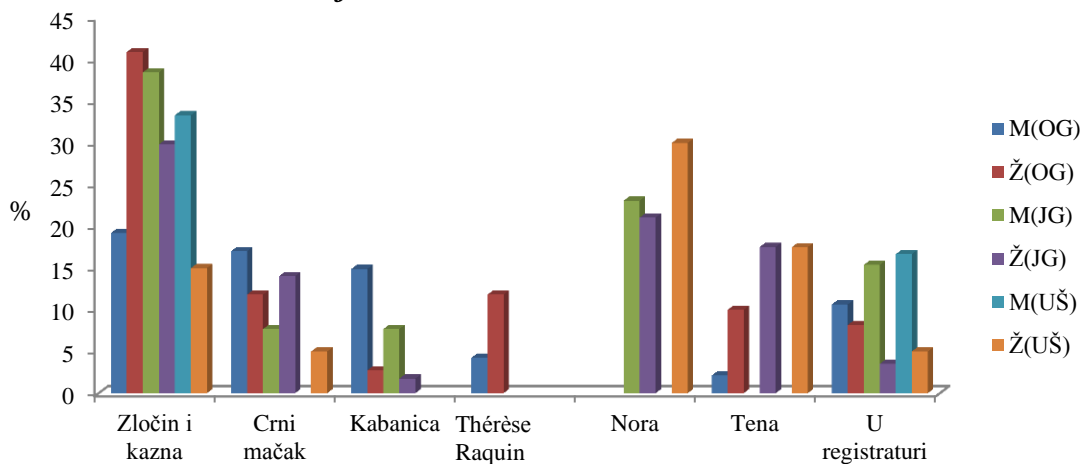
Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?*

Učenicima opće gimnazije najviše se svidio *Zločin i kazna* što je napisalo 19 % učenika. Slijede *Crni mačak* (17 %) i *Kabanica* (15 %). Učenicama se još više svidio Dostojevski čiji roman je napisalo 41 % učenica. Naturalistički roman *Thérèse Raquin* svidio se 12 % učenica, kao i novela *Crni mačak* s istim brojem odgovora. Učenicima jezične gimnazije također se najviše svidio *Zločin i kazna* (38 %) te Ibsenova *Nora* (23 %). *Zločin i kazna* svidio se i 30 % učenica, a *Nora* 21 %⁵⁰. Nadalje, *Zločin i kazna* svidio se 33 % učenika Upravne škole, dok se za dramu *Noru* odlučilo 30 % učenica, a slijede novela *Tena* (17.5 %) te *Zločin i kazna* (15 %).

Roman *Zločin i kazna* zahtijeva koncentriranog čitatelja. Pozitivne reakcije učenika ukazuju na to da su srednjoškolci sposobni recipirati složen tekst, pri čemu shvaćaju njegovu vrijednost i uživaju u njemu.

⁵⁰ Prema rezultatima može se zaključiti da učenici opće gimnazije u vrijeme provedbe ankete još nisu pročitali Ibsenovu dramu.

Omiljene lektire učenika trećih razreda

Grafički prikaz 29.

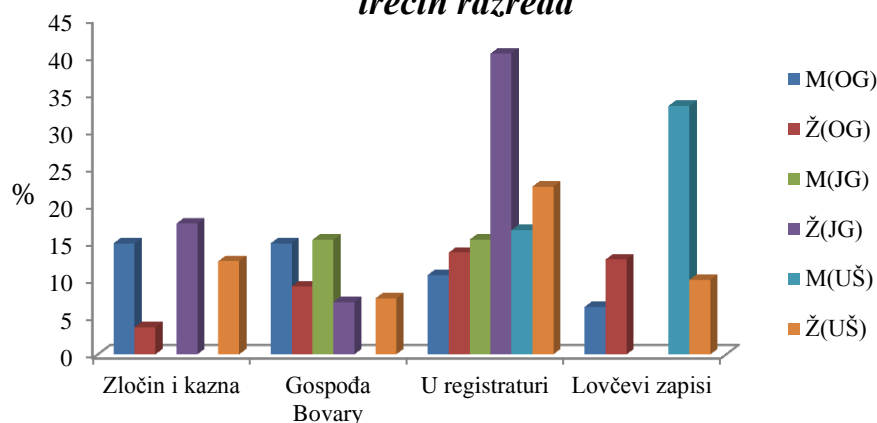
Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?*

Najviše učenika opće gimnazije (17%) odgovorilo je „ne znam“ ili nije odgovorilo na upit. Da su im se najmanje svidjeli *Zločin i kazna* i *Gospođa Bovary* odgovorilo je 15 % učenika. Učenicama se najmanje svidio roman *U registraturi* (13 %) te novele iz djela *Lovčevi zapisi* (13 %). Da im pripovijesti iz seoskog života nisu ni bliske ni zanimljive pokazuje i 11 % učenica koje su napisale *Pod starim krovovima*. Roman *U registraturi* najmanje se svidio 40 % učenica jezične gimnazije, a *Zločin i kazna* 18 %. Učenici su različito odgovorili, a dvaput su napisani *U registraturi*, *Gospođa Bovary*, *Prijan Lovro* i *Junak našeg doba*. Ispitani učenici Upravne škole također su napisali različite naslove: dva učenika navela su novelu *Cintek* iz zbirke *Pod starim krovovima*, a izdvojili su i *Camao* i *U registraturi*. Kovačićev roman najmanje se svidio i 22.5 % učenica, a *Zločin i kazna* 12.5 %.

Očito je da učenici negativno recipiraju djela hrvatske književnosti. Roman *U registraturi* jedan je od najčitanijih hrvatskih romana u drugoj polovici 20. st. Današnjim srednjoškolcima djelo je dosadno i preopširno. Kako se vremena, svjetonazori i stavovi mijenjaju, pokazuje i činjenica da je roman početkom prošloga stoljeća bio zabranjen u školama jer se nalazio na popisu „zlih knjiga“, a čitanje se doživljavalo kao grijeh.⁵¹ Možda bi se upravo ti podaci mogli iskoristiti u motivaciji, ali i interpretaciji djela na satu lektire te njima potaknuti učenike na raspravu o tome koja bi djela danas bila nepoćudna u nastavi.

⁵¹ Pandžić 2001: 106.

Lektire koje su se najmanje svidjele učenicima trećih razreda

Grafički prikaz 30.

Upit: *Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?*

Učenicima opće gimnazije *Lovac u žitu* i dalje je omiljena lektira. Tako je odgovorilo 28 % učenika, dok je *Ilijadu* napisalo 11 %. Učenice su ostale pod dojmom *Zločina i kazne* te je upravo taj roman omiljena lektira 28 % učenica, dok se *Lovac u žitu* najviše svidio 25 %. Učenicima jezične gimnazije najviše se svidio *Lovac u žitu* kako je odgovorilo 23 %. Učenicama je *Lovac u žitu* na drugom mjestu (12 %), a prednost su dale *Zločinu i kazni* (16 %). Malobrojni učenici Upravne škole nisu znali odgovoriti na ovaj upit ili su rekli da im se „nijedna lektira nije svidjela“. Osim toga, jedanput su navedena djela: *Hamlet*, *Starac i more*, *Vitez slavonske ravni*.⁵² Učenice također nisu znale odgovoriti na ovaj upit (17.5 %), a *Zlatarovo zlato* napisalo je 12.5 % te *Lovca u žitu* 10 % učenica.⁵³

4.3.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika

Upit: *Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?*

- a. 0
- b. 1 – 3
- c. 4 – 6

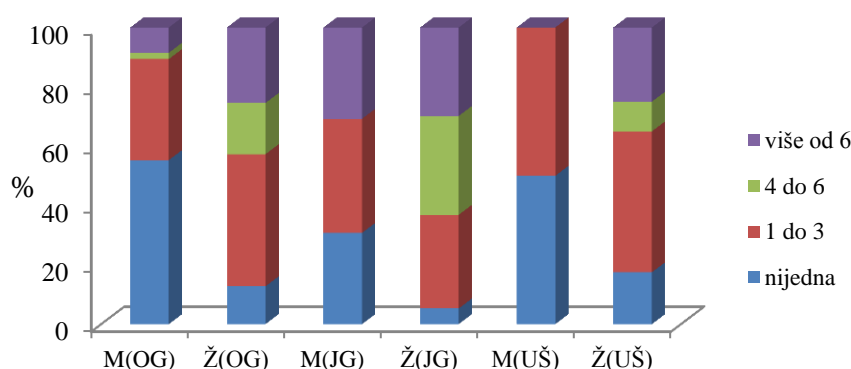
⁵² Djelo Marije Jurić Zagorke na popisu je lektire za prvi razred strukovnih škola.

⁵³ Pri analizi i interpretaciji rezultata svakako treba uzeti u obzir i pretpostavku da se učenici ne sjećaju dobro svih djela koja su čitali. Zbog toga je moguće da su pisali naslove kojih su se u tom trenutku sjetili, a ne koja su im se stvarno najviše svidjela. To najviše dolazi do izražaja u ovome upitu. S druge strane, upit o lektiri koja im se najmanje svidjela ne bi trebao biti problematičan.

d. više od 6

Više od polovice učenika (55 %) opće gimnazije ne pročita nijednu knjigu godišnje, a 34 % pročita jednu do tri. Kao i u prethodnim razredima pokazalo se da učenice više čitaju: jednu do tri knjige godišnje pročita 45 % učenica, dok uopće ne čita 13 %. Više od šest knjiga godišnje pročita 25 % učenica. Učenici jezične gimnazije više čitaju od svojih kolega: 38 % pročita jednu do tri knjige godišnje, dok njih 31 % ne pročita nijednu. Više od šest knjiga pročita 31 %. Od četiri do šest knjiga godišnje pročita 33 % učenica, a skoro 30 % pročita više od šest knjiga. Učenici Upravne škole su se podijelili na one koji ne čitaju (50 %) i one koji pročitaju jednu do tri knjige godišnje (50 %). Jednu do tri knjige godišnje pročita 47.5 % učenica, dok 25 % posto pročita više od šest knjiga godišnje.

Broj pročitanih knjiga godišnje

Grafički prikaz 31.

Upit: *U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *više suvremenih djela*
- b. *više djela iz starije književnosti*
- c. *manje djela iz starije književnosti*
- d. *više djela hrvatskih autora*
- e. *manje djela hrvatskih autora*
- f. *ne znam*
- g. *nešto drugo:* _____

Kao i u nižim razredima, učenici bi željeli čitati više suvremenih djela što misli 62 % učenika i 77 % učenica opće gimnazije. Manje djela iz starije književnosti i manje djela hrvatskih

autora željelo bi čitati 26 % učenika te 28 %, odnosno 25 % učenica. Učenici jezične gimnazije (62 %) također bi željeli čitati više suvremenih djela, a isto mišljenje dijeli i 72 % učenica. Manje djela iz starije književnosti i manje djela hrvatskih autora čitalo bi 23 % učenika, dok bi manje djela iz starije književnosti čitalo 28 % učenica. Više suvremenih djela željela bi čitati tri učenika Upravne škole, kao i manje djela iz starije književnosti što su također zaokružila tri učenika. Za više suvremenih djela odlučilo se i 57.5 % učenica, a za manje starije književnosti 42.5 %.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

*podjednak broj stranih i hrvatskih autora, ali sadržaj prilagođen našoj dobi i interesima;
ono što sami odaberemo;
knjige po izboru;
Hugovi „Jadnici“ bi trebali biti lektira;*

učenici opće gimnazije:

*nešto zanimljivo;
suvremena kriminalistička djela;
povijesne knjige;*

učenice jezične gimnazije:

*više ruskih djela;
moderne sadašnje pisce;*

učenici jezične gimnazije:

*manje djela;
općenito manje knjiga;*

učenice Upravne škole:

*ljubavne romane;
djela koja će nas više upoznati s budućim životom koji nas čeka.*

U obveznoj lektiri željeli biste čitati:

Grafički prikaz 32. Učenice opće gimnazije

Upit: *Što biste po svom izboru čitali za lektiru?*

- suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti*
- djelo koje se spominju u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire*
- i jedno i drugo*
- ne znam*

Koji biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):

„Suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“ čitalo bi 38 % učenika te 46 % učenica opće gimnazije. Učenici jezične gimnazije podjednako bi željeli čitati suvremena djela, ali i suvremena djela te djela iz nastave književnosti (oba odgovora 38 %). Učenice ipak prednost daju suvremenim djelima (35 %), dok bi „i jedno i drugo“ čitalo gotovo 30 %. Od šest ispitanih učenika Upravne škole pola ih je odgovorilo da bi čitali suvremeno djelo, a pola nije znalo odgovoriti na upit. „Suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“ čitalo bi 60 % učenica.

Drugi dio odgovora, kao i u prethodnim razredima, donosi zanimljive prijedloge. Učenici opće gimnazije po svom bi izboru čitali serijal o Harryju Potteru te trilogiju *Gospodar prstenova* (11 % oba naslova), a isti broj učenika napisao je i da bi čitao *Moju borbu*. Uz to, učenici bi željeli čitati i sljedeće naslove: *Hobit*, *Pjesma leda i vatre*, *Kome zvono zvoni*, *Krivotvoreni kupon*, *1001 noć*, *Priče iz davnina*, *Ciklus Percy Jackson i Olimpijci*, *Veliki Gatsby*, *Umijeće ratovanja*, *Biblija*, *Vodič kroz Galaksiju za autostopere*.

Nadalje, učenici su napisali da bi rado čitali: „djela nezapadnih književnosti⁵⁴; više djela iz antičkog razdoblja; knjige u kojima je naglasak na radnji, ne na opisima“.

Knjige o Harryju Potteru na popisu lektire željelo bi vidjeti i 15 % učenica, dok bi njih 8 % čitalo *Gospodar prstenova*, a 5 % *Gričku vješticu*. Uz to, učenice bi rado čitale i sljedeća djela: *Hobit*, *Kradljivica knjiga*, *Greška u našim zvijezdama*, *Pjesma leda i vatre*, *Idiot*, *Koliba*, *Ponos i predrasude*, *Prohujalo s vihorom*, *Jadnici*, *Igre gladi*, *Ljubav u doba kokaina*, *Ana Karenjina*, *Romeo i Julija*, *Frankenstein*, *Prokleta avlija*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Nepodnošljiva lakoća postojanja*, *Četverored*, *Sjena vjetra*, *Faust*, *Rat i mir*. Učenice su napisale i da bi čitale: „djela koja su bliža nama mladima i s kojima se možemo poistovjetiti; knjige primjerene uzrastu; više stranih autora; djela koja danas smatram općom kulturom; povijesnu fikciju; da se pročita knjiga i pogleda film snimljen prema knjizi pa se analiziraju i usporede dvije umjetnosti; kriminalistički i ZF romani; više Shakespeareovih djela.“

Učenici jezične gimnazije napisali su da bi na popisu lektire željeli vidjeti romane o Harryju Potteru, *Gospodar prstenova*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *50 nijansi sive*, Kingovu *Nesanicu* te romane G. R. R. Martina.

Vrlo zanimljivi odgovori dolaze od učenica jezične gimnazije. Čak 14 % učenica željelo bi čitati *Anu Karenjinu*, 11 % *Mi djeca s kolodvora Zoo*, a *Harryja Pottera* 8.7 %. Osim toga, učenice bi rado čitale: *Thérèse Raquin*, *Gospodar prstenova*, *Pjesma leda i vatre*, *Tri sestre*, *Cvjetovi zla*, *Mali princ*, *Gospođa Dalloway*, *Da Vincijev kod*, *Nepodnošljiva lakoća postojanja*, *Kradljivica knjiga*, *Igre gladi*, *Ponos i predrasude*, *Let iznad kukavičjeg gnijezda*, *Dom gospođice Peregrine za čudnovatu djecu*. Učenice su napisale da bi čitale: „više djela iz antike i romantizma, viktorijansku književnost.“ Usput valja napomenuti kako su učenici jezične gimnazije najviše od svih ispitanih dali odgovore kako bi rado čitali djela koja su ili na popisu lektire ili se spominju u nastavi književnosti. Dakle, njihovi književni interesi nisu samo suvremena djela iz popularne kulture i svjetske uspješnice.

Učenici Upravne škole na popisu lektire željeli bi vidjeti sljedeće knjige: romane Dana Browna, *Sicilijanca* i *Harryja Pottera*. Učenice su pokazale interes za Zagorkinim romanima (*Gričku vješticu* napisalo je 5 % učenica) te *Anom Karenjinom* (isto 5 %). Napisale su još da bi na popisu lektire željele vidjeti sljedeća djela: *Greška u našim zvijezdama*, *Kontesa Nera*, *Veliki Gatsby*, *Harry Potter*, *Prosjaci i sinovi*, *Ponos i predrasude*, *Delirij*, *Kradljivica knjiga*.

---

⁵⁴ U nastavnim programima prevladava zapadna književnost. Nekoliko učenika je uočilo kako nezapadne književnosti nisu zastupljene u programu te su izrazili želju za čitanjem djela iz tih književnosti.

Od autora su osim Zagorke izdvojile i Matoša i Poea. Učenice bi rado čitale i: „djela suvremenih pjesnika; bestselere; djela suvremene i svakodnevne tematike“.

4.3.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru

Upit: *Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?*

- a. obvezne lektire*
- b. obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru*
- c. lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)*
- d. ne znam*

Lektire po vlastitom izboru potaknule bi 62 % učenika i 56 % učenica opće gimnazije na čitanje. Isto tako, 54 % učenika i 58 % učenica jezične gimnazije najviše bi potaknule lektire po vlastitom izboru, kao i 67 % učenika i 75 % učenica Upravne škole.

4.4.0. Uvodna napomena

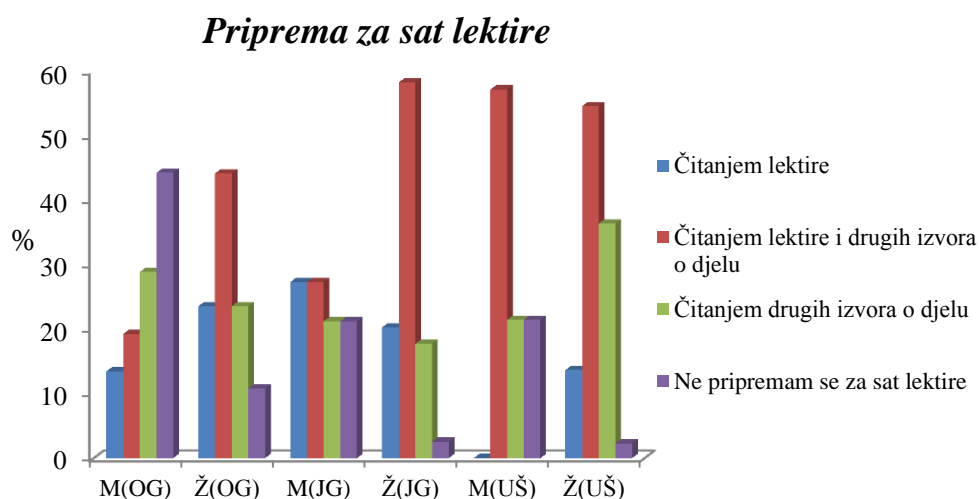
Ukupno je anketirano 320 učenika četvrtih razreda u trima školama. Od 154 ispitana učenika opće gimnazije 102 su učenice i 52 učenika. U jezičnoj gimnaziji ukupno je ispitano 109 učenika: 79 učenica i 33 učenika. U Upravnoj školi ispitano je 58 maturanta: 44 učenice i 14 učenika.

4.4.1. Učenik i nastava lektire

Upit: *Za sate lektire pripremate se:*

- a. čitanjem lektire*
- b. čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)*
- c. čitanjem drugih izvora o lektiri*
- d. ne pripremam se za sat lektire*

Uočavamo da se i u četvrtom razredu učenice više pripremaju za nastavu lektire od učenika. Čitanjem lektire i drugih izvora o djelu priprema se 44 % učenica opće gimnazije. S druge strane, čak 44 % učenika uopće se ne priprema za sat lektire, dok se znatno manji broj učenica (11 %) ne priprema. Učenici jezične gimnazije podjednako se pripremaju čitanjem lektire kao i čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (27 %). Za sat lektire ne priprema se 21 % učenika. Učenice se pripremaju čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (58 %), a samo 2.5 % uopće se ne priprema za sat. Više od polovice ispitanih učenika Upravne škole (57 %) priprema se čitanjem lektire i drugih izvora o djelu, dok ih se 21 % ne priprema za sat lektire. Slično su odgovorile i učenice kojih se 55 % priprema čitanjem lektire i drugih izvora o djelu, a samo 2 % uopće se ne priprema.

Grafički prikaz 33.

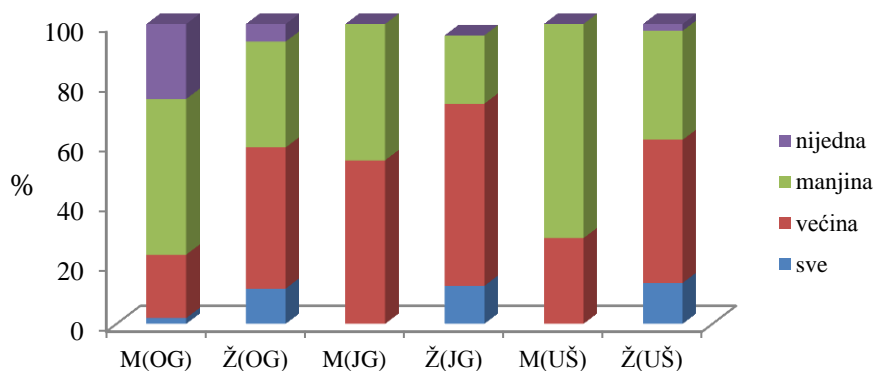
Učenici četvrtih razreda manje se pripremaju za nastavu lektire u odnosu na niže razrede. Zbog toga se može pretpostaviti da manje i čitaju lektire.

Upit: *Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?*

- a. sva
- b. većinu (2 – 3 nisam)
- c. manjinu (2 – 3 jesam)
- d. nijedno

Veći dio djela sa zadanog popisa lektire pročitao je 52 % učenika opće gimnazije, sva djela pročitao je samo jedan učenik, dok nijednu lektiru nije pročitao 25 % učenika. Veći dio lektira pročitao je 47 % učenika, a njih 12 % sve. Nijedan učenik jezične gimnazije nije pročitao sve lektire, ali isto tako nijedan nije pročitao nijedno djelo. Veći dio lektira pročitao je 55 % učenika i 61 % učenika. Također, sve učenice pročitale su barem jednu lektiru, a 13 % pročitao je sva djela s popisa. Većina ispitanih učenika Upravne škole pročitala je manji dio lektira (71 %), dok nitko nije pročitao sve, ali isto tako nitko nije pročitao nijednu lektiru. Veći dio lektira pročitao je 48 % učenika, a sva djela 14 %. Samo jedna učenica nije pročitala nijednu lektiru.

Pročitane lektire u protekloj školskoj godini

Grafički prikaz 34.

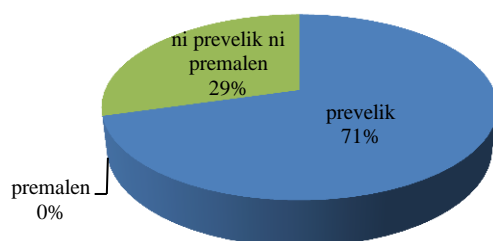
4.4.2. Stav o lektiri

Upit: *Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:*

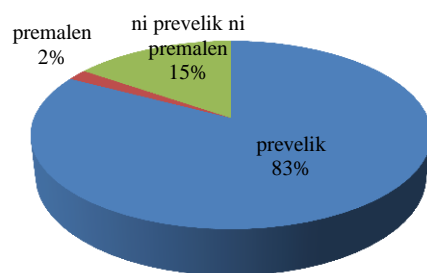
- a. *prevelik*
- b. *premalen*
- c. *ni prevelik ni premalen*

Učenici četvrtih razreda također su složni u mišljenju da je popis lektira u jednoj školskoj godini prevelik što je zaokružilo 83 % učenika i 71 % učenica opće gimnazije. S njima se slaže i 67 % učenika i 77 % učenica jezične gimnazije te 71 % učenika i 59 % učenica Upravne škole.

Popis lektira u protekloj školskoj godini je...

Grafički prikaz 35.
Učenice opće gimnazije

Grafički prikaz 36.

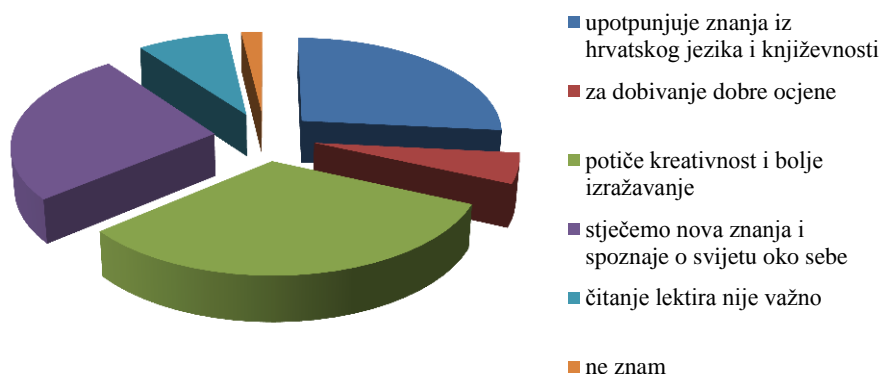
Učenici opće gimnazije

Upit: *Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti*
- b. za dobivanje dobre ocjene*
- c. potiče kreativnost i bolje izražavanje*
- d. stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe*
- e. čitanje lektira nije važno*
- f. ne znam*

Učenici četvrtih razreda opće gimnazije misle kako je čitanje lektira važno jer „potiče kreativnost i bolje izražavanje“ (35 %). Najmanje učenika (12 %) važnost vidi u „dobivanju dobre ocjene“, dok ih 21 % misli kako čitanje lektira nije važno. Da lektire „potiču kreativnost“ tvrdi i 50 % učenika, a da „upotpunjuju znanja iz hrvatskog jezika i književnosti“ 41 %. Važnost lektire ne vidi 13 % učenika. I učenici jezične gimnazije misle kako čitanje „potiče kreativnost“, ali i „upotpunjuje znanja iz hrvatskog jezika“ (oba odgovora 36 %), a 18 % ih misli kako čitanje lektira nije važno. S druge strane, učenice su prednost dale „stjecanju novih znanja i spoznaja“ (49 %), a 6 % misli kako je lektira nevažna. Da čitanje lektira „potiče kreativnost i bolje izražavanje“ misli 57% učenika Upravne škole, a samo jedan učenik ne drži lektiru važnom. U „kreativnosti i boljem izražavanju“ najveću važnost vidi 59 % učenika, a 52 % u tome da čitanjem „upotpunjujemo znanja iz hrvatskog jezika“. Da čitanje lektira nije važno misli 7 % učenika.

Zašto je čitanje lektira važno?

Grafički prikaz 37.
Učenice opće gimnazije

Upit: *Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)*

- popis lektire (izbor djela koja se čitaju)*
- broj lektira u jednoj školskoj godini*
- način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu*
- način ocjenjivanja*
- ništa ne bih promijenio*
- nešto drugo: _____*

Kao i u prethodnim razredima nastavlja se nezadovoljstvo brojem i popisom lektire. Tako bi 69 % učenika opće gimnazije promijenilo broj lektira u jednoj godini, a 52 % popis djela. S druge strane, učenice su nezadovoljnije popisom lektira (66 %) nego brojem obveznih djela (49%). Učenici jezične gimnazije slično su odgovorili: 55 % mijenjalo bi popis, a 48 % broj lektira, dok su učenice jednako nezadovoljne popisom i brojem lektira (oba odgovora 58 %). Učenici Upravne škole na prvo mjesto stavljaju broj lektira (57 %), a 50 % zaokružilo je način tumačenja i interpretacije na satu, odgovor koji je u gimnazijama dobio dvadesetak posto.⁵⁵ Broj lektira u jednoj školskoj godini promijenilo bi 55 % učenica, a popis 45 %. Zanimljivo je i da bi 43 % učenica promijenilo način tumačenja i interpretacije na školskom satu.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

⁵⁵ Za odgovor „način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu“ odlučilo se manje gimnazijalaca: 16 % učenica i 33 % učenika jezične gimnazije te 23 % učenika i 26 % učenica opće gimnazije. Zanimljivo bi bilo ispitati uzroke nezadovoljstva učenika Upravne škole te istražiti što im ne odgovara u načinu obrade lektire na satu.

učenik Upravne škole:

da imamo jednu do dvije lektire mjesečno;

učenik jezične gimnazije:

pisanje lektira;

učenici opće gimnazije:

poruke u lektirama;

da se makne one koje nisu ili kultne ili vezane uz povijest;

učenice opće gimnazije:

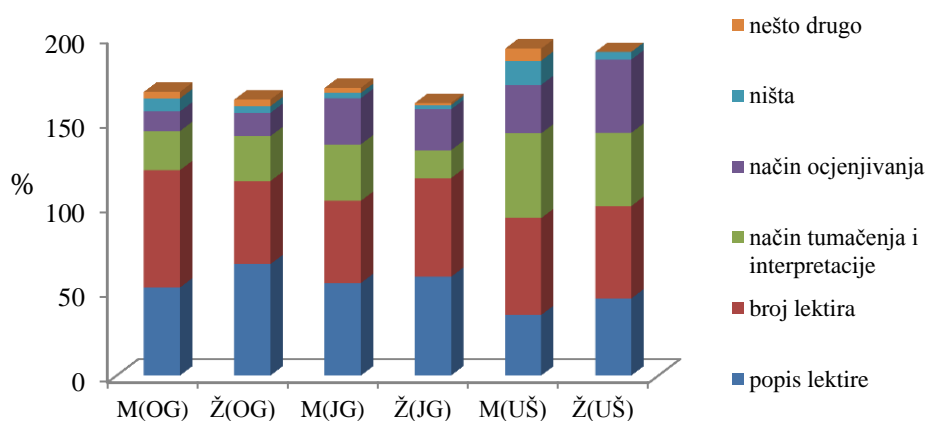
raspored knjiga po razredima, nema smisla čitati neke lektire u 1. razredu;

žanr izabranih lektira;

da nam se ponudi da koji put sami odaberemo što ćemo čitati;

profesoru.

Što biste promijenili u nastavi lektire?

Grafički prikaz 38.

4.4.3. Stav o lektirnim djelima

Upit: *Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. zanimljive radnje i likova*
- b. jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)*
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu*
- d. zanimljiva stila kojim su pisane*
- e. nijedna lektira mi se nije svidjela*
- f. nešto drugo: _____*

Stavovi maturanata bitno se ne razlikuju od odgovora mlađih učenika. Učenicima opće gimnazije presudni su zanimljiva radnja i likovi da bi im se neko djelo svidjelo (67 %), dok su im na drugom mjestu ideje i poruke (46 %). Isto tako, 82 % učenika odgovorilo je da im se djelo svidjelo zbog zanimljive radnje, a 59 % zbog ideja i poruka u njemu. Učenici jezične gimnazije slažu se s time: 73 % učenika djelo se svidjelo zbog radnje i likova, a 42 % zbog ideja i poruka. Također, većini učenika (71 %) lektira se svidjela zbog zanimljive radnje te zbog ideja i poruka (49 %). Učenici Upravne škole slično su odgovorili: 71 % učenika i gotovo 80 % učenika djelo se svidjelo zbog radnje i likova, a 64 % i učenika i učenica zbog ideja i poruka.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenici opće gimnazije:

- zato što su kratke;*
- nisu mi se svidjele;*
- sve su glupe i nepotrebne;*
- „Stranac“ je donekle zanimljivo djelo mladim čitateljima;*

učenice opće gimnazije:

- jednostavnog jezika (lako je za čitati);*
- učenje o stilu pojedinoga pisca;*
- pogleda na svijet, razmišljanja;*
- filozofiji koju obrađuju;*
- detaljni opisi;*

učenice jezične gimnazije:

- profesorica je dobro povezala radnju sa sadašnjosti i pomogla da bolje i dubinski razumijemo problematiku;*
- uporaba ironije, humora, bizarne teme;*

učenice Upravne škole:

kratke su i razumljive;

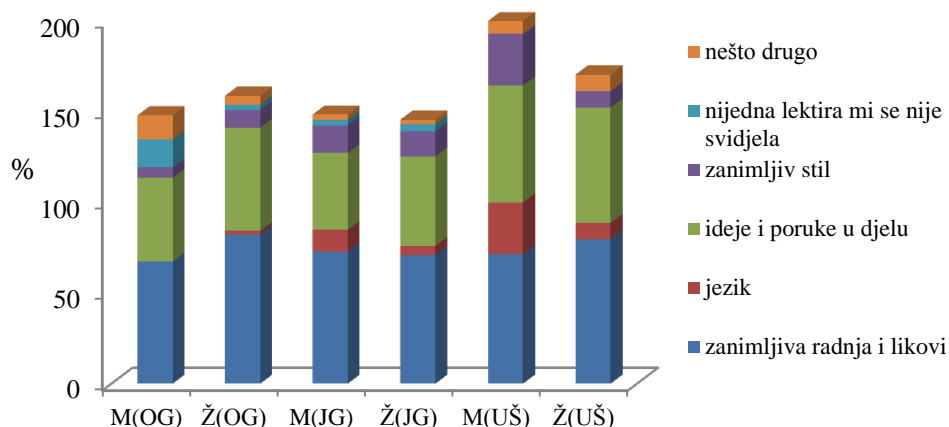
opisivanje gradova i sela iz prošlosti;

lako je za čitanje;

učenik Upravne škole:

bilo ih je lako razumjeti.

Lektire su vam se svidjele zbog...

Grafički prikaz 39.

Upit: *Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *nerazumljiva ili arhaična jezika*
- b. *nezanimljiva sadržaja*
- c. *ideja i poruka sadržanih u djelu*
- d. *dužine (preopširne su)*
- e. *sve lektire su mi se svidjele*
- f. *nešto drugo:* _____

Jezik književnoga djela i dalje je glavni razlog učeničkog nezadovoljstva lektirirom. U općoj gimnaziji 81 % učenika reklo je da im se lektire nisu svidjele zbog „nerazumljiva ili arhaična jezika“, a 65 % zbog „nezanimljiva sadržaja“. Dužina djela nije se svidjela 44 % učenika. Pojednostavljeno, učenik je spreman čitati dugačku i nezanimljivu knjigu sve dok mu je razumljiva. Učenice se slažu s time: 85 % lektira se nije svidjela zbog jezika, 72 % zbog sadržaja, a 43 % zbog dužine. U jezičnoj gimnaziji slično su odgovorili: 64 % učenika i 71 % učenica djelo se nije svidjelo zbog „nerazumljiva jezika“ te 61 % učenika i 62 % učenica zbog „nezanimljiva sadržaja“. Isti razlozi su i u Upravnoj školi: 79 % učenika djelo se nije svidjelo

zbog jezika, a 64 % zbog „nezanimljiva sadržaja“. Učenice Upravne škole jedine su izrazile veće nezadovoljstvo sadržajem (79.6 %) od nerazumljivog jezika (70 %). Dužina lektirnog djela nije se svidjela 63 % učenica.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

puno teksta, a ništa nisu rekli;

dosade;

učenici opće gimnazije:

nepotrebne su;

dosadne radnje i previše filozofiranja;

zbog pisanja na njemačkom („Glembajevi“);⁵⁶

učenica jezične gimnazije:

zbog prenatrpane besmislene radnje;

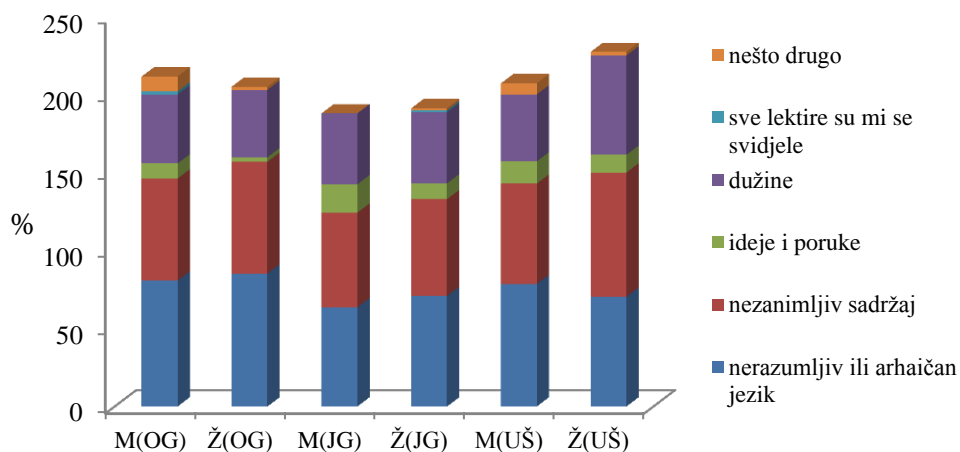
učenica Upravne škole:

predugog i nezanimljivog izraza;

učenik Upravne škole:

bile su teške.

Lektire vam se nisu svidjele zbog...

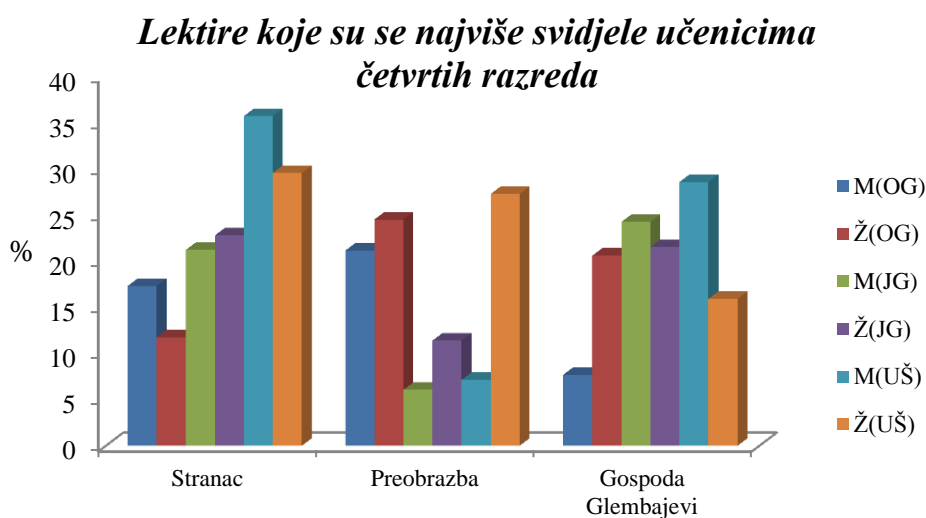
Grafički prikaz 40.

⁵⁶ Učeniku otežavaju čitanje djela u kojima stalno mora provjeravati rječnik na kraju knjige ili fusnote s prijevodom.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?*

Učenicima opće gimnazije najviše se svidjela Kafkina *Preobrazba* (21 %) i *Stranac* (17 %), a 19 % ih nije odgovorilo na upit ili je napisalo „ne znam“. Učenicama se također najviše svidjela *Preobrazba* (25 %), *Gospoda Glembajevi* (21 %) te *Stranac* (12 %). Učenicima jezične gimnazije na prvom mjestu su *Gospoda Glembajevi* (24 %). Slijedi *Stranac* koji se najviše svidio 21 % učenika i 23 % učenica. Za Krležinu dramu odlučilo se 22 % učenica, dok se *Preobrazba* svidjela 11 % učenica i samo dvojici učenika. Slično je i u Upravnoj školi: *Stranac* se najviše svidio 36 % učenika, a *Gospoda Glembajevi* 29 %. Učenicama se također najviše svidio *Stranac* što je napisalo 29.6 %, zatim *Preobrazba* (27 %) i *Gospoda Glembajevi* (16 %).

Učenici četvrtih razreda svih triju škola odabirom omiljenih lektira pokazuju slične književne interese. Kao što su u prvom razredu svi jednoglasno odabrali *Lovca u žitu*, u četvrtom razredu učenicima su se upravo *Gospoda Glembajevi*, *Preobrazba* i *Stranac* najviše svidjeli.

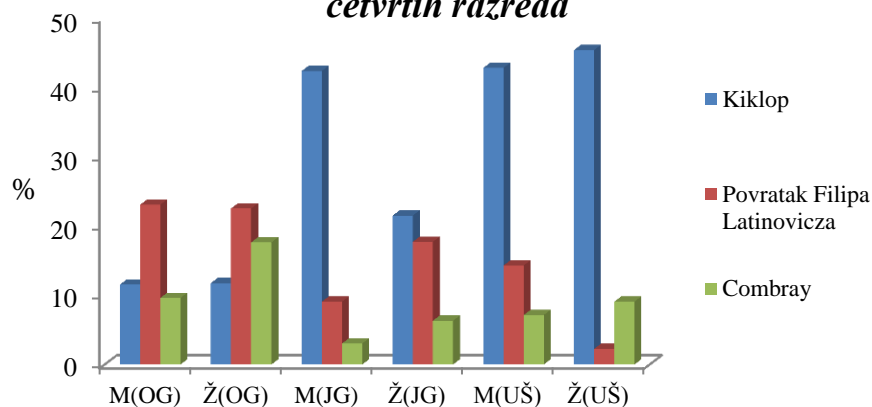
Grafički prikaz 41.

Upit: *Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?*

Iako je Krležina drama *Gospoda Glembajevi* među omiljenim lektirama, roman *Povratak Filipa Latinovicza* našao se na popisu lektira koje se učenicima nisu svidjele. Učenicima opće gimnazije najmanje se svidio *Povratak Filipa Latinovicza* (23 %), slijede *Gospoda*

Glembajevi (19 %) ⁵⁷, a 23 % učenika nije odgovorilo na upit ili je napisalo „ne znam“. Učenicama se također najmanje svidio *Povratak Filipa Latinovicza* (23 %) te *Combray* (18 %). U jezičnoj gimnaziji 42 % učenika najmanje se svidio *Kiklop*, dok su ostale lektire navedene najviše tri puta. Isto tako, učenicama se najmanje svidio *Kiklop* (22 %), ali i Krležin roman (18 %). Zanimljivo je i da je Brechtovu dramu *Majka Courage i njezina djeca*, koju učenici ostalih škola nisu izdvojili, napisalo 16 % učenica i 12 % učenika. Učenicima Upravne škole najviše poteškoća u čitanju zadao je *Kiklop*. Tako se Marinkovićev roman najmanje svidio 43 % učenika i 45 % učenica. Jedan učenik napisao je da „su bile dobre ove godine“, kao i jedna učenica koja je rekla „sve su mi se svidjele.“

Lektire koje su se najmanje svidjele učenicima četvrtih razreda

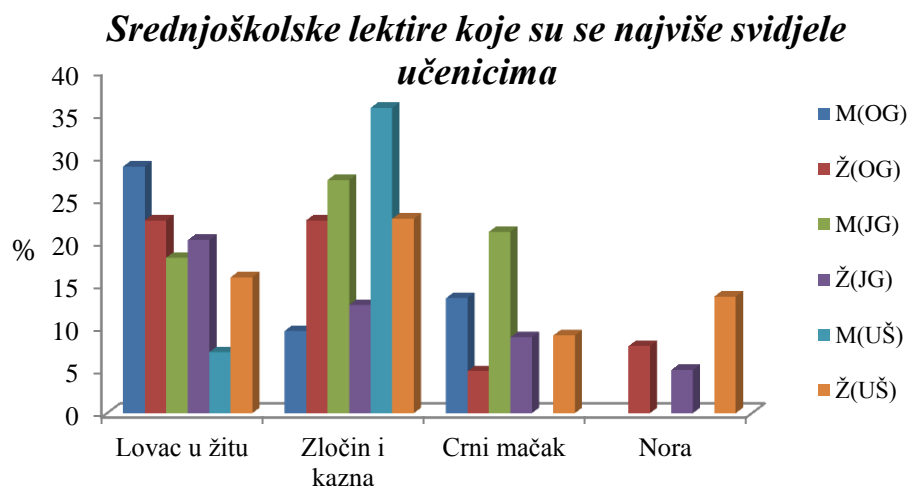
Grafički prikaz 42.

Upit: *Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?*

Popularnost *Lovca u žitu* nastavlja se i među maturantima. Tako je 29 % učenika opće gimnazije napisalo da im se taj roman najviše svidio, a pozitivno su doživjeli i *Crnog mačka* (13 %) te *Zločin i kazna* (9.6 %). Učenicama su se podjednako svidjeli *Lovac u žitu* i *Zločin i kazna* (oba naslova 23 %). Učenici jezične gimnazije na prvo su mjesto stavili *Zločin i kaznu* (27 %), slijedi *Crni mačak* (21 %), dok se *Lovac u žitu* najviše svidio 18 % učenika. Učenicama se najviše sviđa Salingerov roman (20 %) i *Zločin i kazna* (13 %). Učenici Upravne škole prednost daju Dostojevskom čiji je roman izdvojilo 36 % kao lektiru koja im se najviše svidjela. S tim se složilo i 23 % učenica, a 16 % najviše se svidio *Lovac u žitu*.

⁵⁷ Od svih ispitanih učenika upravo se učenicima opće gimnazije najmanje svidjela Krležina drama za koju je samo 7.7 % učenika u prethodnom pitanju napisalo da im se najviše svidjela.

Jasno je kako je *Lovac u žitu* najpopularnija srednjoškolska lektira u svim razredima. No, učenici pokazuju zadovoljstvo čitanjem *Zločina i kazne* što pokazuje kako su sposobni recipirati i zahtjevnija djela.

Grafički prikaz 43.

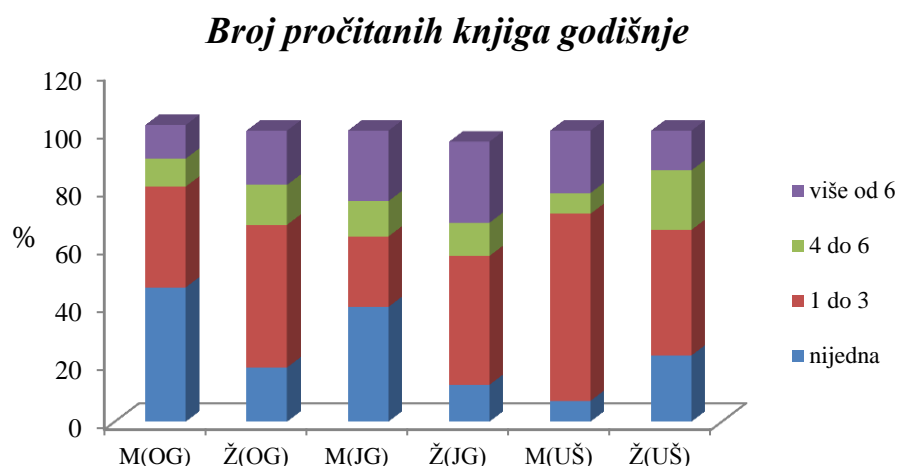
4.4.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika

Pokazalo se da učenici četvrtih razreda čitaju manje lektira od učenika nižih razreda. Sljedećim upitom proučit ćemo povezanost čitanja lektira i čitanja općenito.

Upit: *Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?*

- a. 0
- b. 1 – 3
- c. 4 – 6
- d. više od 6

Nijednu knjigu godišnje ne pročita 46 % učenika opće gimnazije, dok ih 35 % pročita jednu do tri. Kao što se dosad potvrdilo, učenice čitaju više od svojih kolega, tako 49 % učenica pročita jednu do tri knjige godišnje, dok ih 19 % ne pročita nijednu. Zanimljivo je kako ni učenici jezične gimnazije ne čitaju puno: 39 % ne pročita nijednu knjigu godišnje, dok 24 % pročita jednu do tri, ali i više od šest knjiga. Jednu do tri knjige godišnje pročita 44 % učenica, a 28 % ih pročita više od šest. Uopće ne čita gotovo 13 % učenica. Među ispitanim učenicima Upravne škole samo jedan učenik ne pročita nijednu knjigu godišnje, dok jednu do tri pročita devet učenika (od četrnaest ispitanih). Najviše učenica (43 %) pročita jednu do tri knjige godišnje, 23 % uopće ne čita, a više od šest knjiga pročita 14 %.

Grafički prikaz 44.

Upit: *U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)*

- a. *više suvremenih djela*
- b. *više djela iz starije književnosti*
- c. *manje djela iz starije književnosti*
- d. *više djela hrvatskih autora*
- e. *manje djela hrvatskih autora*
- f. *ne znam*
- g. *nešto drugo:* _____

Kao i u nižim razredima učenici bi željeli čitati više suvremenih djela, a manje djela iz starije književnosti te manje djela hrvatskih autora. Više suvremenih djela željelo bi čitati 62 % učenika i 69 % učenica opće gimnazije, a manje djela iz starije književnosti 27 % učenika i 24 % učenica. Učenici jezične gimnazije slično su odgovorili: 55 % učenika i 62 % učenica htjelo bi čitati više suvremenih djela, dok 24 % učenika i 28 % učenica želi manje djela iz starije književnosti.

Učenici Upravne škole slažu se da bi u obveznoj lektiri trebalo biti više suvremenih djela što misli 64 % učenika i učenica, ali 35 % učenika, za razliku od svojih gimnazijskih kolega, željelo bi čitati više djela hrvatskih autora. To mišljenje dijeli i 27 % učenica, a njih 32 % željelo bi čitati manje djela iz starije književnosti.

Zanimljivo je da se mišljenja srednjoškolaca o hrvatskim autorima uvelike razlikuju. Više djela hrvatskih autora željelo bi čitati 4 % učenika i 8 % učenica opće gimnazije, te 6 % učenika i 10 % učenica jezične gimnazije.

Od odgovora „nešto drugo“ izdvojila sam sljedeće:

učenice opće gimnazije:

ista djela prevedena na standardni jezik (npr. hrvatska djela 15. i 16. st.);

više zanimljivih temeljnih djela;

djela latinoameričkih pisaca nisu uopće zastupljena, a odlična su, zanimljiva i idejno poticajna;

učenik opće gimnazije:

većina toga je glupost i izmišljotina „spaljenih“ pisaca;

učenik jezične gimnazije:

nešto poput „Crnog mačka“;

učenica jezične gimnazije:

više djela važnijih autora, ne samo po jedno djelo;

učenici Upravne škole:

od svega pomalo;

više moderne književnosti;

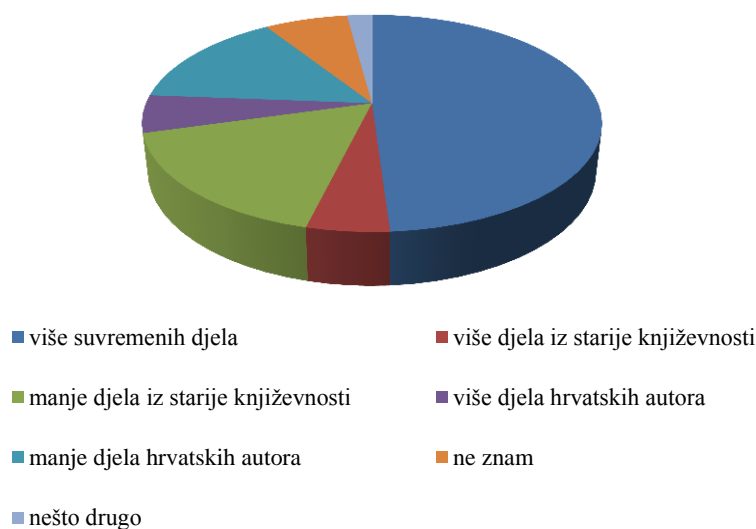
učenice Upravne škole:

djela iz 21. st.;

zanimljiva i razumljiva djela;

djela namijenjena mladima, krimići.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati:

Grafički prikaz 45. Učenice opće gimnazije

Upit: Što biste po svom izboru čitali za lektiru?

- a. *suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti*
- b. *djelo koje se spominju u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire*
- c. *i jedno i drugo*
- d. *ne znam*

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):

„Suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“ željelo bi čitati 58 % učenika i 43 % učenika opće gimnazije. U jezičnoj gimnaziji 42 % učenika i 37 % učenica čitalo bi „suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“. Učenici Upravne škole podjednako bi željeli čitati „suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi“, ali i „suvremeno djelo“ i „djelo koje se spominje u nastavi književnosti“ (36 %). „Suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti“ čitalo bi i 59 % učenica.

Djela koja su učenici predložili za čitanje po svom izboru podudaraju se s predloženim djelima u nižim razredima. Tako je 15 % učenika opće gimnazije napisalo kako bi rado čitalo romane o Harryju Potteru i trilogiju *Gospodar prstenova*, dok bi se gotovo 10 % odlučilo za *Pjesmu leda i vatre*. Uz to, izdvojili su i sljedeće naslove: *Alkemičar*, *Veliki Gatsby*, *Hobit*, *Igre gladi*, *Mali princ*, *Muškarci koji mrze žene*, *Romeo i Julija*, *Vladar*, *Vodič kroz Galaksiju za autostopere*.

Učenice opće gimnazije također bi željele čitati *Harryja Pottera* (15.7 %). Zanimljivo je da je *Anu Karenjinu* predložilo čak 9 % učenica. Uz to, učenice su napisale i sljedeće naslove: *Greška u našim zvijezdama*, *Ponos i predrasude*, *Pjesma leda i vatre*, *50 nijansi sive*, *Evgenij Onjegin*, *Igre gladi*, *Gospodar prstenova*, *Tristan i Izolda*, *Veliki Gatsby*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Umišljeni bolesnik*, *Očevi i djeca*, *Kockar*, *Crveno i crno*, *Smogovci*, *Otelo*, *Rat i mir*, *Kuća duhova*, *Dvorac*, *Majstor i Margarita*, 1984. Od autora su izdvojile Mariju Jurić Zagorku, sestre Brönte, Dana Browna, Agathu Christie i Sigmunda Freuda. Učenice su napisale i da bi čitale: „krimiće; knjige po kojima su snimljeni zanimljivi filmovi; sve zanimljive i poučne lektire koje su izbačene iz kataloga za državnu maturu i izbačene iz godišnjeg programa; ove do sada, smanjila bih za otprilike tri lektire godišnje.“

Učenici jezične gimnazije predložili su *Harryja Pottera* i trilogiju *Gospodar prstenova* (6 %). Osim toga, učenici bi na popisu lektire željeli vidjeti i ove naslove: *Biblija*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Sofijin izbor*, *U očekivanju Godota*, 1984., *Fahrenheit 451*, *Kvaka 22*,

Paklena kuhinja (A. Bourdain), *Kronike iz Narnije*. Učenici jezične gimnazije također bi željeli čitati djela ruskog realizma i knjige o drugim zemljama.

Najviše učenica (13 %) jezične gimnazije predložilo je *Harryja Pottera* za lektiru, gotovo 9 % navelo je Orwellovu *1984.*, a 6 % *Anu Karenjinu*. Osim toga, predložile su i sljedeće naslove: *Ponos i predrasude*, *Kradljivica knjiga*, *Veliki Gatsby*, *Idiot*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Romeo i Julija*, *Kći Lotrščaka*, *Gospodar prstenova*, *Jane Eyre*, *U potrazi za izgubljenim vremenom*, *Emma*, *Na rubu pameti*, *Antikrist*, *Rođenje tragedije iz duha glazbe*, *Biblija*, *Greška u našim zvijezdama*, *Braća Karamazovi*, *Životinjska farma*, pjesme C. Bukowskog i W. Blakea⁵⁸. Učenice su od autora izdvojile Sue Townsend, Mahbod Seraji, Khaled Hosseini, Ivana Lovrenovića, Tenu Štivičić, Johna Greena, Slavenku Drakulić, Lee Child. Napisale su još da bi čitale: „španjolsku književnost; klasike današnjeg doba, tj. žive književnike; knjige koje su osvojile prestižnije nagrade (Pulitzer, Nobel); knjige koje su adaptirane u film (gdje bi se cijeno individualno i subjektivno zapažanje i mišljenje).“

Učenici Upravne škole također su na prvo mjesto stavili ciklus o Harryju Potteru (21 %), a predložili su još i sljedeće naslove: *Idiot*, *Rat i mir*, *Krik i bijes*, *Ana Karenjina*, *Doručak kod Tiffanyja*, *Preživio sam Vukovar i Ovčaru*. Učenici bi čitali djela o sportu i djela o Vukovaru, a od autora su izdvojili Huxleya, Hemingwaya, Tomića.

Učenice bi na popisu lektire željele vidjeti *Grešku u našim zvijezdama* (7 %). A predložile su i ove naslove: *Harry Potter*, *50 nijansi sive*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Tvrđava*, *Ljubav u doba kokaina*, *Žena koja je legla u krevet na godinu dana*, *Mrtve duše*, *Idiot*, *Preživio sam Vukovar i Ovčaru*, *260 dana* (M. Gubina), *Jane Eyre*, *Koraljna vrata*, *Pjesma leda i vatre*, *Gospodar prstenova*. Učenice bi rado čitale: „knjige današnjice s porukom današnjeg doživljaja svijeta; knjigu koja je jasno napisana i većini razumljiva, koju možemo povezati sa sadašnjicom; kriminalističke romane; romane za mlade; ljubavne romane; djela 21. st., romane A. Christie.“

---

⁵⁸ Jedan od rijetkih primjera predlaganja poezije za izbornu lektiru. Većina učenika prednost daje proznim djelima, prije svega romanima i pripovijestima.

4.4.5. Stav o lektiri po vlastitom izboru

Upit: *Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?*

- a. obvezne lektire*
- b. obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru*
- c. lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)*
- d. ne znam*

Učenici četvrtih razreda složni su u tome da bi ih na čitanje najviše potaknule lektire po vlastitom izboru. Tako je odgovorilo 62 % učenika i 56 % učenica opće gimnazije, 42 % učenika i 52 % učenica jezične gimnazije te 50 % učenika i 66 % učenica Upravne škole.

5. Usporedna analiza rezultata i objašnjenja

5.1. Učenik i nastava lektire

Većina učenika za nastavu lektire priprema se čitanjem djela i drugih izvora (vodiča za lektiru, sažetaka). Manji broj učenika uopće se ne priprema za sat lektire. Dobivene rezultate možemo usporediti s rezultatima sličnog istraživanja provedenog 2010. u XII. gimnaziji u Zagrebu⁵⁹. Učenici su potvrdili da se za sat lektire pripremaju i čitanjem djela i korištenjem mrežnih stranica i vodiča za lektiru. U vezi s tim Novaković zaključuje: „Još se jednom potvrdilo da je korištenje primarnoga izvora, tj. samoga književnog djela, najzastupljenije i da je rezultat u suprotnosti sa stereotipnim razmišljanjima o učenicima koji isključivo (bez ikakva uvida u literarna djela) prepisuju sadržaje lektira s interneta.“⁶⁰

No, u trećem razredu pada interes za čitanjem lektira, odnosno sve je više učenika koji se ne pripremaju za nastavu. U općoj i jezičnoj gimnaziji pokazalo se da se učenici manje pripremaju za sat lektire u odnosu na učenice. Nadalje, učenici jezične gimnazije najviše čitaju lektire što je na neki način i očekivano s obzirom na usmjerenje škole i pretpostavljenu sklonost društvenim predmetima i jezicima. Postavlja se pitanje zašto dolazi do pada interesa za nastavu lektire. Jedan od mogućih razloga je zasićenje školskim obvezama, ali i dobro poznavanje nastavnikovih metoda rada (npr. učenici znaju da neće biti kažnjeni ako ne pročitaju lektiru ili pročitaju samo sažetak jer su uočili da nastavnik ne razlikuje učenike koji su pročitali od onih koji nisu pročitali zadano djelo). Nadalje, među predviđenim književnim djelima za čitanje u trećem razredu prevladavaju opsežni romani koji učenike mogu odbiti svojom dužinom. Uz to, nastavni program često zahtijeva kontinuirano intenzivno čitanje djela, tako da se može dogoditi da učenici iz tjedna u tjedan imaju lektire od nekoliko stotina stranica. S obzirom na to da se moraju pripremati i za ostale predmete, a da pritom često nisu motivirani za čitanje, dio učenika lako može odustati od čitanja lektira.

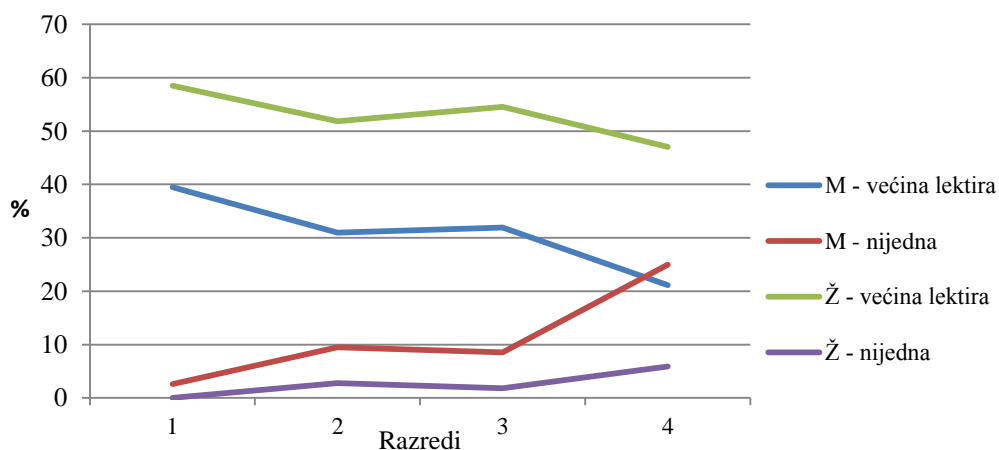
S tim u svezi je i upit o broju pročitanih lektira u protekloj školskoj godini. Na priloženom grafu možemo uočiti kako se broj pročitanih lektira iz razreda u razred smanjuje. Ako se uzme u obzir da najveći broj učenika pročita većinu lektira u jednoj školskoj godini, primjećujemo da broj pročitanih lektira do četvrtog razreda pada i kod učenica i učenika. No, učenice opće gimnazije u pravilu više čitaju od učenika. Isto tako, uočavamo kako u četvrtom razredu naglo raste broj učenika koji ne pročitaju nijednu lektiru.

---

⁵⁹ Novaković 2011: 71.

⁶⁰ Novaković 2011: 75.

Broj pročitanih lektira

Grafički prikaz 46. Učenici opće gimnazije

U Upravnoj školi najmanje učenika čita u drugom razredu što ne iznenađuje s obzirom na zahtjevnost djela starije književnosti koja, kako je i potvrđeno u anketama, učenike odbijaju od čitanja.

Učenici jezične gimnazije jednako marljivo čitaju u svim razredima, a zanimljivo je da je od 247 ispitanih učenika svih razreda, samo jedan učenik prvoga razreda nije pročitao nijednu lektiru, svi ostali su pročitali barem neka djela. Učenice čitaju više od učenika, a učenici su najmanje lektira pročitali u trećem razredu .

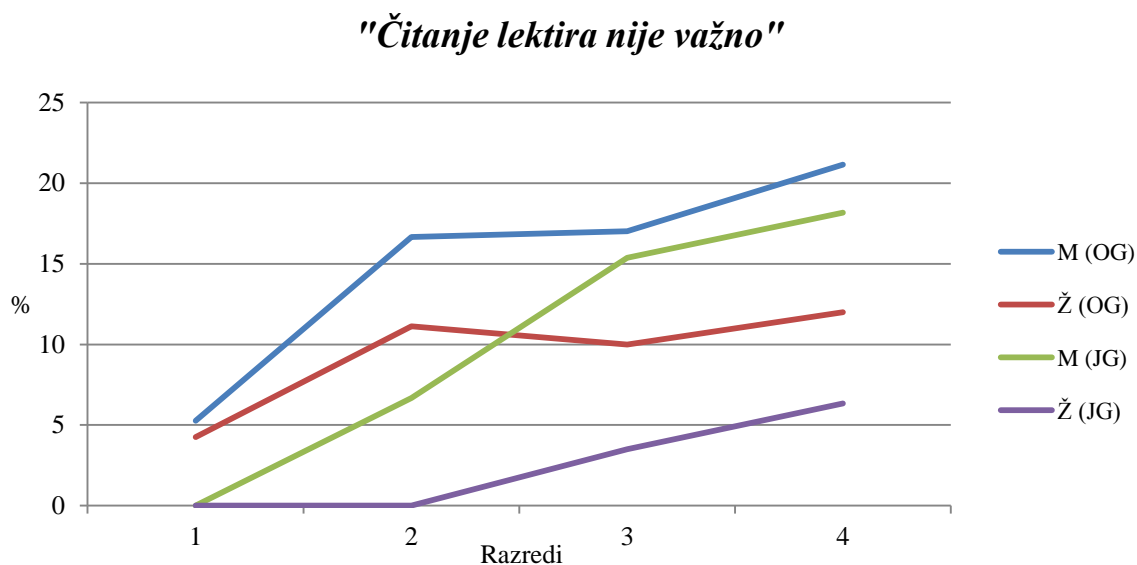
Zaključujemo kako većina učenika čita lektire, ali do zasićenja dolazi u trećem i četvrtom razredu kada pada broj pročitanih lektira. Osim toga, učenice čitaju više od učenika.⁶¹

⁶¹ O razvijanju čitateljskih interesa kod dječaka na temelju vlastitog iskustva piše Diana Zalar. Zalar napominje kako školski sustav nije prilagođen prosječnom dječaku. Usp. Zalar 2009: 16.

5.2. Stav o lektiri

Ankete su pokazale da učenici vide svrhu u nastavi lektire i razumiju važnost čitanja. Učenici i učenice svih škola su složni u ovome pitanju: čitanje lektira je važno jer potiče kreativnost i bolje izražavanje, ali i čitanjem stječu nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe što je u skladu s često spominjanim da književnost mora biti bliska učenicima te da mora slijediti njihove interese kako bi nešto naučili. Zanimljivo je da učenicima lektira nije toliko važna za dobivanje dobre ocjene.

No, ne misle svi učenici kako je lektira važna. Kao i u prethodnim pitanjima, nezadovoljstvo i otpor prema lektiri raste s godinama i razredima. Pritom se izdvajaju učenici jezične gimnazije koji u odnosu na učenike drugih škola vide najveću važnost u lektiri, tj. najmanje ih misli da nije važna.

Grafički prikaz 47. Učenici opće i jezične gimnazije

Rezultati se mogu usporediti s istraživanjem iz 2010. u XII. gimnaziji u kojem je na upit o svrhovitosti čitanje lektire čak 86.5 % učenika reklo da čitanje lektira ima svrhu⁶². Isto tako, istraživanje provedeno u Medicinskoj školi u Rijeci 2001. također pokazuje kako većina učenika drži ispravnim obveznu lektiru u nastavi književnosti.⁶³

⁶² Novaković 2011: 77.

⁶³ Lazzarich 2001: 12.

Iako učenici vide važnost u čitanju, nezadovoljni su nastavom lektire. U svezi s tim je i upit o broju lektira koje moraju pročitati u jednoj školskoj godini što većina učenika drži prevelikim. Učenici svih razreda nezadovoljni su brojem lektira u jednoj školskoj godini, ali i popisom, odnosno djelima koja moraju čitati. Učenici su nezadovoljniji brojem lektira, dok bi učenice prije svega željele promijeniti djela koja moraju čitati.

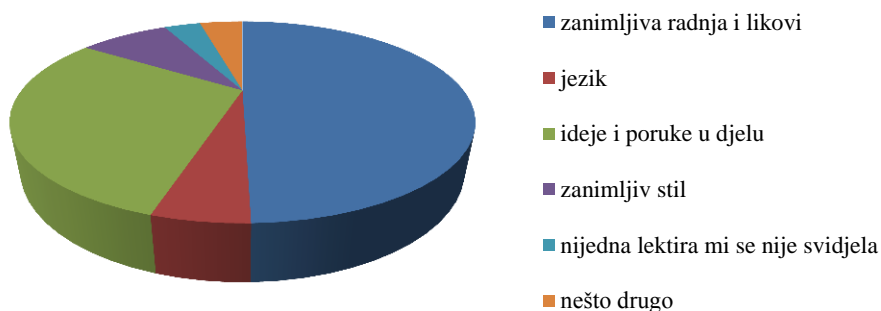
Dakle, nužno bi bilo smanjiti broj lektirnih djela koja učenici moraju pročitati, ali i promijeniti popis obvezne lektire. Učenici bi bili motiviraniji za čitanje ako bi imali manje obveznih djela u jednoj školskoj godini.

5.3. Stav o lektirnim djelima

5.3.1. Što se učenicima (ne)svidja u lektiri?

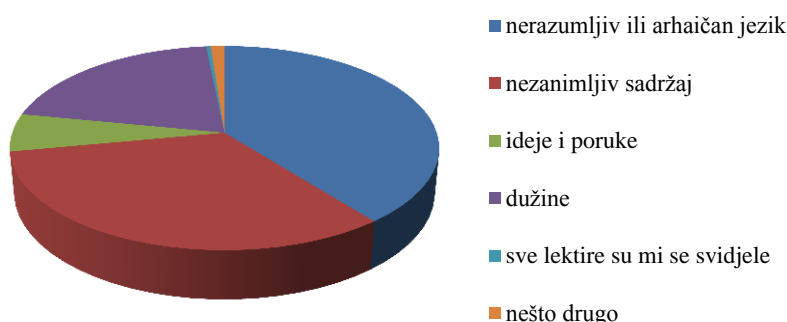
Učenicima se sviđaju lektire sa zanimljivom radnjom te upečatljivim idejama i porukama, a ne sviđaju im se djela nerazumljivog jezika i nezanimljive radnje. Učenici svih triju škola i svih razreda složni su u ovim pitanjima. Književno djelo mora ih privući sadržajem i zanimljivim temama, ali isto tako mora biti razumljivo i jasno napisano jer im jezik predstavlja osnovni problem u savladavanju teksta.

"Neke lektire su vam se svidjele zbog..."

Grafički prikaz 48. Svi učenici opće gimnazije

"Neke lektire vam se nisu svidjele zbog..."

Grafički prikaz 49. Svi učenici jezične gimnazije

5.3.2. Problem starije hrvatske književnosti u srednjoškolskom obrazovanju

Učenici najveće poteškoće s čitanjem lektira imaju u drugom razredu kada su predviđena zahtjevnija djela starije hrvatske književnosti. Marulićeva *Judita*, Držićeve komedije, Gundulićeva djela i niz drugih tekstova određenih nastavnim programom jezikom su neprimjereni učenicima drugog razreda srednje škole. Učenici ne pokazuju interes za stariju književnost, a ankete potvrđuju da ih upravo nerazumljiv i arhaičan jezik udaljavaju od teksta i književnosti. Ako nam je u interesu učenike približiti književnosti i hrvatskoj kulturnoj baštini, nužno je postaviti pitanje što promijeniti.

S jedne strane, učenici se u nastavi materinskog jezika moraju upoznati s književnim djelima koja su temelj jeziku, kulturi i razvoju cjelokupnog kulturno-umjetničkog identiteta. Manja Kovačević u *Metodičko-književnim motrištima* u središte stavlja problem aktualiziranja djela starije hrvatske književnosti i upotrebu prikladnih metodičkih strategija u nastavnom procesu čime bi se učeniku olakšala recepcija. Ključ vidi u tome da se prikladnom aktualizacijom djela mogu ukloniti zapreke u čitanju i recepciji djela.⁶⁴ Kao što su i rezultati anketa pokazali, ključan problem je jezik. Isto zaključuje i Kovačević na temelju istraživanja. „Jedna je od glavnih zapreka u učenikovo recepciji djela starije književnosti patina jezika koja ne omogućuje komunikaciju s književnim djelom. Naime, zbog slabog razumijevanja jezika djela naše starije književnosti javljaju se poteškoće u tumačenju djela. Djelo ne uvlači učenika u komunikaciju, već ga ostavlja pasivnim i na udaljenosti.“⁶⁵

⁶⁴ Kovačević 1997: 137.

⁶⁵ Isto, 151.

Autorica veliku važnost pritom daje motivaciji. No, nerazumijevanje samog sadržaja i dalje ostaje ključan problem. Držim da se u današnje vrijeme učenika ne može u potpunosti motivirati na čitanje njemu nerazumljivog djela punog arhaizama. Stoga bi učenicima trebalo ponuditi čitanje djela prilagođenih standardnom jeziku što su i sami predložili u odgovorima u anketama. Kovačević također ističe kako u obzir treba uzeti učenikove mogućnosti te da bi primjeren i prilagođen osuvremenjen jezik bio preduvjet za razvoj pozitivnog doživljaja. No, upitno je koliko se takvim prijevodom gubi smisao i pravi doživljaj djela. „Prema tome, postavlja se pitanje: je li bolje ponuditi učenicima izvorno djelo što pretpostavlja učenikov prevodilački napor ili eventualni otpor prema djelu ili prevedeno djelo koje olakšava učenikovo razumijevanje i dolaženje do smisla djela. Žrtvovati li u pristupu djelu umjetničko djelovanje izvorne riječi na račun lakše konotacije prevedenog djela?“⁶⁶ Ankete su pokazale kako je žrtvovanje izvorne riječi nužno jer otpor u učenicima raste i nije ga moguće prevladati samo prikladnom motivacijom i domišljatom interpretacijom na satu.

Novaković također primjećuje problem učeničkog otpora prema starijoj književnosti te drži da bi prepjevana djela na suvremeni hrvatski standardni jezik olakšala recepciju i obradu.⁶⁷ Ističe kako bi za osvještavanje povijesne dimenzije teksta dovoljno bilo usporediti kraći odlomak teksta u izvorniku i u prepjevu što bi bilo poticajno i za unutarpredmetnu korelaciju s nastavom jezika i temama iz povijesti jezika i dijalektologije.⁶⁸

Unatoč otežanoj recepciji i negativnom stavu učenika prema djelima starije hrvatske književnosti, nemoguće ih je i nedopustivo u potpunosti izbaciti iz nastave. U anketama su učenici pokazali želju za čitanjem djela na standardnom jeziku, kao i čitanjem kanonskih djela i djela bitnih za poznavanje opće kulture. Dakle, učenicima treba olakšati razumijevanje teksta. Djela je potrebno približiti učenicima i prije svega ukloniti jezičnu barijeru. Kanonski tekstovi ionako u sebi sadrže univerzalne teme koje se učenicima mogu približiti, unatoč povijesnoj udaljenosti, i povezati s drugim djelima (npr. *Dundo Maroje* i teme sukoba oca i sina te sukob generacija; *Skup* o škrtosti itd.)

---

⁶⁶ Isto. 176.

⁶⁷ Novaković 2011: 80.

⁶⁸ Isto.

5.3.3. Omiljene lektire

Učenicima prvih razreda omiljena je lektira *Lovac u žitu*. Popularnost romana u trapericama nastavlja se i u višim razredima srednje škole kada su upravo to djelo navodili kao omiljenu lektiru u cijelom srednjoškolskom obrazovanju. O popularnosti Salingerova romana govori i istraživanje provedeno u Gimnaziji Eugena Kumičića u Opatiji gdje je također potvrđeno kako je *Lovac u žitu* među omiljenim djelima srednjoškolaca.⁶⁹ Učenicima se sviđaju djela koja su im bliska, teme s kojima se mogu poistovjetiti i junaci koji imaju slične probleme kao i oni.

Popularnost *Lovca u žitu* smanjuje se tek u trećem razredu kada učenici čitaju *Zločin i kaznu* koji im postaje omiljena lektira. Unatoč tomu što je djelo dugačko i zahtjevno za čitanje, učenici se iznova oduševljavaju Raskolnikovom. Zanimljivo je i da učenice bolje recipiraju *Zločin i kaznu* od učenika koji, osim romana, prednost daju i nekim kraćim proznim djelima poput *Crnog mačka* i *Kabanice*. Može se zaključiti da učenici trećih razreda pozitivno doživljavaju strana djela, prije svega ruskog realizma, ali i francuskog naturalizma. S druge strane, najpoznatiji hrvatski romani toga razdoblja učenicima ipak ostaju nezanimljivi poput Kovačičeva *U registraturi*. Negativan stav prema hrvatskoj književnosti očituje se i u četvrtom razredu u kojem učenici preferiraju Kafku i Camusa, dok im Krleža i Marinković zadaju najveće probleme.

5.4. Čitateljske navike i književni interesi učenika

5.4.1. Koliko srednjoškolci čitaju?

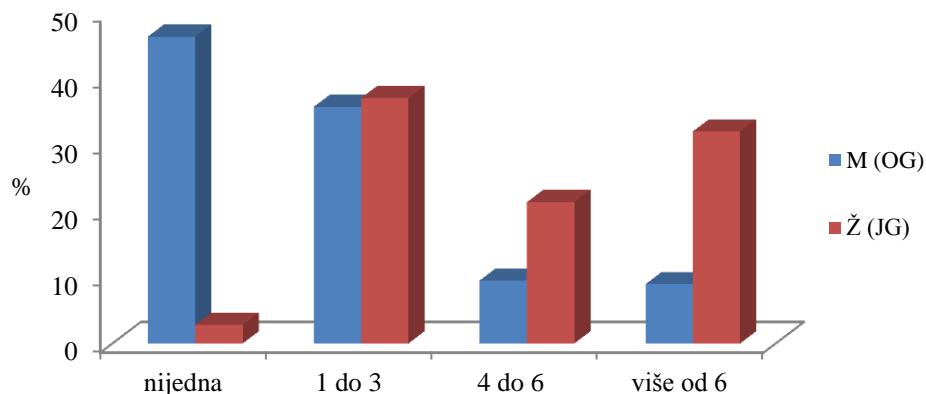
Prema *GFK istraživanju o tržištu knjiga u Republici Hrvatskoj 2016*. 47 % stanovništva pročitao je barem jednu knjigu u godinu dana. Više od prosjeka čitaju žene, osobe visokog obrazovanja i osobe u dobi do 24 godine (54 %).⁷⁰ Ispitani učenici nalaze se iznad prosjeka: većina učenika čita lektire, ali i više od polovice ispitanih čita knjige za razonodu. Stoga uočavamo da ispitanici zagrebački srednjoškolci čitaju više od hrvatskog standarda. Najviše čitaju učenici jezične gimnazije, dok učenice u svim školama čitaju više od učenika.

⁶⁹ Sanja Grakalić-Plenković 2002: 51.

⁷⁰ *GFK istraživanje o tržištu knjiga u Republici Hrvatskoj 2016*.

[https://issuu.com/modernavremena/docs/gfk - istra ivanje tr i ta knjig](https://issuu.com/modernavremena/docs/gfk_-_istra_zivanje_tr_i_ta_knjig) (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

Broj pročitanih knjiga godišnje

Grafički prikaz 51. M (OG) = 179, Ž (JG) = 178

Nadalje, jasno je da lektira predviđena nastavnim programom nije povezana s književnim interesima učenika. Budući da se obvezna lektira često doživljava kao nešto ozbiljno i učenicima nezanimljivo, u obzir bi svakako trebalo uzeti i same interese učenika. Učenici bi u obveznoj lektiri željeli čitati više suvremenih djela koja su gotovo nezastupljena, manje djela iz starije književnosti te manje djela hrvatskih autora. Neazinteresiranost za hrvatske književnike uočila je i Grakalić-Plenković u svome istraživanju.⁷¹ Učenici nisu dobro upoznati sa suvremenim hrvatskim autorima, te je moguće da im je percepcija hrvatske književnosti isključivo povezana s djelima starije hrvatske književnosti, kao i autorima koje moraju čitati za lektiru.

5.4.2. Književni interesi srednjoškolaca

Književne interese učenika ispitali smo upitom o tome što bi željeli čitati po svom izboru za lektiru. Pokazalo se da učenici vole fantastične romane poput serijala o Harryju Potteru ili *Gospodara prstenova*. Uz to, poseban interes pokazuju za popularna ekranizirana djela, rado bi pročitali ono što su gledali u kinu poput serijala *Igre gladi*, *Greška u našim zvijezdama* itd. Ekranizacije romana mogle bi se uzeti u obzir i za unutarpredmetnu korelaciju s filmskom

⁷¹ Grakalić-Plenković 2002: 54.

umjetnošću i medijskom kulturom. Što se tiče žanrova, učenici su zainteresirani za kriminalističke, fantastične i znanstvenofantastične romane.

S jedne strane, učenici pokazuju interes za svjetskim uspješnicama poput djela Dana Browna, Paula Coelho i popularnim knjigama za djecu i mlade (*Gregov dnevnik*⁷², *Kronike iz Narnije*, *Kradljivica knjiga*). S druge strane, učenici bi željeli čitati i neke svjetske klasike koji su nepravедno izostavljeni s popisa lektire. Tako su učenici svih razreda naveli Orwellovu *1984.*, učenice bi željele čitati *Anu Karenjinu*⁷³, a navode i druga djela ruskog realizma, prije svega romane Dostojevskog i Tolstoja. Uz to, često su navedeni i *Veliki Gatsby*, *Frankenstein*, *Dnevnik Anne Frank*⁷⁴, romani Jane Austen i sestra Brönte.

Zanimljivo je usporediti književne interese učenika 2016. godine sa sličnim istraživanjima provedenim prije desetak ili više godina. Na području Istarske i Primorsko-goranske županije u gradskim je knjižnicama provedeno istraživanje s ciljem ispitivanja čitateljskih navika i književnih interesa mladih između 14. i 28. godine. Istraživanje je izvedeno u ljetnim mjesecima iz razloga što se tada posuđuju knjige iz osobnih interesa, a ne zbog lektire. Među omiljenim autorima mladih su: J. K. Rowling, R. L. Stine, S. Meyer, Tolkien, P. Coelho, S. Pilić, J. Verne, D. Brown, A. Christie, H. Hesse.⁷⁵ A u omiljena djela uvrstili su naslove: *Harry Potter*, *Sumrak*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Gospodar prstenova*, *Da Vincijev kod*, *Princezini dnevnici* itd.

Istraživanje provedeno u opatijskoj gimnaziji 2000./2001. školske godine govori nam da se književni interesi učenika u petnaestak godina, unatoč svakodnevnom napretku tehnologije i sve većoj dostupnosti informacija, nisu uvelike promijenili. Učenici su među omiljena djela uvrstili: *Lovca u žitu*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Gospodara prstenova*, *Dnevnik Adriana Molea*, *Alkemičara* i *Harryja Pottera*.⁷⁶ Isto kao i danas, mladi više čitaju strane autore, a zanimaju ih djela bliska njima i teme s kojima se mogu poistovjetiti.

---

⁷² Serijal *Gregov dnevnik* Jeffa Kineya napisan je u formi dnevnika i popraćen ilustracijama, a namijenjen je prije svega djeci osnovnoškolske dobi. Srednjoškolci su djelo možda čitali u osnovnoj školi ili posudili u knjižnici, a nedavno su imali mogućnost gledati ekranizaciju koja se prikazivala na televiziji.

⁷³ Djelo se nije našlo na popisu lektire u svim školama. Tijekom istraživanja saznala sam da je u jednoj školi nekoliko učenika moralo pročitati roman i izvijestiti ostale učenike o pročitanom.

⁷⁴ Dnevnik Anne Frank nalazi se na popisu lektira za osmi razred osnovne škole. *Popis lektire za osnovne škole*. <http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-mlade/lektira/popis-lektire-za-osnovne-skole/1680> (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

⁷⁵ Plavšić; Ljubešić 2008: 132.

⁷⁶ Grakalić-Plenković 2002: 52.

Starije istraživanje iz 1988. provedeno u Koprivnici o čitateljskim interesima mladih u dobi od 14. do 27. godine između ostaloga je ispitalo i koje autore i djela mladi čitaju.⁷⁷ Ispitanici su napisali da im se sviđaju: *Grička vještica*, *Romeo i Julija*, *Dekameron*, *Mi djeca s kolodvora Zoo*, *Ptice umiru pjevajući*⁷⁸, a od autora su naveli Krležu, Šenou, Shakespearea, Zagorku, Christie. Ispitanici su uglavnom navodili lektirne pisce i naslove, a imena poput Krleže i Šenoe iz današnje perspektive mogu čuditi s obzirom na to da ih učenici svrstavaju među najomraženije autore. Pritom ne treba olako zaključiti kako su mladi prije više cijenili „visoku“ književnosti. Moguće je da se dio mladih s književnošću susretao samo preko nastave lektire te su im zbog toga lektirna djela ostala u sjećanju.

Predloženi hrvatski autori su u manjini. Najpoznatija je svakako Marija Jurić Zagorka koja je dosad bila nepravедно zapostavljena u nastavnim programima (nastavnim programom predviđeno je samo čitanje jednog njezinog romana učenicima strukovnih škola u prvome razredu)⁷⁹. Od suvremenijih autora učenici su više puta naveli Pavla Pavličića čija djela su predviđena za čitanje u prvom razredu (novela) i četvrtom (roman *Večernji akt* ili *Koraljna vrata*), iako zbog preopširnog programa, ali i priprema za maturu većina škola ne uspije doći do kraja predviđenog programa.

Vezano uz predložene knjige za lektiru, u obzir svakako treba uzeti i osnovnoškolski popis obvezne lektire.⁸⁰ S nekim predloženim djelima učenici su se vjerojatno susreli u osnovnoj školi, kao na primjer: *Dnevnik Anne Frank*, *Kći Lotrščaka*, *Romeo i Julija*, *Kronike iz Narnije*, *Mali princ*, romani Mire Gavrana i Julesa Vernea. Iz toga je očito da su učenici zadovoljniji lektirama u osnovnoj školi kada čitaju djela koja su im bliža i zanimljivija.

Zaključno, književni interesi srednjoškolaca uvelike su oblikovani prema poznatim svjetskim djelima i uspješnicama, posebice ekraniziranim djelima. No, njihovi interesi su širi od toga, učenici bi rado čitali i poznate svjetske klasike i djela kanonskih autora.

---

⁷⁷ Sabolović-Krajina 1989: 80.

⁷⁸ Autorica članka objašnjava kako je u to vrijeme bila popularna serija *Ptice umiru pjevajući*. Stoga je i više mladih pokazalo interes za knjigu. Isti trend postoji i danas. (Sabolović-Krajina 1989: 80.)

⁷⁹ *Nastavni program za Hrvatski jezik za četverogodišnje strukovne škole.*

http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/strukovne/hrvatski-4-4-3-3.pdf (Pristupljeno 3. rujna 2016.)

⁸⁰ *Popis lektira za osnovnu školu.* <http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-mlade/lektira/popis-lektire-za-osnovne-skole/1680> (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

6. Moguće promjene

Rezultati anketa pokazuju da se u nastavi lektire nešto mora promijeniti. Učenici su nezadovoljni brojem lektira i popisom predloženih djela. Potrebno je prilagoditi nastavu učeniku i njegovim interesima: izabrati prikladne metodičke oblike, ali i motivacijske postupke koje će mu približiti i naizgled nerazumljivo djelo te omogućiti uspješnu recepciju. Učenike ne treba još više udaljiti od knjiga, a isto tako je ključno ne podcijeniti njihove interese i spoznajno-doživljajne mogućnosti. U nastavku rada iznijet ću nekoliko prijedloga i mogućih promjena u nastavi lektire.

6.1. Nastava književnosti ne mora biti kronološka

Hrvatska i svjetska književnost u srednjim školama uče se dijakronijski. Pavao Pavličić, koji je više puta pisao o nastavi književnosti, ali i stanju književnosti u Hrvatskoj, velik problem vidi u tome što se gradivo izlaže kronološki. Tvrdi da učenici prvih i drugih razreda srednje škole ne mogu razumjeti i shvatiti djela književnika poput Lucića, Dantea i drugih.⁸¹ S obzirom na to da učenici neće shvatiti ta djela, okrenut će se nečemu drugome, a udaljiti od knjiga i čitanja. Prema Pavličiću, učencima se nameće nešto što nije za njih, a onda im se govori da nešto s njima nije u redu ako to ne razumiju.⁸²

Problem kronologije ističe i Novaković koji tvrdi da „neprimjereno forsiranje književnopovijesnoga pristupa u konačnici najčešće razultira tek potpunom „književnopovijesnom dezorijentacijom“ učenika koji brzo zaboravljaju i miješaju čak i osnovne podatke jer se u gomili građe jednostavno ne mogu snaći...“⁸³

Djeca i mladi od književnosti traže odgovore: „(...) mladi čitatelj u čitanju traži potvrdu smisla ili (uzdignuto) tumačenje vlastitoga iskustva i potporu vlastitih predodžbi i identiteta, to jest određivanje moguće uloge za samoga sebe (...)“⁸⁴ Kao što su mnogi učenici napisali u anketama, htjeli bi čitati o nečemu što im je blisko, o likovima koji su poput njih i u situacijama u kojima se i oni sami nalaze. Učenici od književnosti traže životne odgovore.

---

⁸¹ Pavličić 1995: 167.

⁸² Isto.

⁸³ Novaković 2011: 79.

⁸⁴ Grosman 2010: 47.

„Djeca – u svojoj mladenačkoj naivnosti – zamišljaju da je književnost u mnogo čvršćoj i očitijoj vezi sa životom nego što zapravo jest, pa ih razočara kad tu vezu ne nađu.“⁸⁵

Stoga Pavličić predlaže da se učenicima prvih razreda ponudi moderna književnost, da dobiju odgovore koje traže, uzbudljivu radnju, napetosti, bliske modele ponašanja te da uvide vezu između književnosti i života. Na taj će način vidjeti da u književnosti mogu pronaći odgovore na pitanja koja ih muče i za kojima tragaju. Kad se jednom naviknu na čitanje, bit će im lakše savladavati književnopovijesne i književnoteorijske sadržaje, uočavat će književne konvencije, kako se one mijenjaju u različitim razdobljima i na taj način napredovati. „Osposobit će se pomalo da književnost shvaćaju kao nešto što nije važno samo radi životnih odgovora, nego i zato što ima neke svoje specifične vrijednosti koje čovjeka obogaćuju.“⁸⁶

6.2. Kombinirana lektira

Sljedeći prijedlog ne pokušava u cijelosti promijeniti nastavni program hrvatskoga jezika i književnosti, već nastavu lektire prilagoditi učeniku u što većoj mjeri. Riječki nastavnik Marinko Lazzarich proveo je eksperimentalno istraživanje 2001. među učenicima trećih i četvrtih razreda.⁸⁷ Uveo je „kombiniranu lektiru“: učenici su čitali obvezna, kombinirana (mogli su izabrati između dva ili više djela) i slobodna djela (od predloženih popularnih, suvremenih djela). Osim toga, na satu lektire svaki put su se koristile različite metode i načini rada.

Pokazalo se da je osnovni problem lektire u tome što ne prati čitateljske interese učenika. Anketa provedena prije i poslije istraživanja pokazala je pozitivan učinak primjene „kombinirane lektire“. Učenici su bili zadovoljniji promjenom metode, vlastitim izborom i mogućnostima kombiniranja. Sloboda u izboru lektire pokazala se kao važan segment u razvijanju pozitivnih gledišta o njoj.

Držim da bi ovakav model trebalo primijeniti u nastavi. Učenici bi u svakom razredu čitali dva ili tri obvezna lektirna djela, kombinirana djela pri čemu bi birali između djela po vlastitim interesima, a koja bi pratila nastavno gradivo te djela po slobodnom izboru. Učenici

---

⁸⁵ Pavličić 1995: 170.

⁸⁶ Isto, 172.

⁸⁷ Lazzarich 2004: 84.

bi morali pročitati minimalno dva djela po vlastitom izboru (jedno u polugodištu) koja bi birali prema vlastitim interesima u dogovoru s nastavnikom. Tada bi lektira za prvi razred gimnazije mogla izgledati ovako: učenici bi bili obvezni pročitati određena pjevanja iz *Ilijade* i *Lovca u žitu*; u kombiniranoj lektiri mogli bi izabrati samo jednu grčku tragediju (npr. *Antigona*, *Kralj Edip*, *Elektra*, *Okovani Prometej* – naravno da bi sva djela morala biti pročitana, odnosno ne bi se smjelo dogoditi da svi učenici odaberu *Antigonu*, a nitko *Elektru*) te neku pripovijest ili novelu (npr. *Gost*, *Dobri duh Zagreba*, *Cvijet s raskršća* itd.). Tako bi učenici morali pročitati dvije ili tri obvezne lektire, dvije do tri kombinirane lektire te dvije lektire po slobodnom izboru. Na taj način broj lektira u jednoj školskoj godini ne bi prelazio deset knjiga. S obzirom na trajanje školske godine to bi značilo da učenici moraju pročitati do jednu lektiru mjesečno. Tako bi se riješio problem smanjenja broja lektira u jednoj školskoj godini, ali i omogućila izbornost kojom bi učenici čitali djela u skladu sa svojim interesima.

Djela po slobodnom izboru učenici bi izabrali u dogovoru s nastavnikom. Iako postoje autori koji se oštro protive prodoru trivijalne književnosti⁸⁸, bitno je napomenuti kako su još od početka postmoderne granice između „visoke“ i „niske“ književnosti poništene,⁸⁹ a strogo inzistiranje na isključivo „visokoj“, kanonskoj književnosti učenike može samo još više udaljiti od čitanja. Uz to, učenici mogu naučiti nešto i o konvencijama pojedinoga žanra i oprimjeriti to vlastitim čitanjem. Izdvojit ću primjer poznate spisateljice kriminalističkih romana. Mnogi su učenici napisali da bi rado čitali djela Agathe Christie. Zašto ne bi jedan učenik za lektiru po vlastitom izboru pročitao njezin roman. Učenik bi mogao izabrati neko kraće djelo, a usput bi mu se mogla predložiti i dodatna literatura, npr. o obilježjima kriminalističkog žanra što bi učenik primijenio i uočio na konkretnom primjeru. Slično bi se moglo napraviti i sa znanstvenofantastičnim romanima, ali i nekim drugim žanrovima.

Prijedlog jedne učenice „da se pročita knjiga i pogleda film snimljen prema knjizi pa se analiziraju i usporede dvije umjetnosti“ bio bi vrlo poticajan. Povezivanju književne i filmske umjetnosti u nastavi lektire predložilo je više učenika. Učenici bi samostalno ili u paru izabrali i usporedili djelo i film. Trenutna popularnost *Greške u našim zvijezdama* potaknula bi mnoge učenice na proučavanje toga djela. Povezivanje dviju umjetnosti moglo bi se prenijeti i na neke klasike poput usporedbe romana *Kum* s Coppolinom ekranizacijom.

---

⁸⁸ Protiv „literarnog kiča“ ili „šunda“ piše Grosman izražavajući zabrinutost za djecu koja čitajući trivijalnu književnost oblikuju pojednostavljene obrasce ponašanja, odnosa i stavova kao što se prikazuju u tekstovima. (Usp. Grosman 2010: 109.)

⁸⁹ Solar 2003: 323.

Posebno motiviranim učenicima mogla bi se ponuditi i literatura iz filmologije. Nadalje, obožavatelji pojedinih serija mogli bi usporediti seriju i književni predložak. Tako bi skupina motiviranih učenika mogla pročitati barem jedan opsežan roman iz ciklusa *Pjesma leda i vatre*⁹⁰ i usporediti s pojedinom sezonom svjetski poznatog serijala *Igre prijestolja*. Učenici bi morali pripremiti kraće izlaganje i prenijeti učenicima što su uočili ili spoznali u lektiri po vlastitom izboru.

Ovakav način rada zahtijevao bi veliku pripremu i od nastavnika i učenika, ali i smanjenje cjelokupnog opsega gradiva kao i dovoljan broj sati za provedbu svih ideja uz redovno praćenje ostatka nastavnog programa.

6.3. Kurikularna reforma

Na kraju se moram osvrnuti i na *Kurikularnu reformu*.⁹¹ Iako je provedba *Reforme* upitna iz više razloga (očita je nedovršenost i neusklađenost dokumenata s nastavnom praksom te zbog niza političkih razloga), potrebno je proučiti prijedloge povezane s hrvatskim jezikom i lektinom.

S obzirom na opširnost samoga dokumenta te različite teme i probleme koje otvara, usredotočit ću se samo na prijedlog djela za samostalno čitanje. U *Predmetnom kurikulumu za hrvatski jezik* lektira se nigdje ne spominje tim nazivom, već se govori o djelima „za cjelovito čitanje“. Učenici bi u gimnazijama (prema *Kurikularnoj reformi* srednjoškolsko obrazovanje odvija se u četvrtom ciklusu) godišnje čitali između šest i osam tekstova, a u strukovnim školama između pet i sedam. U gimnazijama bi čitali tri kanonska i tri suvremena djela, od toga jedno djelo učenik mora samostalno odabrati, a u strukovnim školama dva kanonska i tri suvremena. Hrvatski i strani autori trebali bi biti podjednako zastupljeni, kao i proza, poezija⁹² i drama. Nastavnik mora prilagoditi odabir djela svakom razrednom odjelu. Pritom je očit naglasak na suvremenim djelima što sastavljači *Kurikuluma* objašnjavaju time da učenici

---

⁹⁰ U ciklusu *Pjesma leda i vatre* književnika Georgea R. R. Martina dosad je objavljeno šest knjiga. Učenici bi mogli uočiti način oblikovanja romana i serijala te usporediti dvije umjetnosti.

⁹¹ Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik. http://mzos.hr/datoteke/1-Predmetni_kurikulum-Hrvatski_jezik.pdf (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

⁹² Inzistiranje na suvremenoj hrvatskoj poeziji u suprotnosti je s učeničkim interesima. Većina učenika pruža otpor prema poeziji o čemu svjedoči niz istraživanja (Usp. Kermek-Sredanović 1985: 112.; Grakalić-Plenković 2002: 55.). Može se pretpostaviti da predloženi hrvatski pjesnici u učenicima ne bi probudili interes za poezijom.

moraju razviti ljubav za čitanjem i književnošću što je prema njihovu mišljenju jedino moguće suvremenom književnošću.

Prema *Kurikularnoj reformi* nastavnik sam odabire djela i sadržaje koje će podučavati, a za nastavu hrvatskoga jezika kao dodatak stoji *Popis predloženih književnih djela za cjelovito čitanje* uz napomenu da je popis otvoren i nastavnik sam može mijenjati tekstove iz popisa. „Njegov je otvoreni karakter posljedica uvjerenja da su usmjerenost na učenika i profesionalna autonomija učitelja temeljna pretpostavka kvalitetnoga odgoja i obrazovanja.“⁹³

Smanjenje broja lektirnih djela svakako je pozitivan prijedlog, no problematičan je odabir tekstova. Ideja o smanjenju broja lektira i čitanju dva do tri kanonska djela je dobra, no pitanje je i koliko je dobro pretjerano naglašavanje suvremene književnosti. Pregledavajući djela s predloženog popisa nije jasno po kojem su ključu odabirana suvremena djela, a ni koji se točno vremenski period označava kao suvremeni. Cijeli *Kurikulum za hrvatski jezik* je poprilično apstraktan i bez konkretnih sadržajnih područja što se odražava i na sam popis djela za samostalno čitanje. Iako sam mišljenja da se svako književno djelo može proučavati iz različitih aspekata, upitno je jesu li neka djela zaista prikladna za odgojno-obrazovni proces. Npr. romani Ante Tomića kojima je primarni cilj nasmijati čitatelja mogu se zamijeniti i nekim drugim djelima.

Osim toga, nije jasno po kojem su kriteriju birana kanonska djela. Npr. *Na Drini ćuprija*, *Proljeća Ivana Galeba*, cijela zbirka *Pod starim krovovima*⁹⁴ ili Musilov *Čovjek bez osobina* samo su neka od djela koja bi rijetko koji nastavnik učenicima zadao za lektiru. Na prvi se pogled čini kao da su sastavljači išli iz krajnosti u krajnost: učenici bi jedan mjesec čitali Andrićev roman koji bi većini bio prezahtjevan i nezanimljiv, a drugi mjesec Tomićev roman koji bi ih nasmijao i pružio kratkotrajan užitek bez nekog većeg književnog znanja. Zašto se ne bi pokušala naći sredina: djelo koje je poučno s književnoznanstvene strane, ali istovremeno i zanimljivo i blisko učeniku.

Isto tako, očita je predodžba o hrvatskom srednjoškolcu kojemu treba dati zabavno i smiješno suvremeno djelo kako bi uživao u čitanju i književnosti jer za drugo nije sposoban i nema interesa. Učenike ne treba podcjenjivati, a pretjerano inzistiranje na suvremenoj književnosti je nepotrebno. Kao što je vidljivo u anketama, učenici su u gotovo svim

---

⁹³ Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik. http://mzos.hr/datoteke/1-Predmetni_kurikulum-Hrvatski_jezik.pdf (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

⁹⁴ Učenici su u anketama novele iz zbirke *Pod starim krovovima* naveli kao lektire koje su im se najmanje svidjele. Možemo pretpostaviti kako bi tek reagirali da moraju čitati cijelu zbirku.

razredima pisali kako bi htjeli čitati *1984.*, *Anu Karenjinu*, Shakespearea, Dostojevskog, a *Zločin i kazna* im je među omiljenim lektirama. Učenici ne čitaju samo Tomića i Ferića, već pokazuju interes i za kanonskim djelima. Lektira mora osluškivati književne interese učenika, ali isto tako ne treba im nužno nuditi samo zabavu i razonodu koju mogu dobiti i na druge načine i izvan škole koja prije svega ima odgojno-obrazovnu funkciju.

Nadalje, može li se dopustiti da nastavnici u potpunosti sami biraju o kojim će književnim djelima predavati? Koliku autonomiju smiju imati? Pritom svakako treba uzeti u obzir i nedovoljno metodičke naobrazbe i nepripremljenost budućih, ali i sadašnjih nastavnika za takav način rada. Posebno pogubno može biti ako nastavnici vlastitim odabirom djela učenicima nameću svoje interese, stavove ili ideologiju. Nedopustivo je da ne postoji nikakav dogovor ili barem okviran prijedlog obveznih djela.

Iz svega navedenog nameće se zaključak kako bi iz *Kurikuluma* svakako trebalo preuzeti ideju za smanjenjem lektirnih djela, no sve ostalo valjalo bi preispitati, upotpuniti i temeljitije doraditi.

7. Zaključak

Istraživanje provedeno u trima zagrebačkim srednjim školama u četirima razredima pokazalo je kako se odnos učenika prema lektiri razlikuje s obzirom na razred, ali i spol. U svim četirima razredima i trima školama učenice više čitaju lektire od učenika, ali i općenito više čitaju. Učenici se uglavnom za nastavu lektire pripremaju čitanjem djela te pomoćnim sredstvima poput vodiča za lektiru ili mrežnih stranica. Učenici su složni u tome da je broj lektira koje moraju pročitati u jednoj školskoj godini prevelik, a samo pojedinci drže da je premalen. Dok učenici prvih i drugih razreda redovito čitaju lektire, u trećem i četvrtom razredu uočljivo je kako učenički interes pada i sve se manje čita.

Učenici se slažu da je čitanje lektira važno jer upotpunjuje znanja iz hrvatskog jezika i književnosti, ali i omogućuje nove spoznaje. Učenici veliku važnost vide i u tome što čitanje potiče kreativnost i bolje izražavanje. Dakle, učenici su osvijestili važnost čitanja i nastava lektire je za njih svrhovita unatoč tome što su nezadovoljni djelima koja moraju čitati. Bitno je istaknuti da manji broj učenika lektiru ne drži važnom, a u tom mišljenju prevladavaju učenici.

Učenici rado čitaju lektire njima zanimljivog sadržaja, a privući ih mogu i ideje i poruke sadržane u određenom djelu. Od djela ih prije svega odbija nerazumljiv ili arhaičan jezik kako je odgovorilo najviše učenika drugih razreda što je očekivano s obzirom na to da su tada predviđena djela starije hrvatske književnosti. Uz to, nezanimljiv sadržaj ih sprječava u pozitivnom doživljaju djela. S tim u svezi su i djela koja su izdvojili kao lektire koje su im se najviše, odnosno najmanje svidjele. Učenicima se najviše svidio *Lovac u žitu* što su naveli i kao najbolju srednjoškolsku lektiru. Svidjela su im se i djela: *Zločin i kazna*, *Hamlet*, *Život je san*, *Crni mačak*, *Stranac*, *Gospoda Glembajevi* itd. Učenicima su se najmanje svidjela djela starije hrvatske književnosti zbog nerazumljiva jezika te romani *Kiklop* i *Povratak Filipa Latinovicza*.

Učenici bi u nastavi lektire promijenili broj lektira i izbor djela koja moraju pročitati. Pritom su učenice nezadovoljnije djelima, a učenici brojem lektira. Učenici pojedinih razreda, poput četvrtih razreda Upravne škole i drugih razreda opće gimnazije, izdvojili su i način tumačenja i interpretacije što otvara široke mogućnosti istraživanja učeničke recepcije pojedinih nastavnih metoda. Osim toga, učenici bi željeli čitati više suvremenih djela, kao i manje djela starije književnosti. Zanimljivo je i kako bi učenici gimnazija željeli čitati manje djela hrvatskih autora, dok su jedino učenici Upravne škole izrazili interes za njima.

Nadalje, više od polovice učenika svih triju škola pročitao osim lektira barem jednu knjigu godišnje. U čitanju prevladavaju učenice jezične gimnazije, među njima je i najviše onih koje pročitaju više od šest knjiga godišnje, no pokazalo se i kako učenici Upravne škole dosta čitaju. S druge strane, učenici opće gimnazije čitaju najmanje od ispitanih učenika. S ovim upitom u svezi su i učenički prijedlozi o tome što bi voljeli čitati po svom izboru. U odgovorima prevladavaju popularna djela poput serijala *Harry Potter* i *Gospodar prstenova*, a zanimaju ih i druga djela sličnoga žanra. Uz to, učenici pokazuju interes za popularnim ekraniziranim djelima i svjetskim uspješnicama. No, htjeli bi čitati i kanonska djela koja nisu zastupljena u popisu lektire. Tako bi željeli čitati i Austen, Orwella, Fitzgeralda, sestre Brönte itd.

Navedeni rezultati pokazuju kako učenici čitaju lektire i shvaćaju njezinu važnost, no nezadovoljni su djelima koja moraju čitati. Već se dugo govori kako lektiru treba promijeniti, a učenici ističu kako bi voljeli čitati nešto po svom izboru. Broj lektira treba smanjiti, ali i ponuditi učenicima izbor između nekih djela, kao i djelo po vlastitom izboru koje će moći odabrati s obzirom na osobne književne interese. Na taj način učenike će se potaknuti na čitanje, ali i osvijestiti u njima da lektira ne mora biti nešto ozbiljno, dosadno i nerazumljivo. *Kurikularna reforma* u tome je predložila radikalan zaokret koji je ostavio niz otvorenih pitanja i zahtijeva temeljitu doradu. S obzirom na to da je budućnost hrvatskog obrazovanja kao i položaj lektire u nastavi još uvijek otvoreno pitanje, vidjet ćemo hoće li se u obzir uzeti i interesi učenika koje treba prikladno motivirati na čitanje, ponuditi im njima bliska djela, no ne zaboraviti i kanonske tekstove kojima će steći književnopovijesno znanje, ali i razviti svoju estetsku prosudbu.

8. Popis literature

COHEN, Louis, MANION, Lawrence, MORRISON, Keith (2007) *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

GRAKALIĆ-PLENKOVIĆ, Sanja (2002) Književni interesi učenika mlađih razreda gimnazijskog usmjerenja. *Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*. God. 48. Br. 8. Str. 44-57.

GROSMAN, Meta (2010) *U obranu čitanja. Čitatelj i književnost u 21. stoljeću*. Zagreb: Algoritam.

JERKIN, Corinna (2012) Lektira našeg doba. *Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*. LVIII (27). Str. 113-132. Preuzeto s <http://hrcak.srce.hr/84255>

KERMEK-SREDANOVIĆ, Mira (1985) *Književni interesi djece i omladine*. Zagreb: Školske novine.

KOVAČEVIĆ, Manja (1997) *Metodičko-književna motrišta*. Zagreb: Školske novine.

LAZZARICH, Marinko (2001) Interes srednjoškolskih učenika za sadržaje lektire. *Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*. God. 47. Br. 6. Str. 7-15.

LAZZARICH, Marinko (2004) Književnost valja približiti mladima. *Napredak : časopis za pedagošku teoriju i praksu*. God. 145. Str. 84-90.

MUŽIĆ, Vladimir (1999) *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*. Zagreb: Educa.

NOVAKOVIĆ, Goran, MEDIĆ, Igor (2011) Lektira u srednjoškolskoj nastavi hrvatskoga jezika. *Hrvatski : časopis za teoriju i praksu nastave hrvatskoga jezika, književnosti, govornoga i pismenoga izražavanja te medijske kulture* 9 (2). Str. 71-91. Preuzeto s <http://hrcak.srce.hr/157987>

PANDŽIĆ, Vlado (2001) *Hrvatski roman u školi*. Zagreb: Profil International.

PAVLIČIĆ, Pavao (1995) *Rukoljub*. Zagreb: Slon.

PLAVŠIĆ, Marlena, LJUBEŠIĆ, Marko (2009) Književni interesi mladeži (na području Istarske i Primorsko-goranske županije). *Metodički obzori : časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu*. 4, 1-2 (7-8), Str. 125-142. Preuzeto s <http://hrcak.srce.hr/45758>

ROSANDIĆ, Dragutin (2005) *Metodika književnoga odgoja*. Zagreb: Školska knjiga.

SABOLOVIĆ-KRAJINA, Dijana (1989) Neki aspekti čitalačke kulture mladih. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. God. 32. Str. 71-94.

SOLAR, Milivoj (2003) *Povijest svjetske književnosti*. Zagreb: Golden marketing.

TURK, Marko (2014) Predložak za analizu (pedagoškog) problema iz perspektive teorija odgoja: primjer školske lektire. *Školski vjesnik : časopis za pedagoška i školska pitanja*. 63 (1-2). Str. 163-180. Preuzeto s <http://hrcak.srce.hr/123997>

ZALAR, Diana (2009) Čitanje danas ili kako zavarati neprijatelja. U: *Čitanje – obaveza ili užitek*. Uredila: Ranka Javor. Str. 9-20. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.

GFK istraživanju o tržištu knjiga u Republici Hrvatskoj 2016. https://issuu.com/modernavremena/docs/gfk_-_istra_ivanje_tr_i_ta_knjig (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

Ispitni katalog za državnu maturu u školskoj godini 2015./2016. Hrvatski jezik. <https://www.ncvvo.hr/wp-content/uploads/2015/08/HRVATSKI-2016.pdf> (Pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

Nastavni program za Hrvatski jezik za gimnazije. http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/gimnazije/obvezni/hrvatski.pdf (Pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

Nastavni program za Hrvatski jezik za četverogodišnje strukovne škole. http://dokumenti.ncvvo.hr/Nastavni_plan/strukovne/hrvatski-4-4-3-3.pdf (Pristupljeno 31. kolovoza 2016.)

Popis lektire za osnovne škole. <http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-mlade/lektira/popis-lektire-za-osnovne-skole/1680> (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik. http://mzos.hr/datoteke/1-Predmetni_kurikulum-Hrvatski_jezik.pdf (Pristupljeno 2. rujna 2016.)

9. Sažetak

U radu se iznose rezultati anketa provedenih u trima zagrebačkim srednjim školama među učenicima svih četiriju razreda. Istraživanje je ispitalo stav učenika prema nastavi lektire i obveznim lektirnim djelima, kao i njihove čitateljske navike i književne interese. Rezultati su pokazali da učenici čitaju lektire, drže ih važnima za svoje obrazovanje, no htjeli bi smanjiti broj lektira u jednoj školskoj godini te promijeniti popis djela koja čitaju. Učenicima se sviđaju djela sa zanimljivom radnjom, a čitanje im otežava nerazumljiv jezik. Učenici bi željeli čitati djela koja su primjerena njihovoj dobi, ali i djela od kanonske važnosti za hrvatsku i svjetsku književnost te kulturu. Istraživanje je pokazalo kako učenice više čitaju od učenika te da se interes za lektirama i čitanjem smanjuje što su učenici stariji. Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti kako je nužno smanjiti broj lektira u jednoj školskoj godini, ali i ponuditi učenicima izbornost u čitanju lektira kako bi prema svojim književnim interesima odabrali djela i bili motiviraniji za čitanje.

Ključne riječi: čitanje, istraživanje, književni interesi, slobodan izbor lektire, srednjoškolska lektira

Key words: reading, high school's assigned readings, literary interests, personal reading assignments, survey

10. Prilozi

10.1. Anketni listić

Istraživanje o učeničkim stavovima o lektiri

Anketa je anonimna. Sastoji se od pitanja na zaokruživanje (zaokružite odgovor s kojim se najviše slažete, a u nekim pitanjima možete zaokružiti više odgovora) i pitanja u kojima se traži naslov djela.

Spol: M/Ž

1. Za sate lektire pripremate se:
  - a. čitanjem lektire
  - b. čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)
  - c. čitanjem drugih izvora o lektiri
  - d. ne pripremam se za sat lektire
2. Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?
  - a. sva
  - b. većinu (2 – 3 nisam)
  - c. manjinu (2 – 3 jesam)
  - d. nijedno
3. Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:
  - a. prevelik
  - b. premalen
  - c. ni prevelik ni premalen
4. Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?
  - a. 0
  - b. 1 – 3
  - c. 4 – 6
  - d. više od 6
5. Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)
  - a. upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti
  - b. za dobivanje dobre ocjene
  - c. potiče kreativnost i bolje izražavanje
  - d. stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe
  - e. čitanje lektira nije važno
  - f. ne znam
6. Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?

---
7. Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?

---

8. Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?

---

9. Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)

- a. zanimljive radnje i likova
- b. jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu
- d. zanimljiva stila kojim su pisane
- e. nijedna lektira mi se nije svidjela
- f. nešto drugo: _____

10. Neke lektire vam se nisu svidjele zbog...

(možete zaokružiti više odgovora)

- a. nerazumljiva ili arhaična jezika
- b. nezanimljiva sadržaja
- c. ideja i poruka sadržanih u djelu
- d. dužine (preopširne su)
- e. sve lektire su mi se svidjele
- f. nešto drugo: _____

11. Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)

- a. popis lektire (izbor djela koja se čitaju)
- b. broj lektira u jednoj školskoj godini
- c. način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu
- d. način ocjenjivanja
- e. ništa ne bih promijenio
- f. nešto drugo: _____

12. U obveznoj lektiri željeli biste čitati:

(možete zaokružiti više odgovora)

- a. više suvremenih djela
- b. više djela iz starije književnosti
- c. manje djela iz starije književnosti
- d. više djela hrvatskih autora
- e. manje djela hrvatskih autora
- f. ne znam
- g. nešto drugo: _____

13. Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?

- a. nijednu
- b. 1 – 2
- c. 3 i više

14. Lektire po vlastitom izboru:

- a. bile bi poticajnije za čitanje od obveznih
- b. bile bi jednako poticajne kao i obvezne
- c. bile bi manje poticajne od obveznih
- d. ne bi me potaknule na čitanje
- e. ne znam

15. Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?

- a. obvezne lektire
- b. obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru
- c. lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)
- d. ne znam

16. Što biste po svom izboru čitali za lektiru?

- a. suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti
- b. djelo koje se spominju u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire
- c. i jedno i drugo
- d. ne znam

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):

10.2. Statistički prikaz ankete

10.2.1. Opća gimnazija

1) Prvi razredi

M = 38, Ž = 94

N = broj učenika

Tablica 1.

Za sate lektire pripremate se:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	10	26.32	20	21.28
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	19	50	61	64.9
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	9	23.69	20	21.28
d) ne pripremam se za sat lektire	3	7.89	1	1.06

Tablica 2.

Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	9	23.68	19	20.21
b) većinu (2 – 3 nisam)	15	39.47	55	58.51
c) manjinu (2 – 3 jesam)	13	34.21	21	22.34
d) nijedno	1	2.63	0	0

Tablica 3.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	22	57.89	55	58.51
b) premalen	0	0	1	1.06
c) ni prevelik ni premalen	15	39.47	38	40.43

Tablica 4.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	19	50	22	23.4
b) 1 - 3	12	31.58	44	46.81
c) 4 - 6	5	13.16	15	15.96
d) više od 6	2	5.26	13	13.83

Tablica 5.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	18	47.37	38	40.43
b) za dobivanje dobre ocjene	11	28.95	24	25.53
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	21	55.26	43	45.75
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	17	44.74	48	51.06
e) čitanje lektira nije važno	2	5.26	4	4.26
f) ne znam	1	2.63	4	4.26

Tablica 6.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?		Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?		Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	
	M		M		M	
	N	%	N	%	N	%
Lovac u žitu	18	47.37	1	2.63	17	44.74
Ilijada	3	7.9	6	15.79	-	-
Antigona	3	7.9	2	5.26	5	13.16
Cvijet s raskršća	2	5.26	-	-	-	-
Odiseja	2	5.26	1	2.63	1	2.63
Kralj Edip	2	5.26	3	7.9	1	2.63
Kako je Potjeh tražio istinu	1	2.63	-	-	-	-
Zlatarovo zlato	1	2.63	7	18.42	4	10.53
Škrtac	1	2.63	2	5.26	-	-
Skup	1	2.63	7	18.42	-	-
Dobri duh Zagreba	1	2.63	-	-	1	2.63
Okovani Prometej	1	2.63	1	2.63	-	-
Elektra	-	-	4	10.53	-	-
Ekvinocij	-	-	3	7.9	-	-
U glib	-	-	1	2.63	-	-
„ne znam“/ bez odgovora	2	5.26	2	5.26	8	21.05
„sve ostale“	-	-	1	2.63	-	-

Tablica 7.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?		Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?		Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	
	Ž		Ž		Ž	
	N	%	N	%	N	%
Lovac u žitu	50	53.19	2	2.13	44	46.81
Škrtac	12	12.77	-	-	7	7.45
Antigona	7	7.45	2	2.13	7	7.45

<i>Kralj Edip</i>	7	7.45	1	1.06	5	5.32
<i>Zlatarovo zlato</i>	6	6.38	20	21.28	3	3.19
<i>Cvijet s raskršća</i>	5	5.32	-	-	2	2.13
<i>Elektra</i>	4	4.26	4	4.26	5	5.32
<i>Dobri duh Zagreba</i>	3	3.19	-	-	2	2.13
<i>Odiseja</i>	2	2.13	12	12.77	1	1.06
<i>Ilijada</i>	2	2.13	21	22.34	3	3.19
<i>Ekvinocij</i>	2	2.13	21	22.34	1	1.06
<i>Okovani Prometej</i>	1	1.06	5	5.32	1	1.06
<i>Skup</i>	1	1.06	14	14.89	-	-
<i>Gost</i>	-	-	2	2.13	-	-
<i>„ne znam“/ bez odgovora</i>	-	-	1	1.06	18	19.15
<i>„sve ostale“</i>	-	-	1	1.06	-	-

Tablica 8.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>zanimljive radnje i likova</i>	29	76.32	76	80.85
b) <i>jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)</i>	5	13.16	16	17.02
c) <i>ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	15	39.47	40	42.55
d) <i>zanimljiva stila kojim su pisane</i>	7	18.42	14	14.89
e) <i>nijedna lektira mi se nije svidjela</i>	3	7.9	3	3.19
f) <i>nešto drugo</i>	2	5.26	6	6.38

f) nešto drugo: M – ideje i pouke; smiješne su;

Ž – doživljaja života u posve drugom vremenu i razdoblju; radnju mogu usporediti sa svojim životom; lako se čitaju, nemaju arhaizama; ljubav; napetost; razumljiv jezik

Tablica 9.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>nerazumljiva ili arhaična jezika</i>	33	86.84	83	88.3
b) <i>nezanimljiva sadržaja</i>	24	63.16	71	75.53
c) <i>ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	2	5.26	10	10.64
d) <i>dužine (preopširne su)</i>	21	55.26	42	44.68
e) <i>sve lektire su mi se svidjele</i>	2	5.26	0	0
f) <i>nešto drugo</i>	0	0	3	3.19

f) nešto drugo: Ž – nezanimljiv način pisanja; nisu prilagođene našoj dobi; prezahtjevne za čitanje;

nisu zanimljive; dosadne i prestare

Tablica 10.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	23	60.53	57	60.64
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	22	57.9	39	41.49
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	4	10.53	19	20.21
d) način ocjenjivanja	15	13.16	24	25.53
e) ništa ne bih promijenio	4	10.53	11	11.7
f) nešto drugo	0	0	6	6.38

f) nešto drugo: Ž – ostavila bih djela bitna zbog opće kulture, a ostatak bih stavila nešto što je zanimljivo učenicima; profesoricu + da nas ne uče samo činjenice; više grupnog rada; modernije i prilagođeno našim godinama

Tablica 11.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	28	73.68	68	72.34
b) više djela iz starije književnosti	1	2.63	6	6.38
c) manje djela iz starije književnosti	17	44.74	34	36.17
d) više djela hrvatskih autora	5	13.16	8	8.51
e) manje djela hrvatskih autora	10	26.32	18	19.15
f) ne znam	4	10.53	5	5.32
g) nešto drugo	4	10.53	3	3.19

g) nešto drugo: M – nemam ništa protiv trenutnog popisa; nerealno i fantastično, fikcija; nešto što bi nam pomoglo u daljnjem životu; više stranih autora
 Ž – više bitnih djela, razolikih djela, da nas potiču na razmišljanje i vlastiti doživljaj djela; razumljiva, ali poučna djela; svega po malo

Tablica 12.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	24	63.16	53	56.38
b) 1 - 2	11	28.95	23	24.47
c) 3 i više	3	7.9	17	18.04

Tablica 13.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	25	65.79	65	69.15

b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	5	13.16	7	7.45
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	3	7.9	10	10.64
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	2	5.26	5	5.32
e) <i>ne znam</i>	3	7.9	7	7.45

Tablica 14.

Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	3	7.9	12	12.77
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	5	13.16	14	14.89
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	25	65.79	62	65.96
d) <i>ne znam</i>	6	15.79	8	8.51

Tablica 15.

Što biste po svom izboru čitali za lektiru?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	24	63.16	55	58.51
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	3	7.9	8	8.51
c) <i>i jedno i drugo</i>	6	15.79	17	18.08
d) <i>ne znam</i>	5	13.16	14	14.89

Tablica 16.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M			Ž	
	N	%		N	%
Harry Potter	7	18.42	Harry Potter	9	9.57
Hobit	6	15.79	Mi djeca s kolodvora Zoo	7	7.45
Gospodar prstenova	5	13.16	Igre gladi	6	6.38
Igra prijestolja	4	10.53	Greška u našim zvijezdama, J. Green	5	5.32
50 nijansi sive	3	7.9	Dnevnik Pauline P.; 50 nijansi sive	4	4.26
1984; Čudnovate zgode šegrta Hlapića; bajke; Gola istina	2	5.26	Trinaest razloga, J. Asher; Trilogija Različita; Grička vještica; djela A. Christie; djela J. Greena; Gospodar prstenova; Hobit; djela hrvatskih autora	2	2.13
Potraži me ispod duge, B. Jan; Pisma starijeg đavla mlađem, C. S. Lewis; Da Vinci jev kod; Robinson Crusoe; Kronike iz Narnije; djela Tada Williamsa; Sportske novosti, Autoklub;	1	2.63	Tajna krvavog mosta; Biblija NZ; Pjesma leda i vatre; Dječak u prugastoj pidžami, J. Boyne; Judita, M. Marulić; Gregov dnevnik; Charliejev svijet, S. Chbosky;	1	1.06

<p><i>Koraljna vrata; Rat i mir; Idiot; Ana Karenjina; Dom gospođice Peregrine za čudnovatu djecu; Metro 2033; Winnetou; Idi pa vidi, S. Femenić; djela R. Kiyosakija; Profesorica iz snova, M. Gavran; „romani“; „kriminalistički romani“, „ZF romani“; „djela s filozofskim i općeljudskim temama, djela s psihološkom karakterizacijom“</i></p>			<p><i>Bilježnica, N. Sparks; Dom gospođice Peregrine za čudnovatu djecu, R. Riggs; Trilogija o Trilima, A. Hocking; Kad jaganjci utihnu; Diary of an Oxygen Thief; Fahrenheit 451, R. Bradbury; Rumpunč, E. Leonard; Leš u biblioteci, A. Christie; Romeo i Julija; Šifra kineske kornjače, M. Kopjar; Hekatina škola, R. Hawkins; Hrana za mir, W. Tuttle; Hotel Bertram, A. Christie; Put soli, J. Johnson; Alkemičar; Kafka na žalu; Pokušaj zaboraviti, M. Gavran, Dnevnik Anne Frank; Pepeljuge, K. Ohlsson; Slatke male lažljivice, S. Shepard; Kradljivica knjiga; „klasici suvremene književnosti“; „knjige primjerene nama; likovi naše dobi s našim načinom razmišljanja“; „psihološke knjige“; „svejedno“</i></p>	
--	--	--	--	--

2) Drugi razredi

M = 42, Ž = 108

Tablica 17.

Za sate lektire pripremate se:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	3	7.14	16	14.82
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	21	50	64	59.26
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	11	26.19	25	23.15
d) ne pripremam se za sat lektire	7	16.67	6	5.56

Tablica 18.

Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	8	19.05	14	12.96
b) većinu (2 – 3 nisam)	13	30.95	56	51.85
c) manjinu (2 – 3 jesam)	17	40.48	34	31.48
d) nijedno	4	9.52	3	2.78

Tablica 19.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	26	61.9	73	67.59
b) premalen	0	0	0	0
c) ni prevelik ni premalen	16	38.1	35	32.41

Tablica 20.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	14	33.3	27	25
b) 1 - 3	18	42.86	46	42.59
c) 4 - 6	6	14.29	18	16.67
d) više od 6	4	9.52	16	14.82

Tablica 21.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	19	45.24	36	33.34
b) za dobivanje dobre ocjene	7	16.67	26	24.07

c) <i>potiče kreativnost i bolje izražavanje</i>	12	28.57	51	47.23
d) <i>stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe</i>	13	30.95	29	26.85
e) <i>čitanje lektira nije važno</i>	7	16.67	12	11.2
f) <i>ne znam</i>	3	7.14	6	5.56

Tablica 22.

	<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?</i>				<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?</i>			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Božanstvena komedija (Pakao)</i>	7	16.67	13	12.04	-	-	-	-
<i>Dubravka</i>	-	-	4	3.7	9	21.43	19	17.59
<i>Dundo Maroje</i>	7	16.67	9	8.33	8	19.05	40	37.04
<i>Judita</i>	-	-	1	0.93	4	9.52	17	15.74
<i>Život je san</i>	6	14.29	36	33.33	4	9.52	4	3.7
<i>Hamlet</i>	4	9.52	15	13.89	2	4.76	-	-
<i>Škrtac</i>	4	9.52	5	4.63	1	2.38	2	1.85
<i>Dekameron</i>	3	7.14	1	0.93	1	2.38	-	-
<i>Novela od Stanca</i>	3	7.14	2	1.85	-	-	-	-
<i>Suze sina razmetnoga</i>	3	7.14	3	2.78	2	4.76	4	3.7
<i>San ivanjske noći</i>	-	-	2	1.85	1	2.38	-	-
<i>Robinja</i>	-	-	1	0.93	-	-	1	0.93
<i>Skup</i>	-	-	-	-	-	-	3	2.78
<i>Osman</i>	-	-	-	-	-	-	2	1.85
<i>Kralj Edip</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.93
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	3	7.14	7	6.48	5	11.91	6	5.56
<i>„nijedna“</i>	2	4.76	13	12.04	-	-	2	1.85
<i>„većina“/ „sve ostale“</i>	-	-	-	-	5	11.91	8	7.41
<i>„sve na dubrovačkom“</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.93
<i>„sve Držićevo“</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.93

Tablica 23.

Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Lovac u žitu</i>	19	45.24	<i>Lovac u žitu</i>	52	48.15
<i>Život je san</i>	4	9.52	<i>Hamlet</i>	10	9.26
<i>„ne znam“/ bez odgovora</i>	4	9.52	<i>Antigona</i>	8	7.41
<i>Hamlet</i>	3	7.14	<i>„nijedna“</i>	7	6.48
<i>Ilijada</i>	3	7.14	<i>„ne znam“/ bez odgovora</i>	6	5.56
<i>Gost</i>	3	7.14	<i>Život je san</i>	6	5.56
<i>Škrtac (Molière)</i>	2	4.76	<i>Božanstvena komedija (Pakao)</i>	4	3.7
<i>Dekameron; Kako je Potjeh tražio istinu; Odiseja; Okovani Prometej; Zlatarovo zlato</i>	1	2.38	<i>Dundo Maroje</i>	3	2.78
			<i>Cvijet s raskršća; Skup; U glib; Zlatarovo zlato</i>	2	1.85
			<i>Ilijada; San ivanjske noći; Ekvinocij; Novela od Stanca; Gost; Dekameron; Judita, Dubravka; grčke tragedije; „sve su mi podjednako dobre“; „bit će u trećem razredu jer najviše volim to razdoblje književnosti“</i>	1	0.93

Tablica 24.

Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	33	78.57	70	64.82
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	5	11.9	8	7.41
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	13	30.95	48	44.45
d) zanimljiva stila kojim su pisane	6	14.29	6	5.56
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	3	7.14	7	6.48
f) nešto drugo	3	7.14	8	7.41

f) nešto drugo: M - uvid u ponašanje i dogme ljudi iz prošlosti; blisko životu mladih; razumljiva jezika

Ž - duhovito su napisane; kratke su; navele su me na dublje promišljanje o nekoj temi; pišćeva stila; lagane su za čitati; kratkoća i razumljiv jezik; jednostavnije su pisane

Tablica 25.

Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%

a) nerazumljiva ili arhaična jezika	39	92.86	103	95.37
b) nezanimljiva sadržaja	31	73.81	72	66.67
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	3	7.14	7	6.48
d) dužine (preopširne su)	15	35.71	42	38.89
e) sve lektire su mi se svidjele	1	2.38	0	0
f) nešto drugo	2	4.76	1	0.93

f) nešto drugo: M - političke nastrojenosti;
Ž – prevelikih digresija

Tablica 26.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	29	69.05	87	80.56
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	19	42.24	55	50.93
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	12	28.57	25	23.15
d) način ocjenjivanja	11	26.19	21	19.45
e) ništa ne bih promijenio	5	11.9	1	0.93
f) nešto drugo	3	7.14	3	2.78

f) nešto drugo: M - predetaljno obrađujemo; predetaljno obrađujemo; bez provjera čitanosti

Ž - više sati za lektire; manje djela istih (hrvatskih) autora; da nema provjere čitanosti

Tablica 27.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	34	80.95	76	70.37
b) više djela iz starije književnosti	3	7.14	4	3.7
c) manje djela iz starije književnosti	15	35.71	50	46.3
d) više djela hrvatskih autora	7	16.67	7	6.48
e) manje djela hrvatskih autora	11	26.19	24	22.23
f) ne znam	4	9.52	6	5.56
g) nešto drugo	0	0	2	1.85

g) nešto drugo: Ž - više djela iz 20. i 21. st. i više djela istih autora; više modernih djela

Tablica 28.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%

a) nijednu	29	69.05	76	70.37
b) 1 - 2	7	16.67	21	19.45
c) 3 i više	5	11.9	8	7.41

Tablica 29.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	27	64.29	78	72.23
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	1	2.38	8	7.41
c) bile bi manje poticajne od obveznih	1	2.38	1	0.93
d) ne bi me potaknule na čitanje	8	19.05	10	9.26
e) ne znam	5	11.9	10	9.26

Tablica 30.

Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) obvezne lektire	7	16.67	7	6.48
b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru	6	14.29	14	12.96
c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)	24	57.14	74	68.52
d) ne znam	5	11.9	11	10.19

Tablica 31.

Što biste po svom izboru čitali za lektiru?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti	23	57.76	55	50.93
b) djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire	7	16.67	8	7.41
c) i jedno i drugo	5	11.9	33	30.56
d) ne znam	8	19.05	12	11.1

Tablica 32.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M			Ž	
	N	%		N	%
Pjesma leda i vatre	5	11.91	Harry Potter	11	10.19
Harry Potter; Gospodar prstenova	4	9.52	Gospodar prstenova	6	5.56
Igre gladi; 50 nijansi sive	3	7.14	Mi djeca s kolodvora Zoo; 50 nijansi sive	4	3.7
Gola istina; Moja borba; Don Quijote	2	4.76	Hobit	3	2.78
Lovac u žitu; Kroz pustinju i prašumu; Biblija; Otkrivenje (Biblija); Hobit; Gregov dnevnik; Luda od straha, J. Frey; Mali princ; Ante Pavelić i ustaše, B. Krizman; Osnove automehaničarstva, Održavanje vrta; Ježurka Ježić; 12 godina ropstva; Metro 2033; Rat i mir ; Dr. No; Hurinova djeca; Pripovijest iz opasnih predjela; „romani koji su predložci za filmove“; kriminalistički romani; „pustolovni i avanturistički romani“	1	2.38	Veliki Gatsby; Dnevnik Anne Frank; Tri metra iznad neba, F. Moccia; Greška u našim zvijezdama; Kradljivica knjiga	2	1.85
			Ana Karenjina; Ponos i predrasude; Gospođa Bovary; Kum; Baletne papučice; Ako ostanem, G. Forman; Bez kompromisa, M. Wild; Devet priča, Salinger; Petar Pan; Lovac u žitu; Hamlet; Robinson Crusoe; A. Christie – Poirot; A. Christie; Z. Ferić; C. Ahern; P. Coelho; Lucy u oblacima, P. Toon; Ubiti pticu rugalicu; TračERICA; Nova zemlja: osvješćivanje životne svrhe, E. Tolle; Zločin i kazna; One misle da smo male, J. Matanović; Krpa, K. Keplinger; Grad lopova, D. Beinoff; Žena vremenskog putika; Bogati otac, siromašni otac; Oluja, Shakespeare; Pale sam na svijetu; Charlie i tvornica čokolade, R. Dahl; Biblija; Igre gladi; J. Green; Sumrak saga; D. Brown; Tajna krvavog mosta; Posrnuli anđeli; „suvremene knjige s dobrim porukama“; „knjige bez arhaična jezika“; „suvremena djela u kojima je jezik razumljiviji srednjoškolskoj dobi; „zanimljiva i razumljiva lektira koja nema 300 str. jer imamo previše za učenje i ne stignemo čitati lektire (zato čitamo kratke sadržaje na internetu)“; „ne bih htjela čitati lektire“; „suvremeni hrvatski autori sa zanimljivim i razumljivim sadržajem“	1	0.93

3) Treći razredi

M = 47, Ž = 110

Tablica 33.

Za sate lektire pripremate se:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	9	19.15	19	17.27
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	16	34.04	70	63.64
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	13	27.66	14	12.73
d) ne pripremam se za sat lektire	12	25.53	9	8.18

Tablica 34.

Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	4	8.51	17	15.45
b) većinu (2 – 3 nisam)	15	31.92	60	54.55
c) manjinu (2 – 3 jesam)	24	51.06	31	28.18
d) nijedno	4	8.51	2	1.82

Tablica 35.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	37	78.72	75	68.18
b) premalen	0	0	0	0
c) ni prevelik ni premalen	10	21.28	35	31.82

Tablica 36.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	26	55.32	14	12.73
b) 1 - 3	16	34.04	49	44.55
c) 4 - 6	1	2.13	19	17.27
d) više od 6	4	8.51	28	25.45

Tablica 37.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	18	38.3	46	41.82

b) za dobivanje dobre ocjene	9	19.15	18	16.36
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	18	38.3	62	56.36
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	16	34.04	49	44.55
e) čitanje lektira nije važno	8	17.02	11	10
f) ne znam	8	17.02	6	5.45

Tablica 38.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Zločin i kazna</i>	9	19.15	45	40.91	7	14.89	4	3.64
<i>Crni mačak</i>	8	17.02	13	11.82	1	2.13%	3	2.73
<i>Kabanica</i>	7	14.89	3	2.73	-	-	-	-
<i>U registraturi</i>	5	10.64	9	8.18	5	10.64	15	13.64
<i>Razbojnici</i>	4	8.51	3	2.73	-	-	5	4.55
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	4	8.51	1	0.91	8	17.02	3	2.73
<i>Gospođa Bovary</i>	2	4.26	2	1.82	7	14.89	10	9.1
<i>Evgenij Onjegin</i>	2	4.26	1	0.91	1	2.13	11	10
<i>Thérèse Raquin</i>	2	4.26	13	11.82	-	-	1	0.91
<i>Otac Goriot</i>	2	4.26	11	10	5	10.64	2	1.82
<i>Ana Karenjina</i>	1	2.13	3	2.73	-	-	1	0.91
<i>Patnje mladog Werthera</i>	1	2.13	4	3.64	2	4.26	5	4.55
<i>Smrt Smail-age Čengića</i>	1	2.13	-	-	1	2.13	6	5.45
<i>„nijedna“</i>	1	2.13	2	1.82	1	2.13	1	0.91
<i>Tena</i>	1	2.13	11	10	-	-	4	3.64
<i>Junak našeg doba</i>	1	2.13	2	1.82	-	-	1	0.91
<i>Pod starim krovovima</i>	-	-	-	-	4	8.51	12	10.9
<i>Lovčevi zapisi (Špan, Šuma i stepa)</i>	-	-	-	-	3	6.38	14	12.73
<i>„sve ostale“</i>	-	-	-	-	2	4.26	2	1.82
<i>Posljednji Stipančići</i>	-	-	-	-	-	-	6	5.45
<i>Prijan Lovro</i>	-	-	-	-	-	-	8	7.27
<i>„djela hrvatski autora“</i>	-	-	-	-	-	-	2	1.82

Tablica 39.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Lovac u žitu</i>	13	27.66	<i>Zločin i kazna</i>	31	28.18
<i>Ilijada</i>	5	10.64	<i>Lovac u žitu</i>	27	24.55
<i>Hamlet; Zločin i kazna; Crni mačak; Zlatarovo zlato; „ne znam“ / bez odgovora</i>	3	6.38	<i>Crni mačak</i>	11	10
<i>Antigona; U registraturi; Thérèse Raquin; Otac Goriot</i>	2	4.26	<i>Antigona; Thérèse Raquin</i>	6	5.45
<i>Dekameron; Evgenij Onjegin; Smrt Smail-age Čengića; U glib; Gost; Okovani Prometej; Odiseja</i>	1	2.13	<i>Božanstvena komedija</i>	5	4.55
			<i>Zlatarovo zlato; Patnje mladog Werthera; „ne znam“ / bez odgovora; Ana Karenjina</i>	4	3.64
			<i>Hamlet; U registraturi; Odiseja</i>	3	2.73
			<i>Otac Goriot</i>	2	1.82
			<i>Dekameron; Suze sina razmetnoga; Razbojnici; Gospođa Bovary; Tena; Ilijada; Život je san; „nijedna“; Evgenij Onjegin; San ivanjske noći; Junak našeg doba; Posljednji Stipančići</i>	1	0.91

Tablica 40.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Gospodar prstenova; Harry Potter; Moja borba</i>	5	10.64	<i>Harry Potter</i>	16	14.55
<i>Gola istina</i>	4	8.51	<i>Gospodar prstenova</i>	9	8.18
<i>Hobit</i>	3	6.38	<i>Grička vještica</i>	6	5.45
<i>Pjesma leda i vatre; Jo Nesbø; 50 nijansi sive</i>	2	4.26	<i>Hobit; Kradljivica knjiga</i>	5	4.55
<i>Kome zvono zvoni; 1001 noć; Krivotvoreni kupon; Emil i detektivi; Priče iz davnina; Petar Pan; biografija Mikea Tysona; Pinokio; Ciklus Percy Jackson i Olimpijci, R. Riordan; Snjeguljica; The Red Pyramid, R. Riordan; Veliki Gatsby; Umijeće ratovanja; Greška u našim zvijezdama; Strah i prezir u Las Vegasu, H. S. Thompson; A visual journey, Ed Sheeran; Jules Verne; Ples zrcala, L. McMaster Bujold; Biblija; Vatra nad dubinom, V. Vinge; Vodič kroz Galaksiju za autostopere, D. Adams; Nebeski gospodari, J. Brosnan; Šišmiš, Jo Nesbø; „djela nezapadnih književnosti“; povijesne knjige; biografije poznatih svjetskih vođa; „više djela iz antičkog razdoblja“; knjige u kojima je naglasak na radnji, a ne na opisima“</i>	1	2.13	<i>Greška u našim zvijezdama</i>	4	3.64
			<i>Pjesma leda i vatre; Idiot; Koliba; J. Green</i>	3	2.73
			<i>Ponos i predrasude; Ispričat ću ti priču, J. Bucay; Prohujalo s vihorom; Jadnici; Sherlock Holmes</i>	2	1.82
			<i>Ana Karenjina; Frankenstein; Igre gladi; Vampirski dnevnik; Delirij, C. Oliver; Let iznad kukavičjeg gnijezda; Grad od pepela, C. Clare; Ljubav u doba kokaina; „djela koja su bliža nama mladima i s kojima se možemo poistovjetiti“; „knjige primjerene uzrastu“; Romeo i Julija; Prokleta avlija; Mi djeca s kolodvora Zoo; Bludni sin, Bukowski; Nepodnošljiva lakoća postojanja; Četverored, Aralica: Cijena obraćenja, J. Fabelle; Henry Miller; Otok; Djevojka u vlaku; D. Brown; Oksa Pollock; 1984; Put susreta; Što je muškarac bez brkova; Raj zaista postoji; Sjena vjetra; 1000 dana proljeća; „više stranih autora“; Stupovi zemlje; Endimion proljetni; Gregov dnevnik; „djela koja danas smatram općom kulturom“; „povijesna fikcija“; „da se pročita knjiga i pogleda film snimljen prema knjizi pa se analiziraju i usporede dvije umjetnosti“; kriminalistički i SF romani; Dječak u prugastoj pidžami; Tajna povijest svijeta; Nula; Robinja; Čuvarica sestre svoje; Quo vadis; Djevojka s biserima; Ben hur; Na Drini ćuprija; Pomrčina sunca; Petar Pan; Božanstvena komedija; Faust; Rat i mir; „više Shakespearovih djela“; Kabanica; Hamlet</i>	1	0.91

Tablica 41.

Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	40	85.11	98	89.1
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	5	10.64	7	6.36
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	15	31.92	65	59.1
d) zanimljiva stila kojim su pisane	6	12.77	26	22.73
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	4	8.51	1	0.91
f) nešto drugo	2	4.26	5	4.55

f) nešto drugo: M - stimulirajuća pitanja koja tjeraju na razmišljanje

Ž - činjenice o svijetu koje su mi prenijele; zanimljivih obrata; knjige u 1. licu i pisane u slengu; činjenica da su uopće zanimljive, a na popisu su obveznih lektira; nisam čitala lektire

Tablica 42.

Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	38	80.85	90	81.82
b) nezanimljiva sadržaja	36	76.6	96	87.27
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	1	2.13	14	12.73
d) dužine (preopširne su)	27	57.45	56	50.91
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	3	2.73
f) nešto drugo	4	8.51	7	6.36

f) nešto drugo: M - nedostatak umjetničke vrijednosti; predugo su; ne da mi se čitati

Ž - ne sviđa mi se ideja i uloga književnosti u naturalizmu i realizmu; duga štiva koja se sporo čitaju, pisana nerazumljivo čak i na hrvatskom (prevodim prijevod); nemaju smisla, dosadne su i nerazumljive (nećemo trebati koristiti te riječi i ne upotpunjuju nam vokabular ako ih ne možemo ni zapamtiti); besmislene su; Šenoa nije pisac; nebitne stvari poput naširokog opisivanja; nezanimljive radnje

Tablica 43.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	30	63.83	79	71.82
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	33	70.21	60	54.55

c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	6	12.77	26	23.64
d) način ocjenjivanja	13	27.66	14	12.73
e) ništa ne bih promijenio	4	8.51	9	8.18
f) nešto drugo	2	4.26	6	5.45

f) nešto drugo: M - svima 5 iz lektire

Ž - neke su preduge, trebalo bi raditi na ulomcima; da djela ne čitamo u originalnom obliku, već prevedena na standardni jezik; prevesti na standardni jezik; popis lektire u kojem nema izbora i koji nije podložan promjenama; neke dijelove lektira bismo trebali zajedno na satu čitati i interpretirati (pokazati da je pročitano razumljivo); da čitanje bude izborno; profesoricu

Tablica 43.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	29	61.7	85	77.27
b) više djela iz starije književnosti	4	8.51	7	6.36
c) manje djela iz starije književnosti	12	25.53	31	28.18
d) više djela hrvatskih autora	5	10.64	8	7.27
e) manje djela hrvatskih autora	12	25.53	27	24.55
f) ne znam	9	19.15	7	6.36
g) nešto drugo	5	10.64	4	3.64

g) nešto drugo: M - knjige za plažu; suvremena kriminalistička djela; nešto zanimljivo; povijesne knjige

Ž - podjednak broj stranih i hrvatskih autora, ali sadržaj prilagođen našoj dobi i interesima; ono što sami odaberemo; Hugovi „Jadnici“ bi trebali biti lektira; knjige po izboru

Tablica 44.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	35	74.47	73	66.36
b) 1 - 2	7	14.89	19	17.27
c) 3 i više	5	10.64	18	16.36

Tablica 45.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	29	61.7	81	73.64
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	2	4.26	4	3.64

c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	4	8.51	8	7.27
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	7	14.89	8	7.27
e) <i>ne znam</i>	5	10.64	9	8.18

Tablica 46.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	10	21.28	5	4.55
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	4	8.51	29	26.36
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	27	57.45	70	63.64
d) <i>ne znam</i>	7	14.89	6	5.45

Tablica 47.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	18	38.3	51	46.36
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	6	12.77	13	11.82
c) <i>i jedno i drugo</i>	10	21.28	37	33.64
d) <i>ne znam</i>	10	21.28	10	9.1

4) Četvrti razredi

M = 52 , Ž = 102

Tablica 48.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>čitanjem lektire</i>	7	13.46	24	23.53
b) <i>čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)</i>	10	19.23	45	44.12
c) <i>čitanjem drugih izvora o lektiri</i>	15	28.85	24	23.53
d) <i>ne pripremam se za sat lektire</i>	23	44.23	11	10.78

Tablica 49.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>sva</i>	1	1.92	12	11.76
b) <i>većinu (2 – 3 nisam)</i>	11	21.15	48	47.06
c) <i>manjinu (2 – 3 jesam)</i>	27	51.92	36	35.29

d) nijedno	13	25	6	5.88
------------	----	----	---	------

Tablica 50.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	43	82.69	72	70.59
b) premalen	1	1.92	0	0
c) ni prevelik ni premalen	8	15.38	30	29.41

Tablica 51.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	24	46.15	19	18.63
b) 1 - 3	18	34.62	50	49.02
c) 4 - 6	5	9.62	14	13.73
d) više od 6	6	11.54	19	18.63

Tablica 52.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	9	17.31	42	41.18
b) za dobivanje dobre ocjene	6	11.54	8	7.84
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	18	34.62	51	50
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	14	26.92	41	40.2
e) čitanje lektira nije važno	11	21.15	13	12.75
f) ne znam	9	17.31	3	2.94

Tablica 53.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Preobrazba</i>	11	21.15	25	24.51	1	1.92	4	3.92
<i>„ne znam“/ bez odgovora</i>	10	19.23	6	5.88	12	23.08	12	11.76
<i>Stranac</i>	9	17.31	12	11.76	-	-	2	1.96
<i>Gospoda Glembajevi</i>	4	7.69	21	20.59	10	19.23	10	9.8
<i>Bez trećeg</i>	4	7.69	5	4.9	-	-	-	-
<i>Bijeg</i>	3	5.77	5	4.9	-	-	2	1.96
<i>Nora</i>	3	5.77	5	4.9	-	-	-	-
<i>Crni mačak</i>	2	3.85	1	0.98	-	-	-	-
<i>„nijedna“</i>	2	3.85	1	0.98	-	-	-	-
<i>Baraka 5b</i>	2	3.85	5	4.9	-	-	7	6.86
<i>Prokleta avlija</i>	1	1.92	5	4.9	1	1.92	5	4.9
<i>„nisam pročitao nijednu“</i>	1	1.92	2	1.96	1	1.92	1	0.98
<i>Combray</i>	1	1.92	2	1.96	5	9.62	18	17.65
<i>Povratak Filipa Latinovicza</i>	-	-	4	3.92	12	23.08	23	22.55
<i>Kiklop</i>	-	-	1	0.98	6	11.54	12	11.76
<i>„nijedna (sve su na svoj način dobre)“</i>	-	-	-	-	1	1.92	-	-
<i>„sve (ostale)“</i>	-	-	-	-	2	3.85	-	-
<i>Škrtac</i>	-	-	-	-	1	1.92	-	-
<i>Tri sestre</i>	-	-	-	-	1	1.92	-	-
<i>U očekivanju Godota</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.98
<i>Thérèse Raquin</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.98
<i>Majka Courage i njezina djeca</i>	-	-	2	1.96	-	-	-	-
<i>Zločin i kazna</i>	-	-	1	0.98	-	-	-	-
<i>Šest osoba traži autora</i>	-	-	3	2.94	-	-	1	0.98
<i>Camao</i>	-	-	1	0.98	-	-	-	-
<i>U registraturi</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.98
<i>Đuka Begović</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.98
<i>„Krlježina djela“</i>	-	-	-	-	-	-	1	0.98

Tablica 54.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Lovac u žitu</i>	15	28.85	<i>Lovac u žitu; Zločin i kazna</i>	23	22.55
<i>Crni mačak</i>	7	13.46	<i>Nora</i>	8	7.84
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	6	11.54	<i>„ne znam“ / bez odgovora; Otac Goriot; Gospođa Bovary</i>	6	5.88
<i>Zločin i kazna</i>	5	9.62	<i>Crni mačak; Patnje mladog Werthera; Thérèse Raquin</i>	5	4.9
<i>Otac Goriot</i>	3	5.77	<i>Junak našeg doba</i>	4	3.92
<i>Antigona; Bijeg; Razbojnici; Thérèse Raquin</i>	2	3.85	<i>Bijeg; Hamlet</i>	3	2.94
<i>Dobri duh Zagreba; Ilijada; Junak našeg doba; Preobrazba; Stranac; Tena; U registraturi</i>	1	1.92	<i>Ana Karenjina; Ilijada; Kiklop; U registraturi; Zlatarovo zlato</i>	2	1.96
			<i>Bez trećeg; Combray; Evgenij Onjegin; Preobrazba; Razbojnici; „nijedna“</i>	1	0.98

Tablica 55.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>zanimljive radnje i likova</i>	35	67.31	84	82.35
b) <i>jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)</i>	0	0	2	1.96
c) <i>ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	24	46.15	58	56.86
d) <i>zanimljiva stila kojim su pisane</i>	3	5.77	10	9.8
e) <i>nijedna lektira mi se nije svidjela</i>	8	15.38	3	2.94
f) <i>nešto drugo</i>	7	13.46	5	4.9

f) nešto drugo: M - nisu mi se svidjele; „Stranac“ je donekle zanimljivo djelo mladim čitateljima; zato što su kratke; sve su glupe i nepotrebne; kratkoće

Ž - učenje o stilu pojedinog pisca; pogleda na svijet, razmišljanja; jednostavnog jezika (lako za čitati); filozofiji koju obrađuju; detaljni opisi

Tablica 56.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>nerazumljiva ili arhaična jezika</i>	42	80.77	87	85.29
b) <i>nezanimljiva sadržaja</i>	34	65.385	73	71.57

c) ideja i poruka sadržanih u djelu	5	9.62	3	2.94
d) dužine (preopširne su)	23	44.23	44	43.14
e) sve lektire su mi se svidjele	1	1.92	0	0
f) nešto drugo	5	9.62	2	1.96

f) nešto drugo: M – nisam pročitao; zbog pisanja na njemačkom (Glembajevi); dosadne radnje i previše filozofiranja; nepotrebne su

Ž – dosade; puno teksta, a ništa nisu rekli

Tablica 57.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	27	51.92	67	65.69
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	36	69.23	50	49.02
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	12	23.07	27	26.47
d) način ocjenjivanja	6	11.54	14	13.73
e) ništa ne bih promijenio	4	7.69	4	3.92
f) nešto drugo	2	3.85	4	3.92

f) nešto drugo: M - da se maknu one koje nisu ili kultne ili vezane uz povijest; poruke u lektirama

Ž - raspored knjiga po razredima; nema smisla čitati neke knjige u 1. razredu; da nam se ponudi da koji put sami odaberemo što ćemo čitati; žanr izabranih lektira; profesoricu

Tablica 58.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	32	61.54	70	68.63
b) više djela iz starije književnosti	2	3.85	7	6.86
c) manje djela iz starije književnosti	14	26.92	24	23.53
d) više djela hrvatskih autora	2	3.85	8	7.84
e) manje djela hrvatskih autora	10	19.23	21	20.59
f) ne znam	13	25	10	9.8
g) nešto drugo	1	1.92	3	2.94

g) nešto drugo: M - većina toga je glupost i izmišljotina spaljenih pisaca

Ž - ista djela prevedena na standardni jezik (npr. hrvatska djela 15. i 16. st.); djela latinoameričkih pisaca nisu uopće zastupljena, a odlična su, zanimljiva i idejno poticajna; više zanimljivih temeljnih djela

Tablica 59.

<i>Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	29	55.77	61	59.8
b) 1 - 2	15	28.85	28	27.45
c) 3 i više	8	15.38	10	9.8

Tablica 60.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>bile bi poticajnije za čitanje od obveznih</i>	29	61.7	81	73.64
b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	2	4.26	4	3.64
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	4	8.51	8	7.27
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	7	14.89	8	7.27
e) <i>ne znam</i>	5	10.64	9	8.18

Tablica 61.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	9	17.31	13	12.75
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	3	5.77	23	22.55
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	32	61.54	57	55.88
d) <i>ne znam</i>	8	15.38	10	9.8

Tablica 62.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	30	57.69	44	43.14
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	3	5.77	21	20.59
c) <i>i jedno i drugo</i>	10	19.23	23	22.55
d) <i>ne znam</i>	9	17.31	14	13.73

Tablica 63.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Gospodar prstenova; Harry Potter</i>	8	15.38	<i>Harry Potter</i>	16	15.59
<i>Pjesma leda i vatre</i>	5	9.62	<i>Ana Karenjina</i>	9	8.82
<i>Gola istina</i>	3	5.77	<i>Greška u našim zvijezdama</i>	4	3.92
<i>Alkemičar; Veliki Gatsby; Moja borba; Kapital, Marx</i>	2	3.85	<i>Ponos i predrasude; 50 nijansi sive; Krila, A. Pike; Pjesma leda i vatre</i>	3	2.94
<i>Hobit; Golem, G. Meyrink; Igre gladi; DMT: duhovna molekula, R. Strassman; Dr. Dollittle; Romeo i Julija; Mali princ; Odvažnost nade, Obama; Muškarci koji mrze žene; Vladar, Machiavelli; Jane Eyre; Svjedok vatre, L. Kepler; Bijela kao mlijeko, crvena kao krv; Sherlock Holmes; S. King; Vještica iz Portobella, Coelho; Vodič kroz Galaksiju za autostopere; Memoari F. Tuđmana; „suvremeni autori“</i>	1	1.92	<i>Evgenij Onjegin; Igre gladi; Gospodar prstenova; Tristan i Izolda; A. Christie; U traganju za Alaskom, J. Green; Veliki Gatsby; Mi djeca s kolodvora Zoo; „krimići“</i>	2	1.96
			<i>Umišljeni bolesnik; Očevi i djeca; Kockar, Dostojevski; Crveno i crno; Zagorka; D. Brown; Smogovci; Otelo; Rat i mir; Kačiperke; Alkemičar; Na obalu rijeke P. sjela sam i plakala; Katedrala mora, Falcones; Ciklus Percy Jackson; Kronika Spiderwick („prijedlog za niže razrede“); PS. Volim te; „knjige po kojima su snimljeni zanimljivi filmovi“; Moja borba; Kronike iz Narnije; Holokaust; Grička vještica; Koliba; Djevojčica iz Afganistana; „djela sestara Bronte“; „ove do sada, smanjila bih za otprilike tri lektire godišnje“; djela S. Freuda; Kuća duhova, I. Allende; Pripovjedač, Llosa; Kopile Istanbula, S. Elif; Pričam ti priču; „sve zanimljive i poučne lektire koje su izbačene iz kataloga za državnu maturu i godišnjeg programa“; Dvorac, Kafka; Gola istina; 1984.; Majstor i Margarita; Sumrak saga</i>	1	0.98

10.2.2. Jezična gimnazija

1) Prvi razredi

M – 11, Ž – 26

Tablica 64.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	4	36.36	7	46.67
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	4	36.36	7	46.67
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	2	18.18	1	6.67
d) ne pripremam se za sat lektire	1	9.09	0	0

Tablica 65.

<i>Koliko ste djela sa zadanoj popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	2	18.18	5	33.33
b) većinu (2 – 3 nisam)	5	45.45	8	53.33
c) manjinu (2 – 3 jesam)	3	27.27	2	13.33
d) nijedno	1	9.09	0	0

Tablica 66.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	7	63.64	11	73.33
b) premalen	0	0	0	0
c) ni prevelik ni premalen	4	36.36	4	26.67

Tablica 67.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	2	18.18	1	6.67
b) 1 - 3	3	27.27	3	20
c) 4 - 6	4	36.36	4	26.67
d) više od 6	2	18.18	7	46.67

Tablica 68.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	3	27.27	5	33.33
b) za dobivanje dobre ocjene	0	0	3	20
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	5	45.45	8	53.33
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	5	45.45	7	46.67
e) čitanje lektira nije važno	0	0	0	0
f) ne znam	1	9.09	1	6.67

Tablica 69.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Lovac u žitu	3	27.27	7	46.67	-	-	-	-
Antigona	1	9.09	2	13.33	-	-	-	-
Okovani Prometej	1	9.09	2	13.33	1	9.09	-	-
Edip	1	9.09	1	6.67	-	-	-	-
Ilijada	1	9.09	-	-	1	9.09	1	6.67
„ne znam“ / bez odgovora	1	9.09	1	6.67	2	18.18	2	13.13
„nijedna“	1	9.09	-	-	-	-	-	-
Ćup	1	9.09	-	-	1	9.09	2	13.33
Zlatarovo zlato	1	9.09	2	13.33	-	-	-	-
Eneida	-	-	-	-	3	27.27	1	6.67
Gost	-	-	-	-	1	9.09	2	13.33
„ostale“ / „sve“	-	-	-	-	1	9.09	-	-
„sve mi se sviđaju“	-	-	-	-	-	-	-	-
Odiseja	-	-	-	-	-	-	3	20
Skup	-	-	-	-	-	-	4	26.67

Tablica 70.

Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	M			Ž	
	N	%		N	%
„ne znam“ / bez odgovora	4	36.36	Lovac u žitu	5	33.33
„nijedna“	2	18.18	„ne znam“ / bez odgovora	3	20
Kralj Edip; Odiseja; Okovani Prometej; Zlatarovo zlato; „sve mi se sviđaju“	1	9.09	Kralj Edip; Okovani Prometej	2	13.33
			Antigona; Ćup; Zlatarovo zlato	1	6.67

Tablica 71.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	8	72.73	13	86.67
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	2	18.18	3	20
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	3	27.27	5	33.33
d) zanimljiva stila kojim su pisane	1	9.09	2	13.33
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	0	0	0	0
f) nešto drugo	2	18.18	1	6.67

f) nešto drugo: M - nisam nijednu pročitao; nisu mi se svidjele

Ž - povezivanje naših stavova i stavova autora

Tablica 72.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	8	72.73	12	80
b) nezanimljiva sadržaja	6	54.55	9	60
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	0	0	3	20
d) dužine (preopširne su)	3	27.27	5	33.33
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	0	0
f) nešto drugo	1	9.09	0	0

f) nešto drugo: M - nisam nijednu pročitao

Tablica 73.

<i>Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	4	36.36	12	80
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	3	27.27	11	73.33
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	3	27.27	2	13.33
d) način ocjenjivanja	1	9.09	3	20
e) ništa ne bih promijenio	1	9.09	0	0
f) nešto drugo	1	9.09	0	0

f) nešto drugo: M - ukinuo bih ih

Tablica 74.

<i>U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	5	45.45	11	73.33
b) više djela iz starije književnosti	1	9.09	0	0
c) manje djela iz starije književnosti	4	36.36	4	26.67
d) više djela hrvatskih autora	1	9.09	2	13.33
e) manje djela hrvatskih autora	3	27.27	5	33.33
f) ne znam	1	9.09	1	6.67
g) nešto drugo	1	9.09	0	0

g) nešto drugo: M – ništa

Tablica 75.

<i>Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	5	45.45	5	33.33
b) 1 - 2	5	45.45	5	33.33
c) 3 i više	1	9.09	5	33.33

Tablica 76.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	4	36.36	14	93.33
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	1	9.09	0	0
c) bile bi manje poticajne od obveznih	2	18.18	1	6.67
d) ne bi me potaknule na čitanje	3	27.27	0	0
e) ne znam	1	9.09	0	0

Tablica 77.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) obvezne lektire	0	0	0	0
b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru	3	27.27	6	40
c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)	5	45.45	8	53.33
d) ne znam	3	27.27	1	6.67

Tablica 78.

<i>Što biste po svom izboru čitali za</i>	M		Ž	
---	---	--	---	--

<i>lektiru?</i>	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	7	63.64	6	40
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	0	0	2	13.33
c) <i>i jedno i drugo</i>	2	18.18	5	33.33
d) <i>ne znam</i>	2	18.18	2	13.33

Tablica 79.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Skup; Moja borba</i>	1	9.09	<i>Harry Potter; Gospodar prstenova; Pjesma leda i vatre; Mi djeca s kolodvora Zoo; Čudnovate zgode šegrta Hlapića; Romeo i Julija; Jane Austen; „više romana, a manje pjesama“; „suvremeni i moderni romani; više romana, a manje pjesama i epova“; kriminalistički romani</i>	1	6.67

2) Drugi razredi

M – 15, Ž – 27

Tablica 80.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>čitanjem lektire</i>	4	26.69	6	22.22
b) <i>čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)</i>	9	60	18	16.67
c) <i>čitanjem drugih izvora o lektiri</i>	2	13.33	4	14.81
d) <i>ne pripremam se za sat lektire</i>	0	0	0	0

Tablica 81.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>sva</i>	1	6.7	1	3.7
b) <i>većinu (2 – 3 nisam)</i>	8	53.33	18	66.67

c) manjinu (2 – 3 jesam)	6	40	8	29.63
d) nijedno	0	0	0	0

Tablica 81.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	10	66.67	19	70.37
b) premalen	0	0	0	0
c) ni prevelik ni premalen	5	33.33	8	29.63

Tablica 82.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	2	13.33	0	0
b) 1 - 3	6	40	10	37.04
c) 4 - 6	5	33.33	6	22.22
d) više od 6	2	13.33	11	40.74

Tablica 83.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	6	40	10	37.04
b) za dobivanje dobre ocjene	1	6.67	5	18.52
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	6	40	12	44.44
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	5	33.33	16	59.26
e) čitanje lektira nije važno	1	6.67	0	0
f) ne znam	2	13.33	1	3.7

Tablica 84.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Život je san	1	6.67	5	18.52	-	-	-	-
Hamlet	1	6.67	5	18.52	-	-	-	-
Cid	2	13.33	1	3.7	-	-	-	-
„ne znam“ / bez odgovora	2	13.33	-	-	2	13.33	1	3.7
Candide ili Optimizam	3	20	1	3.7	1	6.67	2	11.11

<i>Don Quijote</i>	3	20	1	3.7	-	-	-	-
<i>Dekameron</i>	1	6.67	1	3.7	-	-	-	-
<i>Patnje mladog Werthera</i>	1	6.67	5	18.52	-	-	1	3.7
<i>Crni mačak</i>	1	6.67	3	11.11	-	-	1	3.7
<i>Božanstvena komedija (Pakao)</i>	-	-	1	3.7	2	13.33	-	-
<i>Suze sina razmetnoga</i>	-	-	-	-	3	20	-	-
<i>Osman</i>	-	-	-	-	1	6.67	3	11.11
<i>Dubravka</i>	-	-	-	-	1	6.67	1	3.7
<i>Judita</i>	-	-	-	-	2	13.33	8	29.63
<i>Skup</i>	-	-	-	-	1	6.67	-	-
<i>Ilijada</i>	-	-	-	-	1	6.67	-	-
<i>Gostioničarka Mirandolina</i>	-	-	2	7.41	-	-	-	-
<i>Lovac u žitu</i>	-	-	2	7.41	-	-	-	-
<i>Dundo Maroje</i>	-	-	-	-	-	-	9	33.33
<i>San ivanjske noći</i>	-	-	-	-	-	-	2	11.11

Tablica 85.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Lovac u žitu</i>	5	33.33	<i>Lovac u žitu</i>	15	55.56
<i>Candide ili Optimizam; Crni mačak</i>	2	13.33	<i>Život je san; Crni mačak</i>	3	11.11
<i>U glib; Gulliverova putovanja; Patnje mladog Werthera; Odiseja; „ne znam“ / bez odgovora; Hobit („po razrednom odabiru“)</i>	1	6.67	<i>Hamlet; Patnje mladog Werthera; Gostioničarka Mirandolina; Ilijada; Okovani Prometej; Antigona</i>	1	3.7

Tablica 86.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	10	66.67	21	77.78
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	1	6.67	2	7.41
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	4	26.69	23	85.19
d) zanimljiva stila kojim su pisane	5	33.33	1	3.7
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	1	6.67	1	3.7
f) nešto drugo	3	20	0	0

f) nešto drugo: M - razvijam svoje mišljenje; zbog normalnog jezika; jer su me potaknule da temeljitije proučim vrijeme u kojem su napisane ili koje opisuje

Tablica 87.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	15	100	25	92.59
b) nezanimljiva sadržaja	9	60	18	66.67
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	4	26.69	1	3.7
d) dužine (preopširne su)	4	26.69	12	44.44
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	1	3.7
f) nešto drugo	1	6.7	1	3.7

f) nešto drugo: M - apsolutne nepovezanosti sa stvarnim životom učenika

Ž - neprimjenjivost za život i beskorisnost

Tablica 88.

<i>Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	13	80	18	66.67
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	8	53.33	15	55.56
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	2	13.33	5	18.52
d) način ocjenjivanja	0	0	1	3.7
e) ništa ne bih promijenio	1	6.67	2	7.41
f) nešto drugo	1	6.67	0	0

f) nešto drugo: M - da su sve lektire bez obzira na razdoblje iz kojeg potječu prevedene na standardni jezik blizak učenicima

Tablica 89.

<i>U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	14	93.33	22	81.48
b) više djela iz starije književnosti	1	6.67	1	3.7
c) manje djela iz starije književnosti	7	46.67	9	33.33
d) više djela hrvatskih autora	1	6.67	6	22.22
e) manje djela hrvatskih autora	5	33.33	9	33.33
f) ne znam	0	0	2	7.41
g) nešto drugo	1	6.67	0	0

g) nešto drugo: M – djela starije hrvatske književnosti, ali prevedena na suvremeni standardni jezik

Tablica 90.

<i>Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	9	60	10	37.04
b) 1 - 2	3	20	14	51.58
c) 3 i više	3	20	3	11.11

Tablica 91.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>bile bi poticajnije za čitanje od obveznih</i>	12	80	17	62.96
b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	0	0	5	18.52
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	1	6.67	3	11.11
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	1	6.67	0	0
e) <i>ne znam</i>	1	6.67	2	7.41

Tablica 92.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	1	6.67	2	7.41
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	4	26.69	6	22.22
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	9	60	16	59.26
d) <i>ne znam</i>	1	6.67	4	14.81

Tablica 93.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	10	66.67	13	48.15
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	3	20	5	18.52
c) <i>i jedno i drugo</i>	3	20	11	40.74
d) <i>ne znam</i>	0	0	0	0

Tablica 94.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Harry Potter; Sumrak saga; Ljubav ili ništa, M. Grubeša; 50 nijansi sive</i>	2	13.33	<i>Ljubav ili ništa, M. Grubeša</i>	5	18.52
<i>Dnevnik Pauline P.; Kradljivica knjiga; Mi djeca s kolodvora Zoo; Čudo u Poskokovoj Dragi; Grof Monte Christo, A. Dumas; Vladar, Machiavelli; Duše robova, I. Aralica; Gola istina; Moja borba; Pjesma leda i vatre, Gospodar prstenova; Hobit; The Call of Cthulhu, Lovecraft; J. K. Rowling; „suvremene knjige koje se bave nadnaravnim pojavama i likovima“; „knjige koje se bave problemima mladih u suvremeno doba“</i>	1	6.67	<i>M. J. Zagorka; Harry Potter; Kome zvono zvoni; Veliki Gatsby; Kuća škorpiona, N. Farmer; Franny i Zooey, Salinger; J. R. R. Tolkien</i>	1	3.7

3) Treći razredi

M – 13, Ž – 57

Tablica 95.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	3	23.08	24	42.11
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	2	15.38	23	40.35
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	7	53.85	7	12.28
d) ne pripremam se za sat lektire	1	7.69	4	7.02

Tablica 96.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	3	23.08	10	17.54
b) većinu (2 – 3 nisam)	1	7.69	38	66.67
c) manjinu (2 – 3 jesam)	9	69.23	10	17.54
d) nijedno	0	0	0	0

Tablica 97.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	9	69.23	34	59.65
b) premalen	0	0	1	1.75
c) ni prevelik ni premalen	4	30.77	22	38.6

Tablica 98.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	4	30.77	3	5.26
b) 1 - 3	5	38.46	18	31.58
c) 4 - 6	0	0	19	33.3
d) više od 6	4	30.77	17	29.82

Tablica 99.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	6	46.15	30	52.63
b) za dobivanje dobre ocjene	1	7.69	9	15.79
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	3	23.08	20	35.09
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	3	23.08	21	36.84
e) čitanje lektira nije važno	2	15.38	2	3.51
f) ne znam	3	23.08	5	8.77

Tablica 100.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Zločin i kazna</i>	5	38.46	17	29.82	-	-	10	17.54
<i>U registraturi</i>	2	15.38	2	3.51	2	15.38	23	40.35
<i>Nora</i>	3	23.08	12	21.05	-	-	-	-
<i>Crni mačak</i>	1	7.69	8	14.04	-	-	-	-
<i>Kabanica</i>	1	7.69	1	1.75	-	-	-	-
<i>Gospođa Bovary</i>	1	7.69	11	19.3	2	15.38	4	7.02
<i>Prijan Lovro</i>	-	-	-	-	2	15.38	3	5.26
<i>Junak našeg doba</i>	-	-	2	3.51	2	15.38	2	3.51
<i>Posljednji Stipančići</i>	-	-	2	3.51	1	7.69	7	12.28
<i>Smrt Smail-age Čengića</i>	-	-	-	-	1	7.69	4	7.02
<i>„sve ostale“</i>	-	-	-	-	1	7.69	-	-
<i>Tena</i>	-	-	10	17.54	-	-	-	-
<i>Otac Goriot</i>	-	-	2	3.51	-	-	7	12.28
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	-	-	1	1.75	-	-	1	1.75

Tablica 101.

Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Lovac u žitu; „ne znam“ / bez odgovora</i>	3	23.08	<i>Zločin i kazna</i>	9	15.79
<i>Antigona; Crni mačak; Ilijada; Kabanica; Zločin i kazna; Faust; Hasanaginica; Zlatarovo zlato</i>	1	7.69	<i>Lovac u žitu</i>	7	12.28
			<i>Crni mačak</i>	5	8.77
			<i>Antigona; „ne znam“ / bez odgovora</i>	4	7.02
			<i>Nora; Tena; Patnje mladog Werthera; Junak našeg doba</i>	3	5.26
			<i>Život je san; Božanstvena komedija;</i>	2	3.51

			<i>Hamlet; U registraturi; Otac Goriot</i>		
			<i>Kralj Edip; Posljednji Stipančići; Gospođa Bovary; Otelo; San ivanjske noći; Don Quijote; Kabanica; Skup; Odiseja; „sve iz antičke književnosti“</i>	1	1.75

Tablica 102.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	12	92.31	41	71.93
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	1	7.69	5	8.77
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	8	61.54	33	57.89
d) zanimljiva stila kojim su pisane	0	0	13	22.81
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	0	0	0	0
f) nešto drugo	0	0	1	1.75

f) nešto drugo: Ž – psihološke analize likova

Tablica 103.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	12	92.31	48	84.21
b) nezanimljiva sadržaja	9	69.23	44	77.19
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	2	15.38	6	10.53
d) dužine (preopširne su)	6	46.15	21	36.84
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	0	0
f) nešto drugo	1	7.69	1	1.75

f) nešto drugo: M - preopširni i dosadni opisi

Ž - premalo vremena za čitanje

Tablica 104.

<i>Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	8	61.54	35	61.4
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	9	69.23	27	47.37
c) način tumačenja i interpretacije lektire na	2	15.38	8	14.04

<i>školskom satu</i>				
d) <i>način ocjenjivanja</i>	4	30.77	5	8.77
e) <i>ništa ne bih promijenio</i>	1	7.69	7	12.28
f) <i>nešto drugo</i>	0	0	1	1.75

f) nešto drugo: Ž - previše lektira u jednom mjesecu, a u sljedećem nijedna

Tablica 105.

<i>U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)</i>			Ž	
	N	%	N	%
a) <i>više suvremenih djela</i>	8	61.54	41	71.93
b) <i>više djela iz starije književnosti</i>	0	0	4	7.02
c) <i>manje djela iz starije književnosti</i>	3	23.08	16	28.07
d) <i>više djela hrvatskih autora</i>	0	0	2	3.51
e) <i>manje djela hrvatskih autora</i>	3	23.08	5	8.77
f) <i>ne znam</i>	1	7.69	6	10.53
g) <i>nešto drugo</i>	2	15.38	2	3.51

g) nešto drugo: M – manje knjiga; općenito manje djela

Ž – više ruskih djela; moderne sadašnje pisce (Alen Agić)

Tablica 106.

<i>Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>nijednu</i>	9	69.23	29	50.88
b) <i>1 - 2</i>	1	7.69	13	22.81
c) <i>3 i više</i>	3	23.08	15	26.32

Tablica 107.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>bile bi poticajnije za čitanje od obveznih</i>	9	69.23	34	56.65
b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	1	7.69	3	5.26
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	0	0	4	7.02
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	2	15.38	5	8.77
e) <i>ne znam</i>	1	7.69	9	15.79

Tablica 108.

Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) obvezne lektire	2	15.38	9	15.79
b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru	3	23.08	11	19.3
c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)	7	53.85	33	57.89
d) ne znam	1	7.69	4	7.02

Tablica 109.

Što biste po svom izboru čitali za lektiru?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti	5	38.46	20	35.09
b) djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire	2	15.38	14	24.56
c) i jedno i drugo	5	38.46	17	29.82
d) ne znam	1	7.69	7	12.28

Tablica 110.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M		Ž	
	N	%	N	%
Gospodar prstenova; Nesanica, King; Harry Potter; 50 nijansi sive; G. R. R. Martin; Mi djeca s kolodvora Zoo	1	7.69	8	14.04
			6	10.53
			5	8.77
			3	5.26
			2	3.51
			1	1.75

Ana Karenjina
Mi djeca s kolodvora ZOO
Harry Potter
Thérèse Raquin; Gospodar prstenova
Pjesma leda i vatre; 50 nijansi sive
Tri sestre; Serijal 39 tragova; Da Vincijev kod; Nepodnošljiva lakoća postojanja; Ponos i predrasude; Delirij; Hobit; Čudesni grm, R. O'Brien; Cvjetovi zla; Mali princ; Sjene vjetra; Gospođa Dalloway; Malterego, M. Šelić; D. Adams; Kradljivica knjiga; Igre gladi; Let iznad kukavičjeg gnijezda; Dom gospođice Peregrine za čudnovatu djecu; viktorijanska književnost; „Ramones, The Rolling Stones“; „više djela iz antike i romantizma“

4) Četvrti razredi

M – 33, Ž – 79

Tablica 111.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) čitanjem lektire</i>	9	27.27	16	20.25
<i>b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)</i>	9	27.27	46	58.23
<i>c) čitanjem drugih izvora o lektiri</i>	7	21.21	14	17.72
<i>d) ne pripremam se za sat lektire</i>	7	21.21	2	2.53

Tablica 112.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) sva</i>	0	0	10	12.66
<i>b) većinu (2 – 3 nisam)</i>	18	54.55	48	60.76
<i>c) manjinu (2 – 3 jesam)</i>	15	45.45	18	22.78
<i>d) nijedno</i>	0	0	0	0

Tablica 113.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) prevelik</i>	22	66.67	61	77.22
<i>b) premalen</i>	1	3.03	2	2.53
<i>c) ni prevelik ni premalen</i>	10	30.3	13	16.46

Tablica 114.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) 0</i>	13	39.39	10	12.66
<i>b) 1 - 3</i>	8	24.24	35	44.3
<i>c) 4 - 6</i>	4	12.12	9	11.39
<i>d) više od 6</i>	8	24.24	22	27.85

Tablica 115.

<i>Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti</i>	12	36.36	27	34.18
b) <i>za dobivanje dobre ocjene</i>	7	21.21	9	11.39
c) <i>potiče kreativnost i bolje izražavanje</i>	10	30.3	24	30.38
d) <i>stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe</i>	12	36.36	39	49.37
e) <i>čitanje lektira nije važno</i>	6	18.18	5	6.33
f) <i>ne znam</i>	1	3.03	7	8.86

Tablica 116.

	<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?</i>				<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?</i>			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Gospoda Glembajevi</i>	8	24.24	17	21.52	1	3.03	1	1.27
<i>Stranac</i>	7	21.21	18	22.78	1	3.03	4	5.06
<i>Kiklop</i>	2	6.06	4	5.06	14	42.42	17	21.52
<i>Bijeg</i>	2	6.06	3	3.8	1	3.03	2	2.53
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	2	6.06	-	-	2	6.06	3	3.8
<i>Crni mačak</i>	2	6.06	-	-	-	-	1	1.27
<i>Preobrazba</i>	2	6.06	9	11.39	1	3.03	2	2.53
<i>Ruke</i>	1	3.03	3	3.8	1	3.03	4	5.06
<i>Prokleta avlija</i>	1	3.03	6	7.59	1	3.03	8	10.13
<i>Baraka 5b</i>	1	3.03	-	-	-	-	-	-
<i>Kratki izlet</i>	1	3.03	3	3.8	-	-	-	-
<i>Povratak Filipa Latinovicza</i>	1	3.03	7	8.86	3	9.09	14	17.72
<i>Koraljna vrata</i>	1	3.03	-	-	-	-	1	1.27
<i>Čelava pjevačica</i>	1	3.03	-	-	-	-	-	-
<i>Nora</i>	1	3.03	2	2.53	-	-	-	-
<i>Majka Courage i njezina djeca</i>	1	3.03	-	-	4	12.12	13	16.46
<i>Bez trećeg</i>	1	3.03	5	6.33	-	-	-	-
<i>„ostale“</i>	-	-	-	-	2	6.06	2	2.53
<i>Combray</i>	-	-	-	-	1	3.03	5	6.33
<i>Muljika</i>	-	-	-	-	1	3.03	-	-
<i>„nijedna“</i>	-	-	4	5.06	-	-	-	-
<i>Zločin i kazna</i>	-	-	1	1.27	-	-	-	-
<i>Camao</i>	-	-	1	1.27	-	-	-	-
<i>Thérèse Raquin</i>	-	-	1	1.27	-	-	-	-

Tablica 117.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>Zločin i kazna</i>	9	27.27	<i>Lovac u žitu</i>	16	20.25
<i>Crni mačak</i>	7	21.21	<i>Zločin i kazna</i>	10	12.66
<i>Lovac u žitu</i>	6	18.18	<i>Thérèse Raquin; Hamlet; Crni mačak</i>	7	8.86
<i>Hamlet; Gospoda Glembajevi; Preobrazba; „ne znam“ / bez odgovora;</i>	2	6.06	<i>Gospoda Bovary</i>	5	6.33
<i>Kiklop, Baraka 5b; Otac Goriot; Ilijada; Božanstvena komedija (Pakao); „puno ih je dobrih“</i>	1	3.03	<i>Otac Goriot; Nora; „ne znam“ / bez odgovora</i>	4	5.06
			<i>Bez trećeg; Evgenij Onjegin; U registraturi; Gospoda Glembajevi; Patnje mladog Werthera; Život je san; „nijedna“</i>	2	2.53
			<i>Dundo Maroje; Camao; Gost; Razbojnici; Judita; Kiklop; renesansna poezija</i>	1	1.27

Tablica 118.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>zanimljive radnje i likova</i>	24	72.73	56	70.89
b) <i>jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)</i>	4	12.12	4	5.06
c) <i>ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	14	42.42	39	49.37
d) <i>zanimljiva stila kojim su pisane</i>	5	15.15	11	13.92
e) <i>nijedna lektira mi se nije svidjela</i>	1	3.03	3	3.8
f) <i>nešto drugo</i>	1	3.03	2	2.53

f) nešto drugo: Ž - profesorica je dobro povezala radnju sa sadašnjošću i pomogla da bolje i dubinski razumijemo problematiku; uporabe ironije, humora, bizarne teme

Tablica 119.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>nerazumljiva ili arhaična jezika</i>	21	63.64	56	70.89
b) <i>nezanimljiva sadržaja</i>	20	60.61	49	62.03
c) <i>ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	6	18.18	8	10.13

d) dužine (preopširne su)	15	45.45	36	45.57
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	1	1.27
f) nešto drugo	0	0	1	1.27

f) nešto drugo: Ž - prenatrpane besmislene radnje

Tablica 120.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	18	54.55	46	58.23
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	16	48.48	46	58.23
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	11	33.33	13	16.46
d) način ocjenjivanja	9	27.27	19	24.05
e) ništa ne bih promijenio	1	3.03	2	2.53
f) nešto drugo	1	3.03	1	1.27

f) nešto drugo: M – pisanje lektira

Ž – ne znam

Tablica 121.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	18	54.55	49	62.03
b) više djela iz starije književnosti	4	12.12	3	3.8
c) manje djela iz starije književnosti	8	24.24	22	27.85
d) više djela hrvatskih autora	2	6.06	8	10.13
e) manje djela hrvatskih autora	6	18.18	10	12.66
f) ne znam	5	15.15	12	15.19
g) nešto drugo	1	3.03	1	1.27

g) nešto drugo: M – nešto poput „Crnog mačka“

Ž – više djela od važnijih autora, ne samo po jedno djelo

Tablica 122.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	19	57.58	32	40.51
b) 1 - 2	3	9.09	20	25.32
c) 3 i više	9	27.27	23	29.11

Tablica 123.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>bile bi poticajnije za čitanje od obveznih</i>	20	60.61	48	60.76
b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	2	6.06	11	13.92
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	3	9.09	6	7.59
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	5	15.15	5	6.33
e) <i>ne znam</i>	2	6.06	7	8.86

Tablica 124.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	6	18.18	5	6.33
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	6	18.18	20	25.32
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	14	42.42	41	51.9
d) <i>ne znam</i>	6	18.18	10	12.66

Tablica 125.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	14	42.42	29	36.71
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	5	15.15	17	21.52
c) <i>i jedno i drugo</i>	4	12.12	20	25.32
d) <i>ne znam</i>	9	27.27	11	13.92

Tablica 126.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Gospodar prstenova; Harry Potter</i>	2	6.06	<i>Harry Potter</i>	10	12.66
<i>Biblija; Mi djeca s kolodvora Zoo; Fahrenheit 451; U očekivanju Godota; 1984.; Kvaka 22; Paklena kuhinja, Bourdain; Kronike iz Narnije; The art of bodybuilding; Sofijin izbor; I shall seal the heavens; ruski realizam; „knjige o drugim zemljama“</i>	1	3.03	1984.	7	8.86
			<i>Ana Karenjina</i>	5	6.33
			<i>Ponos i predrasude: Veliki Gatsby; Kradljivica knjiga</i>	3	3.8
			<i>Idiot; Mi djeca s kolodvora Zoo; Romeo i Julija; Kći Lotrščaka; Gospodar prstenova; M. Selimović</i>	2	2.53
			<i>Jane Eyre; Emma, Austen; Vrli novi svijet, Huxley; Biblija; Životinjska farma; Braća Karamazovi; Rođenje tragedije iz duha glazbe; Tako je govorio Zaratustra; Antikrist, Nietzsche; Na rubu pameti; Gloria; U potrazi za izgubljenim vremenom; Kreontova Antigona, Gavran; Greška u našim zvijezdama; Dječak u prugastoj pidžami; Srce od tinte; Endimion proljetni; španjolska književnost; „klasici današnjih doba, tj. živi književnici“; „knjige koje su osvojile prestižnije nagrade (Pulitzer, Nobel)“; „knjige koje su adaptirane u film (gdje bi se cijeno individualno i subjektivno zapažanje i mišljenje)“; Lee Child; S. Drakulić; T. Štivičić; J. Green; D. Harms; pjesme C. Bukowskog; pjesme W. Blakea; S. Townsend; Mahbod Seraji; Khaled Hosseini; I. Lovrenović</i>	1	1.27

10.2.3. Upravna škola Zagreb

1) Prvi razredi

M – 7, Ž – 46

Tablica 127.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	1	14.29	11	23.91
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	4	57.14	22	47.83
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	0	0	11	23.91
d) ne pripremam se za sat lektire	2	28.57	5	10.87

Tablica 128.

<i>Koliko ste djela sa zadanoj popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	1	14.29	11	23.91
b) većinu (2 – 3 nisam)	3	42.86	17	36.96
c) manjinu (2 – 3 jesam)	3	42.86	16	34.78
d) nijedno	0	0	2	4.35

Tablica 129.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	4	57.14	25	54.35
b) premalen	0	0	1	2.17
c) ni prevelik ni premalen	3	42.86	20	43.45

Tablica 130.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	3	42.86	15	32.61
b) 1 - 3	3	42.86	23	50
c) 4 - 6	0	0	4	8.7
d) više od 6	1	14.29	5	10.87

Tablica 131.

<i>Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%

a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	1	14.29	14	30.43
b) za dobivanje dobre ocjene	2	28.57	10	21.74
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	3	42.86	25	54.35
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	3	42.86	18	39.13
e) čitanje lektira nije važno	3	42.86	5	10.87
f) ne znam	1	14.29	8	17.39

Tablica 132.

	Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?				Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Lovac u žitu	5	71.43	26	56.52	-	-	1	2.17
„nijedna“	1	14.29	4	8.7	-	-	-	-
Škrtac	1	14.29	5	10.87	-	-	-	-
Antigona	-	-	8	17.39	2	28.57	10	21.74
„sve ostale“ / „većina“	-	-	-	-	3	42.86	3	6.52
Ilijada	-	-	1	2.17	1	14.29	8	17.39
Zlatarovo zlato	-	-	2	4.35	1	14.29	18	39.13
„ne znam“ / bez odgovora	-	-	2	4.35	-	-	2	4.35
Dobri duh Zagreba	-	-	1	2.17	-	-	-	-
Skup	-	-	-	-	-	-	5	10.87
lirske pjesme	-	-	-	-	-	-	1	2.17

Tablica 133.

Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?	M			Ž	
	N	%		N	%
Lovac u žitu; „ne znam“ / bez odgovora	3	42.86	Lovac u žitu	16	34.78
Škrtac	1	14.29	„ne znam“ / bez odgovora	12	26.09
			Antigona; Škrtac	6	13.04
			„nijedna“	3	6.52
			Zlatarovo zlato	2	4.35
			Dobri duh Zagreba	1	2.17

Tablica 134.

Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	4	57.14	30	65.22
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	2	28.57	8	17.39

c) ideja i poruka sadržanih u djelu	2	28.57	16	34.78
d) zanimljiva stila kojim su pisane	1	14.29	8	17.39
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	2	28.57	5	10.87
f) nešto drugo	0	0	5	10.87

f) nešto drugo: Ž - ne znam; već sam pročitala jednu knjigu pa sam znala o čemu se radi; zato što me takne i počnem razmišljati o toj knjizi; zbog nekih informacija koje su vezane uz opću kulturu, povijest; zato što su kratke

Tablica 135.

Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	7	100	34	73.91
b) nezanimljiva sadržaja	5	71.43	34	73.91
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	1	14.29	5	10.87
d) dužine (preopširne su)	2	28.57	21	45.65
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	0	0
f) nešto drugo	1	14.29	0	0

f) nešto drugo: M - neke su totalno nepotrebne i nema razloga da ih čitam

Tablica 136.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	6	85.71	27	58.7
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	2	28.57	19	41.3
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	3	42.86	16	34.78
d) način ocjenjivanja	1	14.29	11	23.91
e) ništa ne bih promijenio	0	0	6	13.04
f) nešto drugo	0	0	2	4.35

f) nešto drugo: Ž - prečeste lektire

Tablica 137.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	6	85.71	26	56.52
b) više djela iz starije književnosti	0	0	1	2.17

c) manje djela iz starije književnosti	4	57.14	24	52.17
d) više djela hrvatskih autora	1	14.29	2	4.35
e) manje djela hrvatskih autora	1	14.29	6	13.04
f) ne znam	1	14.29	7	15.22
g) nešto drugo	0	0	2	4.35

g) nešto drugo: Ž - više ljubavnih knjiga; korisna djela s jasnom porukom

Tablica 138.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	5	71.43	18	39.13
b) 1 - 2	2	28.57	19	41.3
c) 3 i više	0	0	8	17.39

Tablica 139.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	2	28.57	28	60.87
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	1	14.29	9	19.57
c) bile bi manje poticajne od obveznih	0	0	1	2.17
d) ne bi me potaknule na čitanje	2	28.57	6	13.04
e) ne znam	2	28.57	2	4.35

Tablica 140.

Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) obvezne lektire	0	0	3	6.52
b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru	0	0	9	19.57
c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)	5	71.43	30	65.22
d) ne znam	2	28.57	7	15.22

Tablica 141.

Što biste po svom izboru čitali za lektiru?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti	2	28.57	24	52.17

b) djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire	0	0	9	19.57
c) i jedno i drugo	3	42.86	3	6.52
d) ne znam	2	28.57	11	23.91

Tablica 142.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Zeleni tigar, P. Pavličić; Tužni bogataš, P. Pavličić; Tajni dnevnik Adriana Molea; Čiča Tomina koliba (strip); 50 nijansi sive; One misle da smo male; „neke knjige koje će mi tumačiti nešto, a ne gluposti koje ničemu ne služe“</i>	1	14.29	<i>Tračerica; Gregov dnevnik; 50 nijansi sive</i>	3	6.52
			<i>Dnevnik Anne Frank; Debela; Greška u našim zvijezdama; Mi djeca s kolodvora Zoo; Mjesto zvano Ovdje, C. Ahern; Romeo i Julija; Profesorica iz snova; Dnevnik Pauline P.; Grička vještica; Pepeljuga; Plameni inkvizitori; Moby Dick; Božanstvena komedija; Miševi i mačke naglavačke, L. Paljetak; Život Apolonija iz Tijane, Filostrat; Snjeguljica; Večera, H. Koch; Harry Potter; Krivotvoritelj, E. Wallace; Princežini dnevnici, M. Cabot Baskervilski pas, A. C. Doyle; U traganju za Alaskom, J. Green; „djela suvremenih i poznatih autora“; bajke, basne, uspavanke; „djela prema istinitim događajima“, „bilo koja, samo da nije dosadna“; „gotovo uopće ne čitam“; krimići“; „radije pogledam film“; ljubavni romani</i>	1	2.17

2) Drugi razredi

M -11, Ž – 67

Tablica 143.

Za sate lektire pripremate se:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	2	18.18	4	5.97

b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	4	36.36	23	34.33
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	2	18.18	34	50.75
d) ne pripremam se za sat lektire	3	27.27	6	8.96

Tablica 144.

Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	2	18.18	6	8.96
b) većinu (2 – 3 nisam)	2	18.18	16	23.88
c) manjinu (2 – 3 jesam)	4	36.36	34	50.75
d) nijedno	3	27.27	11	16.42

Tablica 145.

Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	10	90.91	56	83.58
b) premalen	0	0	1	1.49
c) ni prevelik ni premalen	1	9.09	8	11.94

Tablica 146.

Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	5	45.45	25	37.31
b) 1 - 3	3	27.27	30	44.78
c) 4 - 6	1	9.09	6	8.96
d) više od 6	2	18.18	6	8.96

Tablica 147.

Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	2	18.18	21	31.34
b) za dobivanje dobre ocjene	3	27.27	17	25.37

c) <i>potiče kreativnost i bolje izražavanje</i>	3	27.27	25	37.31
d) <i>stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe</i>	4	36.36	16	23.88
e) <i>čitanje lektira nije važno</i>	7	63.64	8	11.94
f) <i>ne znam</i>	1	9.09	9	13.43

Tablica 148.

	<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?</i>				<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?</i>			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>„nijedna“</i>	3	27.27	2	2.99	2	18.18	-	-
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	3	27.27	11	16.42	2	18.18	7	10.45
<i>Patnje mladog Werthera</i>	2	18.18	10	14.93	1	9.09	2	2.99
<i>Hamlet</i>	1	9.09	8	11.94	-	-	7	10.45
<i>Dundo Maroje</i>	1	9.09	2	2.99	1	9.09	9	13.43
<i>Crni mačak</i>	1	9.09	1	1.49	-	-	-	-
<i>„sve“</i>	-	-	-	-	2	18.18	3	4.48
<i>Judita</i>	-	-	-	-	1	9.09	10	14.93
<i>Don Quijote</i>	-	-	2	2.99	1	9.09	5	7.46
<i>Škrtac</i>	-	-	20	29.85	1	9.09	4	5.97
<i>Candide ili Optimizam</i>	-	-	6	8.96	-	-	5	7.46
<i>Kanconijer</i>	-	-	1	1.49	-	-	1	1.49
<i>Dekameron</i>	-	-	2	2.99	-	-	-	-
<i>Božanstvena komedija</i>	-	-	3	4.48	-	-	3	4.48
<i>Dubravka</i>	-	-	1	1.49	-	-	8	11.94
<i>Skup</i>	-	-	-	-	-	-	2	2.99

Tablica 149.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	4	36.36	<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	14	20.9
<i>Lovac u žitu; „nijedna“</i>	2	18.18	<i>Lovac u žitu; Škrtac</i>	10	14.93
<i>Patnje mladog Werthera; Božanstvena komedija; Ilijada; Dekameron</i>	1	9.09	<i>Hamlet</i>	9	13.43
			<i>Dobri duh Zagreba</i>	4	5.97
			<i>Božanstvena komedija</i>	3	4.48
			<i>Antigona; Candide ili Optimizam; Patnje mladog Werthera</i>	2	2.99
			<i>Ilijada; Judita; Romeo i Julija; Skup; Zlatarovo zlato; Dubravka; Djevojčica iz Afganistana; „nijedna“; mitovi</i>	1	1.49

Tablica 150.

Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	5	45.45	46	68.66
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	1	9.09	2	2.99
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	4	36.36	29	43.28
d) zanimljiva stila kojim su pisane	0	0	1	1.49
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	4	36.36	11	16.42
f) nešto drugo	2	18.18	3	4.48

f) nešto drugo: M – nove informacije;

Ž - citata koji su mi se urezali u pamćenje; proširuju vokabular

Tablica 151.

Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	5	45.45	57	85.07
b) nezanimljiva sadržaja	8	72.73	48	71.64
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	1	9.09	5	7.46
d) dužine (preopširne su)	4	36.36	38	56.72
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	2	2.99
f) nešto drugo	2	18.18	0	0

f) nešto drugo: M – nisu mi se svidjele; užasno dosadne i nerazumljive

Tablica 152.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	5	45.45	42	62.69
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	6	54.55	43	64.18
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	2	18.18	14	20.9
d) način ocjenjivanja	1	9.09	6	8.96
e) ništa ne bih promijenio	0	0	3	4.48
f) nešto drugo	1	9.09	4	5.97

f) nešto drugo: M – izbacio bih lektire;

Ž – lekire s razumljivijim jezikom (sličnim standardu); da ih nema; lektire su bespotrebne

Tablica 153.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	5	45.45	36	53.73
b) više djela iz starije književnosti	0	0	1	1.49
c) manje djela iz starije književnosti	2	18.18	29	43.28
d) više djela hrvatskih autora	0	0	13	19.4
e) manje djela hrvatskih autora	4	36.36	3	4.48
f) ne znam	2	18.18	12	17.91
g) nešto drugo	1	9.09	7	10.45

g) nešto drugo: M – ništa;

Ž - manje djela iz starije književnosti zbog jezika; ništa; ništa; ništa; ništa; lakše shvatljiva djela

Tablica 154.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	8	72.73	46	68.66
b) 1 - 2	1	9.09	13	19.4
c) 3 i više	1	9.09	8	11.94

Tablica 155.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	6	54.55	41	61.19
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	0	0	2	2.99
c) bile bi manje poticajne od obveznih	0	0	4	5.97
d) ne bi me potaknule na čitanje	3	27.27	13	19.4
e) ne znam	1	9.09	7	10.45

Tablica 156.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) obvezne lektire</i>	1	9.09	4	5.97
<i>b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	0	0	6	8.96
<i>c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	6	54.55	42	62.69
<i>d) ne znam</i>	2	18.18	16	23.88

Tablica 157.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	6	54.55	25	37.31
<i>b) djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	1	9.09	8	11.94
<i>c) i jedno i drugo</i>	0	0	8	11.94
<i>d) ne znam</i>	2	18.18	26	38.81

Tablica 158.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M			Ž	
	N	%		N	%
Harry Potter; Grga Čvarak; Jurassic Park, M. Crichton; Greška u našim zvijezdama; TračERICA; The 5th wave, R. Yancey; Zagor	1	9.09	Gospodar prstenova; Moja borba	2	2.99
			Kradljivica knjiga; Na kraju duge, C. Ahern; Veliki Gatsby; Životinjska farma; Jeruzalem; Greška u našim zvijezdama; Vрати se, Lu (A bed of roses); W.Sansom; Tatina mala djevojčica, M. H. Clark; Tajni leksikon, Ž. Hercigonja; Charliejev svijet; Vrag plavih očiju, Kleypas; Tri metra iznad neba; 50 nijansi sive; Sumrak; Vrijeme anđela, A. Rice; Noćne igre, S. Dagermau; 13 razloga; The like switch; The humans, M. Haig; Anđeli u mojoj kosi, L. Bryne; Mi djeca s kolodvora Zoo; Tiho, tiho, anđele, B. Fitzpatrick; Krila anđela, C. Hand; Oklada, J.Crusie; „tinejdžerske knjige“; kriminalistički romani; „djela iz 21. st. koja su mi po stilu i načinu života razumljivija“; „modernija djela u kojima se spominje svakodnevni život jer se tako lakše zaintrigiram i poistovjetim“; „više djela hrvatskih autora kako bi se više promicala hrvatska književnost“; humoristična djela	1	1.49

3) Treći razredi

M – 6, Ž – 40

Tablica 159.

Za sate lektire pripremate se:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) čitanjem lektire	0	0	2	5
b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)	4	66.67	27	67.52
c) čitanjem drugih izvora o lektiri	1	16.67	11	27.5
d) ne pripremam se za sat lektire	1	16.67	2	5

Tablica 160.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) sva	0	0	1	2.5
b) većinu (2 – 3 nisam)	2	33.33	20	50
c) manjinu (2 – 3 jesam)	2	33.33	16	40
d) nijedno	2	33.33	3	7.5

Tablica 161.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) prevelik	5	83.33	37	92.5
b) premalen	1	16.67	0	0
c) ni prevelik ni premalen	0	0	3	7.5

Tablica 162.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	3	50	7	17.5
b) 1 - 3	3	50	19	47.5
c) 4 - 6	0	0	4	10
d) više od 6	0	0	10	25

Tablica 163.

<i>Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	1	16.67	13	32.5
b) za dobivanje dobre ocjene	0	0	9	22.5
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	2	33.33	18	45
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	3	50	17	42.5
e) čitanje lektira nije važno	0	0	6	15
f) ne znam	1	16.67	4	10

Tablica 164.

	<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?</i>		<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?</i>	
	M	Ž	M	Ž

	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Zločin i kazna</i>	2	33.33	6	15	-	-	5	12.5
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	-	-	-	-	1	16.67	4	10
<i>„nijedna“</i>	1	16.67	2	5	1	16.67	1	2.5
<i>U registraturi</i>	1	16.67	2	5	1	16.67	9	22.5
<i>Posljednji Stipančići</i>	1	16.67	1	2.5	-	-	2	5
<i>Otac Goriot</i>	1	16.67	1	2.5	-	-	2	5
<i>Cintek (Pod starim krovovima)</i>	-	-	-	-	2	33.33	4	10
<i>Camao</i>	-	-			1	16.67	-	-
<i>Nora</i>	-	-	12	30	-	-	1	2.5
<i>Tena</i>	-	-	7	17.5	-	-	1	2.5
<i>Gospođa Bovary</i>	-	-	5	12.5	-	-	3	7.5
<i>Zlatarovo zlato</i>	-	-	2	5	-	-	-	-
<i>Crni mačak</i>	-	-	2	5	-	-	-	-
<i>Bijeg</i>	-	-	2	5	-	-	-	-
<i>Tri sestre</i>	-	-	1	2.5	-	-	1	2.5
<i>Prijan Lovro</i>	-	-	-	-	-	-	4	10
<i>Thérèse Raquin</i>	-	-	-	-	-	-	1	2.5
<i>Muljika</i>	-	-	-	-	-	-	4	10
<i>Smrt Smail-age Čengića</i>	-	-	-	-	-	-	1	2.5

Tablica 165.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	2	33.33	<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	7	17.5
<i>Hamlet; Starac i more; Vitez slavonske ravni; „nijedna“</i>	1	16.67	<i>Zlatarovo zlato</i>	5	12.5
			<i>Lovac u žitu</i>	4	10
			<i>Zločin i kazna; Gospođa Bovary</i>	3	7.5
			<i>Tena; Nora; Crni mačak; Životinjska farma; Antigona; Kabanica</i>	2	5
			<i>Otac Goriot; Posljednji Stipančići; Kontesa Nera; Starac i more; Ilijada; Čup; „nijedna“</i>	1	2.5

Tablica 166.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) zanimljive radnje i likova</i>	3	50	23	57.5
<i>b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)</i>	0	0	6	15
<i>c) ideja i poruka sadržanih u djelu</i>	3	50	20	50
<i>d) zanimljiva stila kojim su pisane</i>	0	0	1	2.5

e) nijedna lektira mi se nije svidjela	2	33.33	4	10
f) nešto drugo	0	0	1	2.5

f) nešto drugo: Ž - bile su čitljive i razumljive, neki likovi su mi i dalje u sjećanju

Tablica 167.

Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	5	83.33	34	85
b) nezanimljiva sadržaja	2	33.33	34	85
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	0	0	3	7.5
d) dužine (preopširne su)	3	50	23	57.5
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	0	0
f) nešto drugo	0	0	3	7.5

f) nešto drugo: Ž - zastarjele su; teško čitljive; neke lektire su bile potpuno nerazumljive i nečitljive, neprimjerene za našu dob

Tablica 168.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	3	50	25	62.5
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	4	66.67	32	80
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	1	16.67	11	27.5
d) način ocjenjivanja	0	0	10	25
e) ništa ne bih promijenio	0	0	3	7.5
f) nešto drugo	0	0	0	0

Tablica 169.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	3	50	23	57.5
b) više djela iz starije književnosti	1	16.67	1	2.5
c) manje djela iz starije književnosti	3	50	17	42.5
d) više djela hrvatskih autora	0	0	4	10
e) manje djela hrvatskih autora	0	0	5	12.5
f) ne znam	1	16.67	5	12.5
g) nešto drugo	0	0	2	5

g) nešto drugo: Ž - djela koja će nas više upoznati s budućim životom koji nas čeka; ljubavne romane

Tablica 170.

<i>Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	3	50	24	60
b) 1 - 2	3	50	8	20
c) 3 i više	0	0	8	20

Tablica 171.

<i>Lektire po vlastitom izboru:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	3	50	18	45
b) bile bi jednako poticajne kao i obvezne	0	0	4	10
c) bile bi manje poticajne od obveznih	0	0	4	10
d) ne bi me potaknule na čitanje	1	16.67	7	17.5
e) ne znam	2	33.33	7	17.5

Tablica 172.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) obvezne lektire	0	0	3	7.5
b) obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru	0	0	2	5
c) lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)	4	66.67	30	75
d) ne znam	2	33.33	6	15

Tablica 173.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti	3	50	24	60
b) djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire	0	0	2	5
c) i jedno i drugo	0	0	7	17.5
d) ne znam	3	50	6	15

Tablica 174.

<i>Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):</i>	M		Ž		
	N	%		N	%
<i>Da Vincijev kod</i>	2	33.33	<i>Grička vještica; Ana Karenjina; Greška u našim zvijezdama</i>	2	5
<i>Andeli i demoni; Digitalna tvrđava; Inferno, D. Brown; Sicilijanac, M. Puzo; Harry Potter; Ja sam Zlatan Ibrahimović: moja priča, D. Lagercrantz</i>	1	16.67	<i>Kontesa Nera; Veliki Gatsby; Harry Potter: Garfield strip: Prosjaci i sinovi; Delirij; Kradljivica knjiga; Bravo two zero, A. McNab; Ponos i predrasude; M. J. Zagorka; P. Coelho; E. A. Poe; Matoševa djela; kriminalistička djela; „djela suvremenene i svakodnevne tematike“; „djela suvremenih pjesnika“; „bestseleri“</i>	1	2.5

4) Četvrti razredi

M – 14, Ž – 44

Tablica 175.

<i>Za sate lektire pripremate se:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) čitanjem lektire</i>	0	0	6	13.64
<i>b) čitanjem lektire i drugih izvora o djelu (vodiča za lektiru, internetskih stranica, bilježaka drugih učenika itd.)</i>	8	57.14	24	54.55
<i>c) čitanjem drugih izvora o lektiri</i>	3	21.43	16	36.36
<i>d) ne pripremam se za sat lektire</i>	3	21.43	1	2.27

Tablica 176.

<i>Koliko ste djela sa zadanog popisa lektire pročitali u protekloj školskoj godini?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) sva</i>	0	0	6	13.64
<i>b) većinu (2 – 3 nisam)</i>	4	28.57	21	47.73
<i>c) manjinu (2 – 3 jesam)</i>	10	71.43	16	36.36
<i>d) nijedno</i>	0	0	1	2.27

Tablica 177.

<i>Popis lektira koje morate pročitati u jednoj školskoj godini po vašem je mišljenju:</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
<i>a) prevelik</i>	10	71.43	26	59.09
<i>b) premalen</i>	0	0	0	0
<i>c) ni prevelik ni premalen</i>	4	28.57	18	40.91

Tablica 178.

<i>Koliko knjiga (ne računajući lektire) pročitate godišnje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) 0	1	7.14	10	22.73
b) 1 - 3	9	64.29	19	43.18
c) 4 - 6	1	7.14	9	20.45
d) više od 6	3	21.43	6	13.64

Tablica 179.

<i>Zašto je po vašem mišljenju čitanje lektira važno? (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) upotpunjuje naša znanja iz hrvatskog jezika i književnosti	7	50	23	52.27
b) za dobivanje dobre ocjene	2	14.29	5	11.36
c) potiče kreativnost i bolje izražavanje	8	57.14	26	59.09
d) stječemo nova znanja i spoznaje o svijetu oko sebe	6	42.86	21	47.73
e) čitanje lektira nije važno	1	7.14	3	6.82
f) ne znam	2	14.29	2	4.55

Tablica 180.

	<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najviše svidjela?</i>				<i>Koja vam se lektira u ovoj školskoj godini najmanje svidjela?</i>			
	M		Ž		M		Ž	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Stranac</i>	5	35.71	13	29.55	-	-	2	4.55
<i>Povratak Filipa Latinovicza</i>	1	7.14	3	6.82	2	14.29	1	2.27
<i>Gospoda Glembajevi</i>	4	28.57	7	15.91	-	-	3	6.82
<i>Baraka 5b</i>	2	14.29	-	-	1	7.14	2	4.55
<i>„ne znam“ / bez odgovora</i>	1	7.14	1	2.27	2	14.29	-	-
<i>Preobrazba</i>	1	7.14	12	27.27	-	-	-	-
<i>„bile su dobre ove godine“ / „sve su mi se svidjele“</i>	-	-	-	-	1	7.14	1	2.27
<i>Combray</i>	-	-	1	2.27	1	7.14	4	9.09
<i>Kiklop</i>	-	-	1	2.27	6	42.86	20	45.45
<i>Kratki izlet</i>	-	-	3	6.82	1	7.14	1	2.27
<i>U očekivanju Godota</i>	-	-	3	6.82	-	-	3	6.82
<i>Zločin i kazna</i>	-	-	1	2.27	-	-	-	-

Tablica 181.

<i>Koja vam se srednjoškolska lektira najviše svidjela?</i>	M			Ž	
	N	%		N	%

<i>Zločin i kazna</i>	5	35.71	<i>Zločin i kazna</i>	10	22.73
<i>Antigona; Kabanica</i>	2	14.29	<i>Lovac u žitu</i>	7	15.91
<i>Crni mačak; Don Quijote; Božanstvena komedija; Lovac u žitu; Stranac; Gospoda Glembajevi; „ne znam“ / bez odgovora</i>	1	7.14	<i>Gospoda Bovary; Nora</i>	6	13.64
			<i>Crni mačak</i>	4	9.09
			<i>Stranac</i>	3	6.82
			<i>U registraturi; Don Quijote; Kabanica; Otac Goriot</i>	2	4.55
			<i>Preobrazba; Tena; Smrt Smail-age Čengića; Tri sestre; Dobri duh Zagreba; Posljednji Stipančići</i>	1	2.27

Tablica 182.

<i>Neke lektire su vam se svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) zanimljive radnje i likova	10	71.43	35	79.55
b) jezika (arhaizmi, dijalektizmi, žargonizmi itd.)	4	28.57	4	9.09
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	9	64.29	28	63.64
d) zanimljiva stila kojim su pisane	4	28.57	4	9.09
e) nijedna lektira mi se nije svidjela	0	0	0	0
f) nešto drugo	1	7.14	4	9.09

f) nešto drugo: M – bilo ih je lako razumjeti;

Ž – kratke su i razumljive; opisivanje gradova i sela iz prošlosti; lako je za čitanje; kratke su

Tablica 183.

<i>Neke lektire vam se nisu svidjele zbog... (možete zaokružiti više odgovora)</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nerazumljiva ili arhaična jezika	11	78.57	31	70.45
b) nezanimljiva sadržaja	9	64.29	35	79.55
c) ideja i poruka sadržanih u djelu	2	14.29	5	11.36
d) dužine (preopširne su)	6	42.86	28	63.64
e) sve lektire su mi se svidjele	0	0	0	0
f) nešto drugo	1	7.14	1	2.27

f) nešto drugo: M – bile su teške

Ž – predugog i nezanimljivog izraza

Tablica 184.

Što biste promijenili u nastavi lektire? (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) popis lektire (izbor djela koja se čitaju)	5	35.71	20	45.45
b) broj lektira u jednoj školskoj godini	8	57.14	24	54.55
c) način tumačenja i interpretacije lektire na školskom satu	7	50	19	43.18
d) način ocjenjivanja	4	28.57	19	43.18
e) ništa ne bih promijenio	2	14.29	2	4.55
f) nešto drugo	1	7.14	0	0

f) nešto drugo: M – da imamo 1-2 lektire mjesečno

Tablica 185.

U obveznoj lektiri željeli biste čitati: (možete zaokružiti više odgovora)	M		Ž	
	N	%	N	%
a) više suvremenih djela	9	64.29	28	63.64
b) više djela iz starije književnosti	4	28.57	2	4.55
c) manje djela iz starije književnosti	2	14.29	14	31.82
d) više djela hrvatskih autora	5	35.71	12	27.27
e) manje djela hrvatskih autora	2	14.29	7	15.91
f) ne znam	3	21.43	6	13.64
g) nešto drugo	3	21.43	3	6.82

g) nešto drugo: M – od svega pomalo; više moderne književnosti

Ž – djela iz 21.st.; zanimljiva i razumljiva djela; namijenjene mladima, krimići

Tablica 186.

Koliko lektira po vlastitom izboru pročitate u jednoj školskoj godini?	M		Ž	
	N	%	N	%
a) nijednu	8	57.14	32	72.73
b) 1 - 2	2	14.29	8	18.18
c) 3 i više	3	21.43	4	9.09

Tablica 187.

Lektire po vlastitom izboru:	M		Ž	
	N	%	N	%
a) bile bi poticajnije za čitanje od obveznih	8	57.14	27	61.36

b) <i>bile bi jednako poticajne kao i obvezne</i>	4	28.57	7	15.91
c) <i>bile bi manje poticajne od obveznih</i>	1	7.14	1	2.27
d) <i>ne bi me potaknule na čitanje</i>	0	0	7	15.91
e) <i>ne znam</i>	1	7.14	2	4.55

Tablica 188.

<i>Koje bi vas lektire najviše potaknule na čitanje?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>obvezne lektire</i>	1	7.14	4	9.09
b) <i>obvezne lektire i lektire po vlastitom izboru</i>	5	35.71	5	11.36
c) <i>lektire po vlastitom izboru (slobodan odabir između više ponuđenih naslova)</i>	7	50	29	65.91
d) <i>ne znam</i>	1	7.14	6	13.64

Tablica 189.

<i>Što biste po svom izboru čitali za lektiru?</i>	M		Ž	
	N	%	N	%
a) <i>suvremeno djelo koje se ne spominje u nastavi književnosti</i>	5	35.71	26	59.09
b) <i>djelo koje se spominje u nastavi književnosti, ali nije na popisu lektire</i>	1	7.14	4	9.09
c) <i>i jedno i drugo</i>	5	35.71	8	18.18
d) <i>ne znam</i>	3	21.43	6	13.64

Tablica 190.

Koju biste knjigu željeli vidjeti u popisu lektire (možete navesti više primjera):	M			Ž	
	N	%		N	%
Harry Potter	3	21.43	Greška u našim zvijezdama	3	6.82
Gola istina	2	14.29	50 nijansi sive	2	4.55

<i>Idiot; Rat i mir; Krik i bijes; Ana Karenjina; Doručak kod Tiffanyja; A. Tomić; E. Hemingway; Bravo two zero, A. McNab; Žudnja za ljubavlju, Y. Mishima; A. Huxley; Kralj milijunskih odšteta, J. Grisham; Preživio sam Vukovar i Ovčaru, V. Karlović, T. McKenna; D. Icke; djela o Vukovaru; djela o sportu</i>	1	7.14	<i>Mi djeca s kolodvora Zoo; Čuvari, D. Koonitz; Ljubav u doba kokaina; Morrie utorkom, M. Albom; Tvrđava, Selimović; Stogodišnjak koji se spustio kroz prozor i nestao, J. Jonasson; Žena koja je legla u krevet na godinu dana, S. Townsend; Ako ostanem, G. Forman; Harry Potter; A. Christie; Mrtve duše; Idiot; Preživio sam Vukovar i Ovčaru; 260 dana, M. Gubina; Jane Eyre; Anđeo u mojoj kosi; Dnevnik Pauline P.; Gola istina; Koraljna vrata; Hobit; Gospodar prstenova; Pjesma leda i vatre; „knjige današnjice s porukom današnjeg doživljaja svijeta“; „knjiga koja je jasno napisana i većini razumljiva, koju možemo više povezati sa sadašnjicom“; djela 21. st. kriminalistički romani; romani za mlade; ljubavni romani</i>	1	2.27
---	---	------	--	---	------